2018

Л.І.Прохоренко, Г.Б.Соколова, Л.О. Мельнікова МАТЕМАТИКА 5 клас

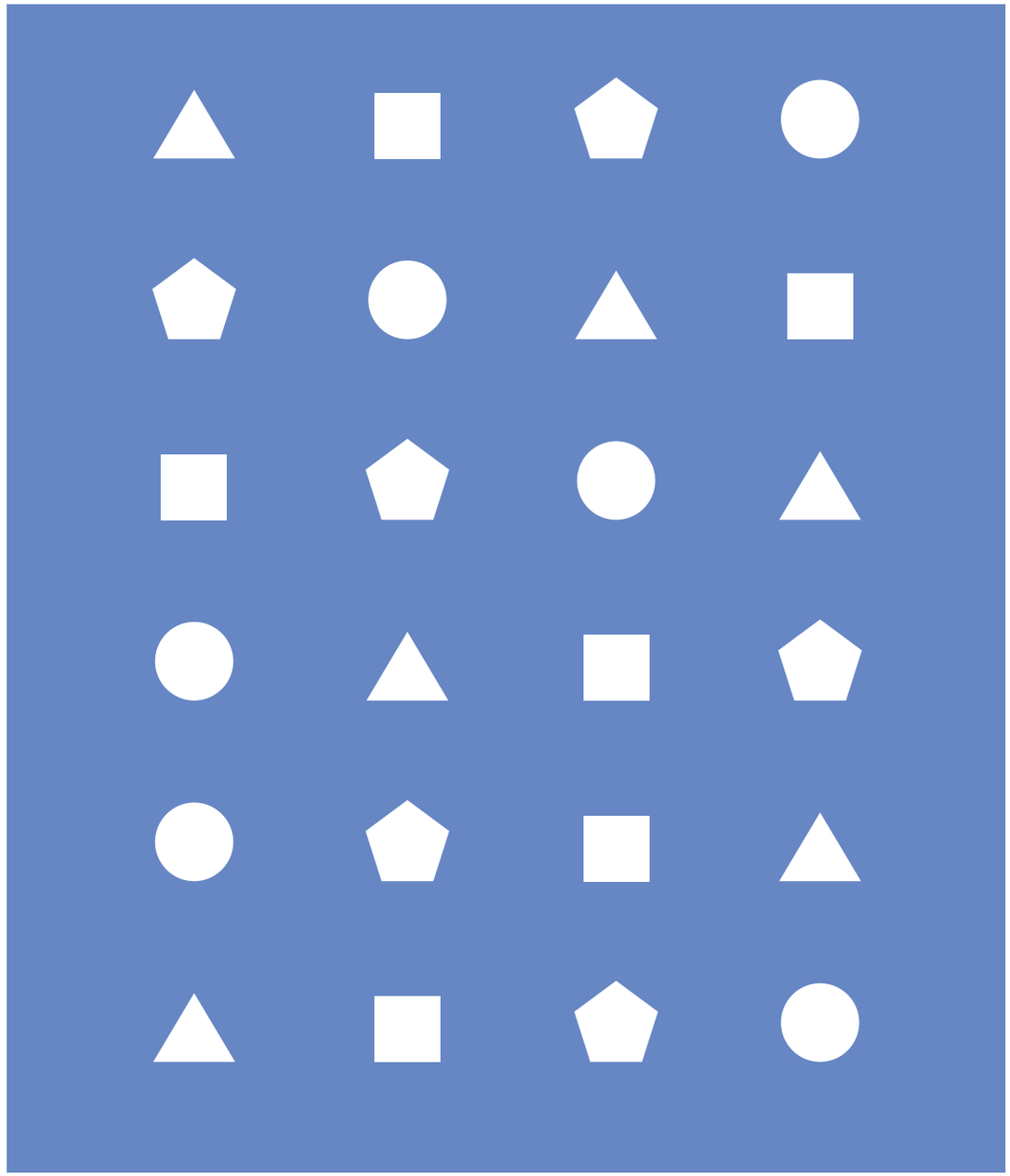



Л.І. Прохоренко, Г.Б. Соколова, Л.О. Мельнікова

МАТЕМАТИКА

5 клас

Л. І. Прохоренко, Г. Б. Соколова, Л. О. Мельнікова

МАТЕМАТИКА

Підручник
для 5 класу спеціальних закладів
загальної середньої освіти (F 70)

Рекомендовано Міністерством освіти і науки України

Чернівці
«Букрек»
2018

УДК 51–056.36 (075.3)
П 84

Рекомендовано Міністерством освіти і науки України
(наказ від 06.04.2018 р. № 332)

Видано за рахунок державних коштів.
Продаж заборонено



початок уроку



завдання на розвиток мислення

Прохоренко Л. І., Соколова Г. Б., Мельнікова Л. О.

П 84 Математика: підручник для 5 класу спеціальних закладів загальної середньої освіти (F 70) / Л. І. Прохоренко, Г. Б. Соколова, Л. О. Мельнікова. – Чернівці : «Букрек», 2018. – 208 с. : іл.

ISBN 978-966-399-896-1

УДК 51–056.36 (075.3)

© Прохоренко Л. І., Соколова Г. Б., Мельнікова Л. О., 2018

ISBN 978-966-399-896-1

© Видавничий дім «Букрек», 2018

МНОЖЕННЯ І ДІЛЕННЯ

1. Скільки всього м'ячів?

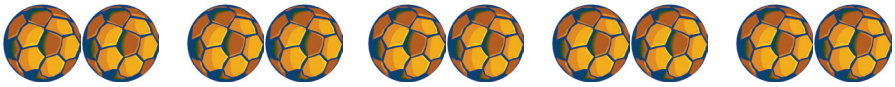

2 + 2 + 2 + 2 + 2 = 10

2 • 5 = 10

Додавання однакових доданків називається множенням.

Суму однакових доданків 2 + 2 + 2 + 2 + 2 записують так:

2 • 5 = 10.

Крапка (•) — знак множення.

Приклади на множення читаються так:
2 помножити на 5 дорівнює 10.

5	•	2	=	10
Перший множник		*Другий множник*		*Добуток*

Числа, які множать, називаються множниками.

Число, яке одержуємо при множенні, називають добутком.

Таблиця множення числа 2

2.



2 + 2 + 2 + 2 + 2

2 4 6 8 10

2 • 1 = 2
2 + 2 = 4 2 • 2 = 4
2 + 2 + 2 = 6 2 • 3 = 6
2 + 2 + 2 + 2 = 8 2 • 4 = 8
2 + 2 + 2 + 2 + 2 = 10 2 • 5 = 10

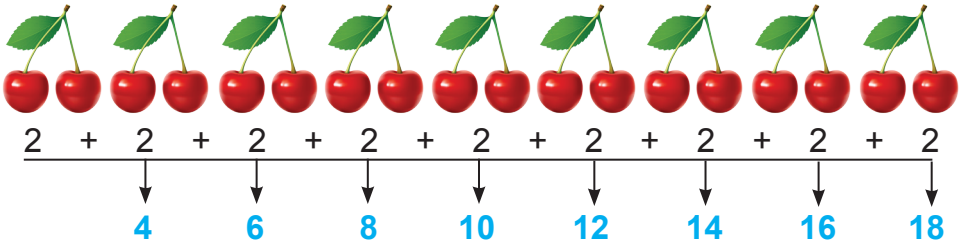

$2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 = 12$ $\quad 2 \cdot 6 = 12$

$2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 = 14$ $\quad 2 \cdot 7 = 14$

$2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 = 16$ $\quad 2 \cdot 8 = 16$

$2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 = 18$ $\quad 2 \cdot 9 = 18$

3. Скільки всього чашок?

Розв'язання запиши додаванням і множенням.



4. Розглянь малюнок. Знайди одну відмінність між равликами.



Ділення

5. Розв'яжи практично.

1) 12 кубиків розклади в 2 ряди порівну. Скільки кубиків у кожному ряду?

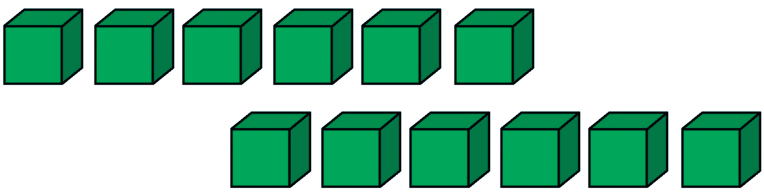

2) 12 кружечків розклади в ряди, по 4 кружечки в кожний. Скільки вийшло рядів?

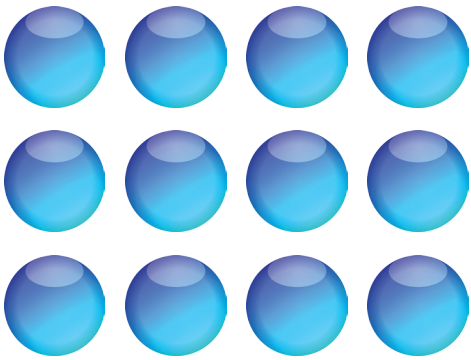

6. Було 4 груші. Їх розклали на 2 купки, порівну в кожну. Скільки груш поклали на одну купку?





Це задача на ділення.

Розв'язання: 4 : 2 = 2 (гр.)

Відповідь: 2 груші.

Дві крапки (:) — знак ділення.

Приклади на ділення читають так:

4 : 2 = 2

чотири поділити на два дорівнює два.

7. Було 10 яблук. Їх розклали на купки, по 5 яблук у кожній. Скільки одержали купок?



10 : 5 = 2 (купки)



Відповідь: 2 купки.

8.



6 : 2 = ?



12 : 3 = ?

9. Пригадай таблицю ділення на 2.

2 • 2 = 4	4 : 2 = 2
2 • 3 = 6	6 : 2 = 3
2 • 4 = 8	8 : 2 = ☐
2 • 5 = 10	10 : 2 = ☐
2 • 6 = 12	12 : 2 = ☐
2 • 7 = 14	14 : 2 = ☐
2 • 8 = 16	16 : 2 = ☐
2 • 9 = 18	18 : 2 = ☐

10. Кожне з чисел при діленні має свою назву. Прочитай ці назви.

12	:	2	=	6
Ділене		*Дільник*		*Частка*

11. Назви числа при діленні у таких прикладах:

16 : 2 = 8 14 : 2 = 7 18 : 2 = 9

12. Додай, а потім заміни множенням.

2 + 2 + 2 + 2 + 2 3 + 3 + 3 3 + 3 + 3 + 3

13. Прочитай приклад 3 · 3 = 9. Пригадай, що показує другий множник? Як можна перевірити, що 3 · 3 = 9?

14.

3 + 3 = 6	3 · 2 = 6
3 + 3 + 3 = 9	3 · 3 = 9
3 + 3 + 3 + 3 = 12	3 · 4 = 12
3 + 3 + 3 + 3 + 3 = 15	3 · 5 = 15

15. Молоду цибулю зв'язали у 3 пучки, по 4 штуки в кожному. Скільки пучків отримали? Розглянь малюнок і дай відповідь.



16. Склади задачу за малюнком і розв'яжи її.

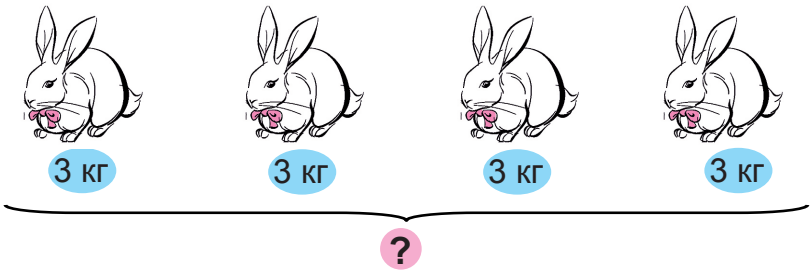

17. Пригадай таблицю множення на 3.

3	3 • 1 = 3
3 + 3 = 6	3 • 2 = 6
3 + 3 + 3 = 9	3 • 3 = 9
3 + 3 + 3 + 3 = 12	3 • 4 = 12
3 + 3 + 3 + 3 + 3 = 15	3 • 5 = 15
3 + 3 + 3 + 3 + 3 + 3 = 18	3 • 6 = 18
3 + 3 + 3 + 3 + 3 + 3 + 3 = 21	3 • 7 = 21
3 + 3 + 3 + 3 + 3 + 3 + 3 + 3 = 24	3 • 8 = 24
3 + 3 + 3 + 3 + 3 + 3 + 3 + 3 + 3 = 27	3 • 9 = 27

18. Користуючись таблицею множення, розв'яжи приклади.

3 • 8 3 • 7 3 • 9

19. З кожного прикладу на множення склади приклад на ділення на 3.

3 • 2 = 6	6 : 3 = 2
3 • 3 = 9	9 : 3 = ☐
3 • 4 = 12	12 : 3 = ☐
3 • 5 = 15	15 : 3 = ☐
3 • 6 = 18	18 : 3 = ☐
3 • 7 = 21	21 : 3 = ☐
3 • 8 = 24	24 : 3 = ☐
3 • 9 = 27	27 : 3 = ☐

20. Користуючись таблицею ділення, розв'яжи приклади.

15 : 3	12 : 3 – 1	27 : 3 + 4	21 : 3 + 7
18 : 3	24 : 3 – 5	9 : 3 + 11	15 : 3 + 25

21. У магазині тато купив абрикосовий сік в банках і одну банку із томатним соком. Скільки всього соку купив тато?



По 3 літри у кожній



6 літрів

22. ***Пригадай!*** Якщо добуток двох чисел поділити на один з множників, одержимо другий множник.

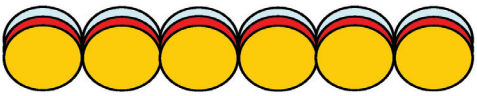

$6 \cdot 3 = 18$

$18 : 3 = 6$

$18 : 6 = 3$

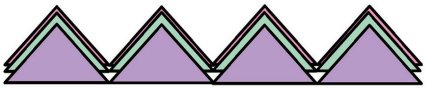

$4 \cdot 3 = 12$

$12 : 3 = 4$

$12 : 4 = 3$

Таблиця множення числа 4

23. 4

4 + 4 = 8	4 • 1 = 4
4 + 4 + 4 = 12	4 • 2 = 8
4 + 4 + 4 + 4 = 16	4 • 3 = 12
4 + 4 + 4 + 4 + 4 = 20	4 • 4 = 16
4 + 4 + 4 + 4 + 4 + 4 = 24	4 • 5 = 20
4 + 4 + 4 + 4 + 4 + 4 + 4 = 28	4 • 6 = 24
4 + 4 + 4 + 4 + 4 + 4 + 4 + 4 = 32	4 • 7 = 28
4 + 4 + 4 + 4 + 4 + 4 + 4 + 4 + 4 = 36	4 • 8 = 32
4 + 4 + 4 + 4 + 4 + 4 + 4 + 4 + 4 + 4 = 40	4 • 9 = 36
	4 • 10 = 40

24. Розв'яжи приклади, користуючись таблицею множення.

4 • 3 + 12	3 • 2 • 4	80 – 4 • 5
4 • 8 – 18	(98 – 94) • 4	4 • 10 + 45
4 • 9 + 36	16 : 2 • 4	3 • 3 • 4

Добуток не змінюється від зміни місць множників.

25. Дай відповіді на запитання.

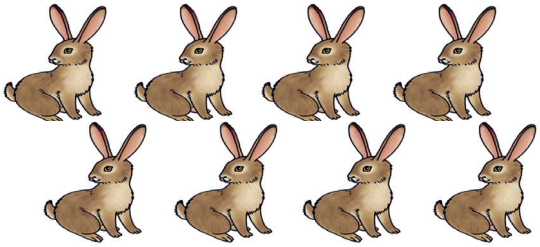

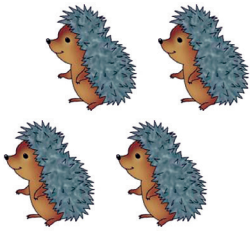

1. У скільки разів зайчиків більше, ніж їжачків?

2. У скільки разів їжачків менше, ніж зайчиків?

Дізнаймося, скільки разів по 4 міститься у 8.

8 : 4 = 2 (рази)

Зайчиків у 2 рази більше, ніж їжачків, а їжачків у 2 рази менше, ніж зайчиків.

Щоб дізнатися, у скільки разів одне число більше або менше, ніж друге, треба більше число поділити на менше.

26. На клумбі розцвіло 12 тюльпанів і 3 маки. У скільки разів маків менше, ніж тюльпанів?

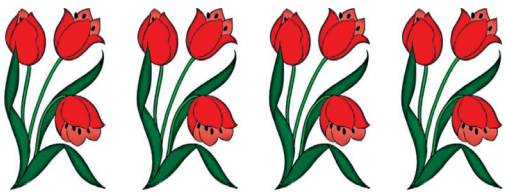



Таблиця ділення на 4

27. З кожного прикладу на множення склади два приклади на ділення.

2 • 6 = 12 3 • 8 = ... 4 • 6 = ... 3 • 5 = ...

12 : 2 = 6

12 : 6 = 2

28. З таблиці множення числа 4 склади приклади на ділення.

***Ділення** – це дія, за допомогою якої за добутком двох множників і одним із цих множників знаходять другий множник. Якщо добуток поділити на один множник, то одержимо другий множник.*

4 • 1 = 4	4 : 1 = 4	4 : 4 = 1
4 • 2 = 8	8 : 2 = 4	8 : 4 = 2
4 • 3 = 12	12 : 3 = 4	12 : 4 = 3
4 • 4 = 16	16 : 4 = 4	16 : 4 = 4
4 • 5 = 20	20 : 5 = 4	20 : 4 = 5
4 • 6 = 24	24 : 6 = 4	24 : 4 = 6
4 • 7 = 28	28 : 7 = 4	28 : 4 = 7
4 • 8 = 32	32 : 8 = 4	32 : 4 = 8
4 • 9 = 36	36 : 9 = 4	36 : 4 = 9
4 • 10 = 40	40 : 10 = 4	40 : 4 = 10

29. Користуючись таблицею ділення на 4, розв'яжи приклади.

20 : 4	24 : 6	24 : 4
28 : 4	32 : 2	36 : 4

30. Розв'яжи задачу, користуючись таблицею множення.

Блокнот коштує 4 гривні, а книжка у 8 разів дорожча. Скільки коштує книжка?

31. Розглянь малюнок. Знайди 3 відмінності.

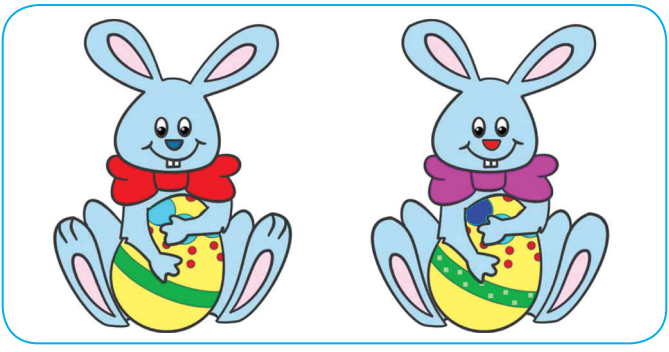

32. Катруся гостювала у бабусі 1 тиждень і 5 днів. Скільки всього днів гостювала Катруся у бабусі?

33. У шкільній їдальні для приготування супу використали 24 кілограми картоплі, моркви — у 4 рази менше, ніж картоплі. Скільки кілограмів моркви використали?



24 кг



?, у 4 рази менше

34. Які фігури зображені на малюнку? Назви їх.

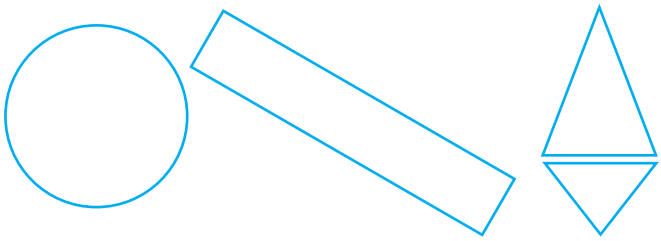

35. Порівняй.

4 • 4 ☐ 3 • 5

4 • 8 ☐ 2 • 10

7 • 4 ☐ 36 : 4

4 • 3 ☐ 16

36. Батько обкопав 16 кущів смородини, а син — у 4 рази менше. Скільки кущів смородини обкопали батько і син разом?

37. Скільки потрібно кліток, щоб розмістити 20 кроленят, по 4 кроленяти у кожній клітці?

38. Розв'яжи приклади. Чиє яйце?



24 : 4 + 4





12 : 3 + 7



4 • 3 – 9



16 : 4 + 5

39. Розглянь малюнок. Знайди 2 відмінності.

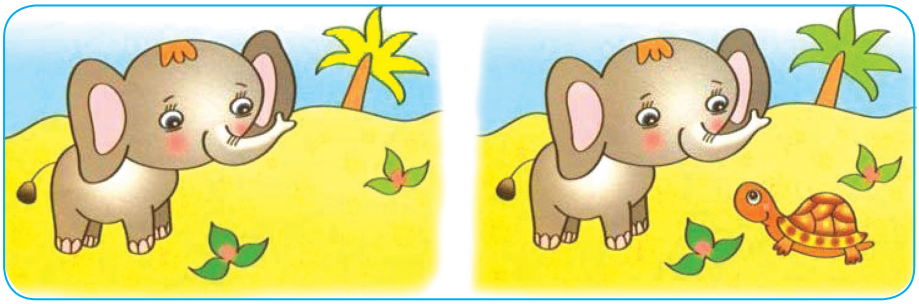

Таблиця множення числа 5

40.

5	5 • 1 = 5
5 + 5	5 • 2 = 10
5 + 5 + 5	5 • 3 = 15
5 + 5 + 5 + 5	5 • 4 = 20
5 + 5 + 5 + 5 + 5	5 • 5 = 25
5 + 5 + 5 + 5 + 5 + 5	5 • 6 = 30
5 + 5 + 5 + 5 + 5 + 5 + 5	5 • 7 = 35
5 + 5 + 5 + 5 + 5 + 5 + 5 + 5	5 • 8 = 40
5 + 5 + 5 + 5 + 5 + 5 + 5 + 5 + 5	5 • 9 = 45
5 + 5 + 5 + 5 + 5 + 5 + 5 + 5 + 5 + 5	5 • 10 = 50

41. Користуючись таблицею множення, розв’яжи приклади.

a	5	1	2	6	3	8	4
a • 5							

42. За малюнками розв’яжи задачі.

Було — 

Прибігло — 

Стало — ?

Було — 

Витратили — 

Залишилось — ?

43. Розглянь малюнок. Знайди зайвого у кожному ряду.

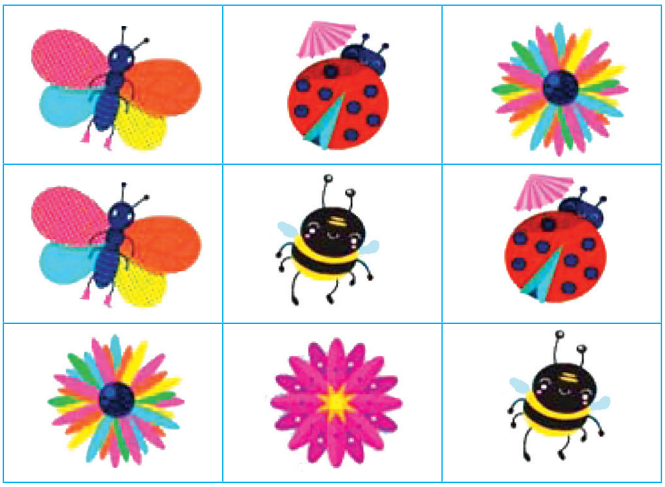

44. З кожного прикладу на множення склади два приклади на ділення.

5 • 1 = 5	5 : 5 = 1	5 : 1 = 5
5 • 2 = 10	10 : 5 = 2	10 : 2 = 5
5 • 3 = 15	15 : 5 = 3	15 : 3 = 5
5 • 4 = 20	20 : 5 = 4	20 : 4 = 5
5 • 5 = 25	25 : 5 = 5	25 : 5 = 5
5 • 6 = 30	30 : 5 = 6	30 : 6 = 5
5 • 7 = 35	35 : 5 = 7	35 : 7 = 5
5 • 8 = 40	40 : 5 = 8	40 : 8 = 5
5 • 9 = 45	45 : 5 = 9	45 : 9 = 5
5 • 10 = 50	50 : 5 = 10	50 : 10 = 5

45. Пригадай назви чисел при діленні.

Ділене		*Дільник*		*Частка*
35	**:**	**5**	**=**	**7**

Щоб знайти невідоме ділене,
треба частку помножити на дільник.

Щоб знайти невідомий дільник,
треба ділене поділити на частку.

46. Розв'яжи приклади.

5 • ☐ = 10	7 • 5 = ☐	☐ • 5 = 15
5 • ☐ = 35	5 • 6 = ☐	☐ • 6 = 45

47. Розглянь малюнок. Розкажи, хто чим живиться?

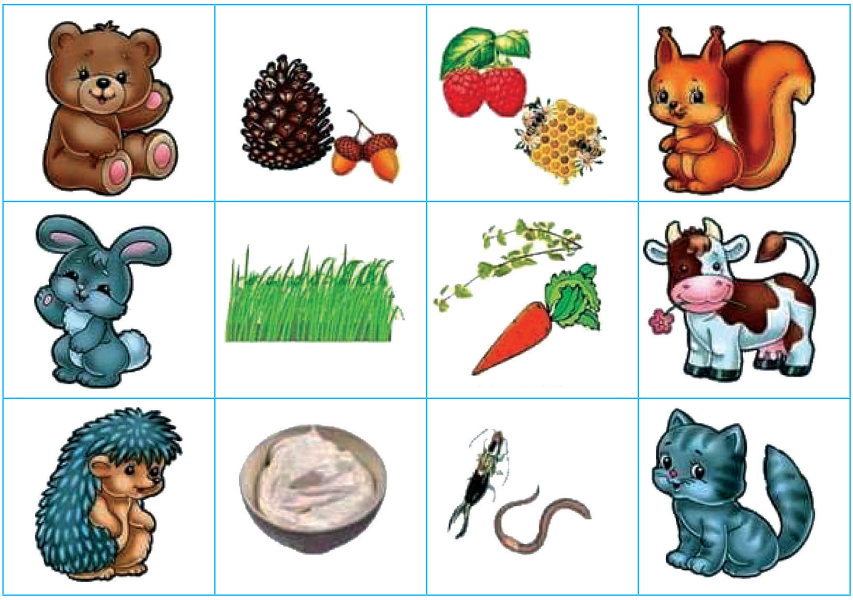

48. За малюнками склади і розв'яжи задачі.

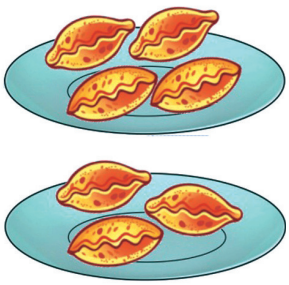



4

?,
у 3 рази більше

49. Під час ремонту класу пофарбували 20 парт, стільців — на 20 більше, ніж парт, та ще пофарбували 2 столи. Скільки всього парт, стільців і столів пофарбували?

50. Порівняй.

5 • 6 ☐ 5 • 4	4 • 3 – 12 ☐ 4 • 3 + 12
5 • 9 ☐ 5 • 9 – 0	24 : 4 ☐ 24 : 3

51. За малюнком склади і розв'яжи задачу на ділення.





52. Користуючись таблицями множення і ділення, знайди значення виразів.

45 : 5 • 3	5 • 6 : 3	40 : 5 – 8
5 • 3 + 55	5 • 10 – 45	77 – 25 : 5

53. Яка фігура зайва? Чому?

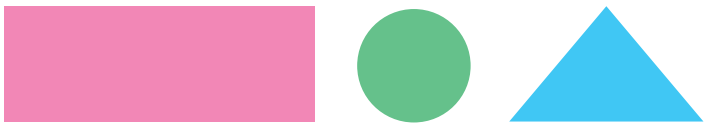

54. Розв'яжи приклади.

Ділене	45	24		30		21		21
Дільник	5		4		3	3	2	7
Частка		3	2	5	8		6	

55. Розглянь малюнок. Поясни, як поросяті дістатися додому. Називай усі предмети, що зустрічаються на його шляху.

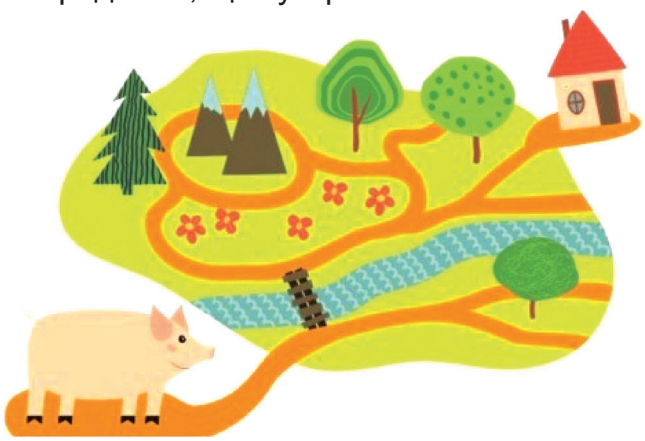

ДОДАВАННЯ І ВІДНІМАННЯ В МЕЖАХ 100 (БЕЗ ПЕРЕХОДУ ЧЕРЕЗ РОЗРЯД)

Додавання та віднімання в межах 20 (повторення)

56. Прочитай числовий ряд від 1 до 20.

1 ☐ ☐ ☐ 5 ☐ ☐ ☐ ☐ 10 ☐ ☐ ☐ ☐ 15 ☐ ☐ ☐ ☐ 20

Прочитай числовий ряд від 20 до 1.

20 ☐ ☐ ☐ 16 ☐ ☐ ☐ ☐ 11 ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ 4 ☐ ☐ 1

57. Розв'яжи задачу.

Їжачок ніс додому 2 грибочки. Потім знайшов ще 3 грибочки. Скільки всього грибочків знайшов їжачок?





58. Розв'яжи приклади.

13 + 1	16 – 4	10 + 5	15 – 10
17 + 2	20 – 8	12 + 7	19 – 14

59. На гілці сиділи 16 синиць. 4 синиці полетіли. Скільки синиць залишилось на гілці?

60. Запиши наступне число: 7, 13, 18.

Запиши число, яке передує числу 5, 11, 20.

61. Розглянь малюнок. Знайди шлях метеликів до квітів.

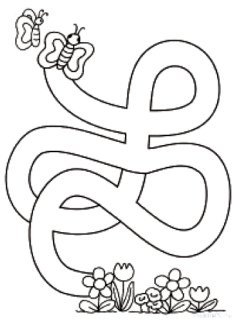

Додавання та віднімання круглих десятків

Коли предметів мало, то їх рахують по одному, а коли предметів багато, їх групують, наприклад, парами, п'ятірками та десятками.

62. Як утворити число 10?

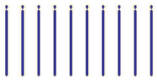

Десять



Десяток

63.



1 десяток, або десять



2 десятки, або двадцять



3 десятки, або тридцять



4 десятки, або сорок



5 десятків, або п'ятдесят



6 десятків, або шістдесят



7 десятків, або сімдесят



8 десятків, або вісімдесят



9 десятків, або дев'яносто



10 десятків, або сто

64. Скільки десятків у кожному з чисел? Запиши.

двадцять — 2 дес. дев'яносто — ☐ дес.

сто — ☐ дес. сорок — ☐ дес.

Десятки можна складати і віднімати як прості одиниці.

1 + 1 = 2	8 – 3 = 5	3 + 6 = ☐	9 – 4 = ☐
10 + 10 = 20	80 – 30 = 50	30 + 60 = ☐	90 – 40 = ☐

65. Розв'яжи приклади.

40 + 10	80 – 70	20 + 80	60 – 0
90 – 60	30 – 10	70 + 20	50 + 0

66. Розв'яжи задачу.

У музей прийшли 40 хлопчиків та 30 дівчаток. Скільки всього учнів прийшли в музей?

67. У господині було 3 десятки яєць. Вона використала для приготування пирога 1 десяток яєць. Скільки десятків яєць залишилось у господині?

Було	Використала	Залишилося
		?

68. Числа 10, 30, 60, 90 збільш на 1 десяток. Відповіді запиши.

Додавання круглих десятків і одноцифрового числа (40 + 8; 8 + 40). Назва компонентів

69. 1 дес. 1 од. — це одинадцять — 11

2 дес. 1 од. — це двадцять один — 21

Скільки паличок на кожному малюнку? Скільки це десятків та одиниць?

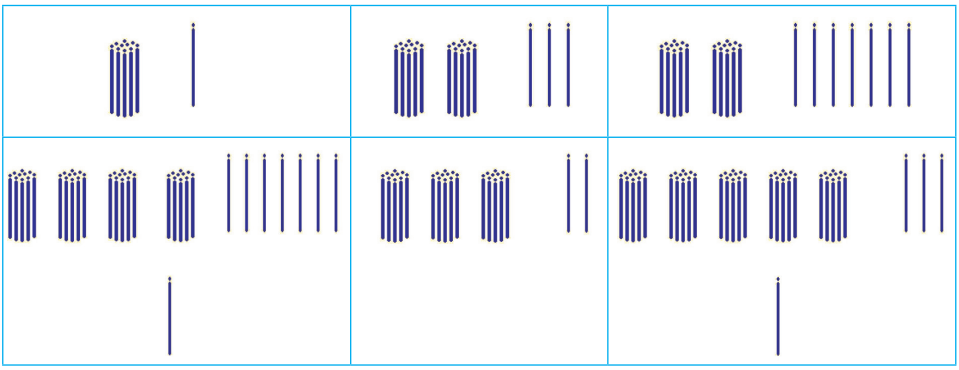

70. Запиши число, в якому 3 дес. та 5 од., 2 дес. та 8 од., 6 дес. та 4 од.

71. Розв'яжи задачу.

Петрик зірвав 3 фіолетових тюльпани, а Оленка — 10 помаранчевих. Скільки всього тюльпанів зірвали діти?



72. Назви і полічи геометричні фігури, які зображені на малюнку.

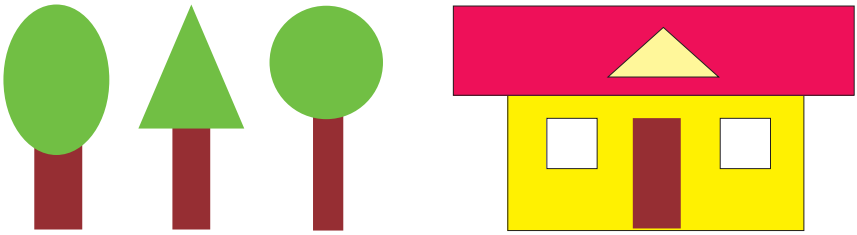

73. Розв'яжи задачу.

Першого дня в школі пофарбували 30 вікон, другого — 8. Скільки всього вікон пофарбували за 2 дні?

74. Обчисли.

10 + 8	5 + 30	70 + 3	7 + 50
19 – 7	6 + 10	18 – 8	10 + 4

Віднімання від двоцифрового числа всіх десятків, одиниць (85 – 80; 85 – 5). Назва компонентів

75. Розглянь малюнок і записи. Поясни розв'язання.

	Десятки	Одиниці
38 – 2	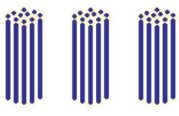	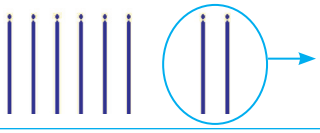

38 – 2 = □

30 8

(30 + 8) – 2 = 30 + (8 – 2) = 30 + 6 = 36

АБО

38 – 2 = 3 дес. 8 од. – 2 од. = 3 дес. 6 од. = 30 + 6 = 36

30 8

Десятки залишаються незмінними. Одиниці віднімають від одиниць.

76. Розв'яжи приклади. Поясни їх розв'язування.

48 – 3	56 – 4	96 – 5	37 – 7	88 – 8
29 – 5	73 – 2	28 – 6	54 – 0	65 – 1

77. Розв'яжи задачу.

Івасик упіймав в річці 27 рибин. Віддав котику 5 рибин. Скільки рибин залишилось?

78. Розглянь малюнок і записи. Поясни розв'язання.

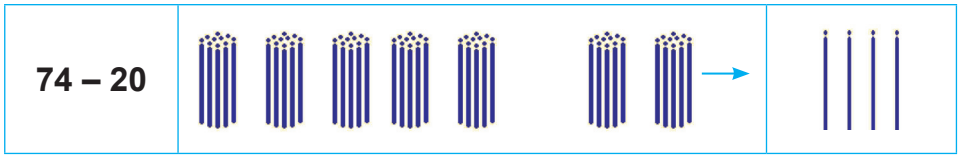

74 – 20 = □

70 4

(70 + 4) – 20 = (70 – 20) + 4 = 50 + 4 = 54

Десятки віднімають від десятків.

79. Розв'яжи з усним поясненням.

98 – 30 = □

90 8

65 – 40 = □

□ □

55 – 20 = □

□ □

80. У гаражі було 12 автомобілів. Уранці всі вони поїхали. Скільки автомобілів залишилося в гаражі?

Додавання двоцифрового і одноцифрового числа, коли сума одиниць менша 10 (62 + 5; 5 + 62)

81. Розв'яжи. Поясни розв'язання.

35 + 3 = □ → 30, 5

13 + 6 = □ → 10, □

72 + 1 = □ → □, □

Додавати числа можна в будь-якому порядку.

82. Обчисли.

22 + 6	47 + 2	92 + 1	1 + 2 + 6
6 + 22	2 + 47	1 + 92	2 + 6 + 1

83. Склади і розв'яжи задачу за малюнком.

 12 кг	 ?, на 7 кг менше	Разом ?

84. Назви, які геометричні фігури зображені на малюнку.



85. Розв'яжи задачу.

У акваріумі було 35 рибок, купили ще 3 рибки. Скільки рибок стало?

86. Розглянь малюнок. Знайди шлях Колобка до будиночка.

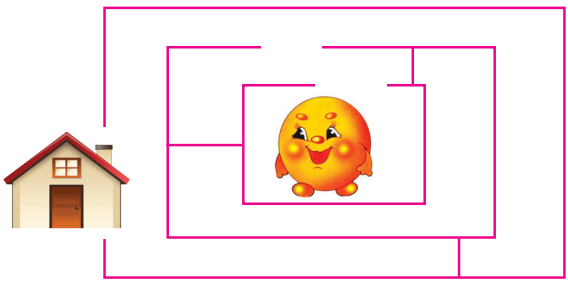

Монети: 50 к., 1 грн. Паперові гроші: 1, 2, 5, 10, 20, 50, 100 грн. Розмін і заміна

87. Скільки монет у кожному ряду? Скільки це грошей?



88. Скільки треба взяти монет по 50 копійок, щоб отримати 2 гривні?

89. Склади приклади та полічи, скільки грошей у кожному ряду.



90. Є купюри вартістю 2 грн, 5 грн та 10 грн. Як можна сплатити 50 грн?

91. Розв'яжи задачу.

Булочка з родзинками коштує 6 гривень, а з шоколадом — на 4 грн більше. Скільки коштують обидві булочки?

 6 грн	 ?, на 4 грн більше
Разом — ?	

92. Назви і полічи геометричні фігури, які зображені на малюнку.

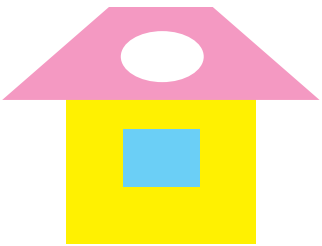

Додавання та віднімання двоцифрових чисел і круглих десятків (47 + 20; 20 + 47; 65 – 20)

93. Обчисли.

31 + 4	57 + 2	11 + 5	23 + 1
31 + 40	57 + 20	11 + 50	23 + 10

94. Розв'яжи задачу.

На одній полиці було 58 книжок, на другій — на 10 книжок менше. Скільки книжок на другій полиці?

95. Поясни розв'язання прикладу усно.

30 + 46 = 3 дес. + 4 дес. 6 од. = 7 дес. 6 од. = 70 + 6 = 76

40 6

96. Розв'яжи задачу.

У їдальню завезли 25 кг капусти, картоплі — на 20 кг більше, ніж капусти, а цибулі — на 10 кг менше, ніж картоплі. Скільки кілограмів цибулі завезли до їдальні?

97. Накресли три відрізки: перший завдовжки 6 см, другий — на 3 см довший від першого, а третій — на 1 см довший від другого. На скільки сантиметрів перший відрізок коротший за третій?

98. Розглянь малюнок. Знайди 5 відмінностей.

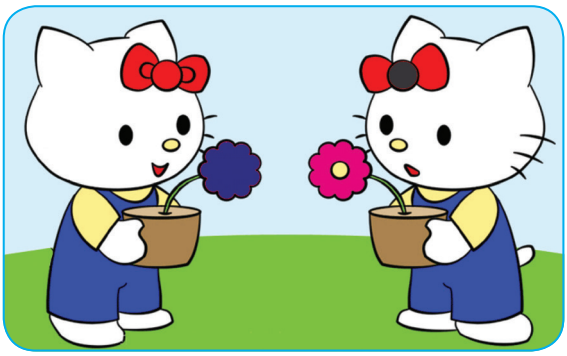

Додавання та віднімання двоцифрових чисел, коли сума одиниць першого розряду менша або дорівнює 10 (47 + 32; 47 + 23)

99. Розглянь записи і поясни розв'язання.

32 + 54 = □

30 2 50 4

30 + 50 = 80 2 + 4 = 6 80 + 6 = 86

32 + 54 = 86

100. Розглянь записи і поясни розв'язання.

62 + 35 = 60 + 2 + 30 + 5 = 90 + 7 = 97.

Додаючи двоцифрові числа, десятки додають до десятків, одиниці — до одиниць.

101. Розв'яжи задачу.

Спортивна школа придбала 21 м'яч для волейболу, а для футболу — на 13 м'ячів більше. Скільки всього м'ячів придбали?

102. Обчисли.

32 + 45	17 + 63	25 + 25	60 + 20
50 + 16	49 + 11	26 + 54	73 + 15

103. Розв'яжи задачу.

Удома було 25 горіхів. Дідусь купив ще 4 десятки горіхів. Скільки всього горіхів стало?

104. Розв'яжи задачу.

У хлопчика було 30 марок. Він ще купив 7 марок з малюнками автомобілів. Скільки марок стало у хлопчика?

Віднімання двоцифрових чисел, коли число одиниць зменшуваного більше, ніж число одиниць від'ємника або дорівнює йому (67 – 24; 65 – 25)

105. Розглянь малюнок. Поясни розв'язання.

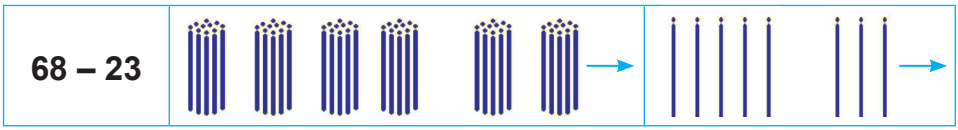

60 – 20 = 40 8 – 3 = 5 40 + 5 = 45

68 – 23 = 45

57 – 27 = □

50 7 20 7

50 – 20 = 30 7 – 7 = 0 30 + 0 = 30

57 – 27 = 30

Віднімаючи двоцифрові числа, десятки віднімають від десятків, одиниці — від одиниць.

106. Обчисли вираз: 56 – 34. Назви зменшуване, від'ємник і різницю.

107. Обчисли.

56 – 42	78 – 36	99 – 79	89 – 31
35 – 25	54 – 51	28 – 18	64 – 13

108. На стоянці було 37 легкових автомобілів і 12 вантажівок. Від'їхало 25 автомобілів. Скільки автомобілів залишилося на стоянці?

Було	Від'їхало	Залишилося
  37 12	25	?

109. У вазі було 38 цукерок. 26 цукерок з'їли. Скільки цукерок залишилося?

110. Назви і полічи геометричні фігури, які зображені на малюнку.



Віднімання одноцифрового числа від круглих десятків (60 – 3)

111. Розглянь записи і прочитай пояснення.

$$50 - 7 = 43$$

40 10

$$50 - 7 = (40 + 10) - 7 = 40 + (10 - 7) = 40 + 3 = 43$$

Пояснення



Треба від числа 50 відняти 7. 50 — це 5 десятків. З 5 десятків візьмемо 1 десяток. Залишаються 4 десятки. Від одного десятка віднімемо 7 одиниць, залишаються 3 одиниці. 4 десятки і 3 одиниці буде 43.

112. Знайди відповіді, коментуючи розв'язування.

80 – 6 30 – 4 60 – 7 90 – 8

113. Розв'яжи задачу.

На городі зібрали 30 кг капусти, а моркви — на 7 кг менше. Скільки зібрали моркви?

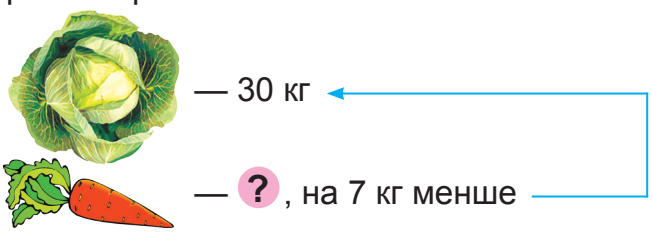

114. Обчисли.

30 – 8	50 – 3	90 – 7	60 – 2
10 – 4	40 – 5	20 – 1	70 – 9

115. Розв'яжи задачу.

На ставку жило 20 білих лебедів, а чорних — на 8 менше. Скільки було чорних лебедів?

Який з виразів *а), б), в), г)* відповідає розв'язанню задачі?

а) 20 + 8; б) 20 – 8; в) 8 + 8; г) 20 + 20.

116. Накресли прямокутник, ширина якого 4 см, та поділи його на 2 квадрати.

117. Розглянь малюнок. Знайди шлях бджілки до квітки.

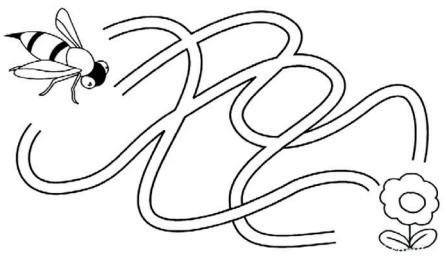

Віднімання двоцифрового числа від круглих десятків (60 – 24)

118. Розглянь записи і поясни розв'язання.

$$80 - 43 = \square$$

$$40 \quad 3$$

$$80 - 43 = (80 - 40) - 3 = 40 - 3 = 37$$

119. Знайди різницю 50 – 26 і поясни розв'язання.

120. Склади і розв'яжи задачу.

Було	Витратили грошей	Залишилося
60 грн	 — 10 грн  — 24 грн	? грн

121. Обчисли.

20 – 13	40 – 37	70 – 24	90 – 65
50 – 28	30 – 16	60 – 42	80 – 53

122. Розв'яжи задачу.

Батькові 40 років, син молодший за батька на 28 років. Скільки років синові?

123. На галявині гралися 7 зайченят. З ялинки впала шишка. Зайченята злякалися і втекли. Скільки зайченят залишилися на галявині?

Віднімання від 100 одноцифрового числа (100 – 2)

124. До дев'яти десятків додавай по одній паличці і лічи: дев'яносто один, дев'яносто два, дев'яносто три, дев'яносто чотири, дев'яносто п'ять, дев'яносто шість, дев'яносто сім, дев'яносто вісім, дев'яносто дев'ять.

125. До дев'яноста дев'яти паличок поклади ще одну паличку. Скільки паличок стало?

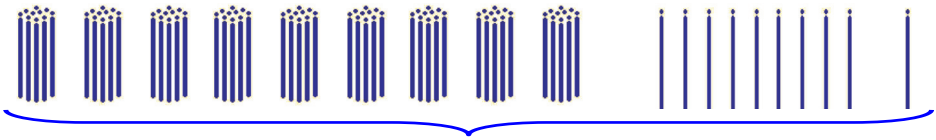

10 десятків або **СТО**

Число сто записують так: **100**.
Запам'ятай назву цього числа.

126. Полічи десятками до 100.

Скільки сантиметрів, дециметрів в одному метрі?

Скільки копійок в одній гривні?

127. Розв'яжи задачу.

У шкільну бібліотеку привезли 100 нових книжок. 8 книжок для позакласного читання, а решта — підручники. Скільки підручників надійшло до бібліотеки?

128. Таблиця чисел першої сотні.

1	11	21	31	41	51	61	71	81	91
2	12	22	32	42	52	62	72	82	92
3	13	23	33	43	53	63	73	83	93
4	14	24	34	44	54	64	74	84	94
5	15	25	35	45	55	65	75	85	95
6	16	26	36	46	56	66	76	86	96
7	17	27	37	47	57	67	77	87	97
8	18	28	38	48	58	68	78	88	98
9	19	29	39	49	59	69	79	89	99
10	20	30	40	50	60	70	80	90	100

Назви числа першого, п'ятого, сьомого і десятого десятків.

129. Як називаються числа, що записуються однією цифрою?

Запиши числа від 1 до 9.

130. Порівняй числа і встав потрібний знак < , > , =.

50 ☐ 30	90 ☐ 100	40 ☐ 20	90 ☐ 60
70 ☐ 70	10 ☐ 100	60 ☐ 30	80 ☐ 100

131. Розглянь малюнок. Знайди четвертий зайвий предмет.

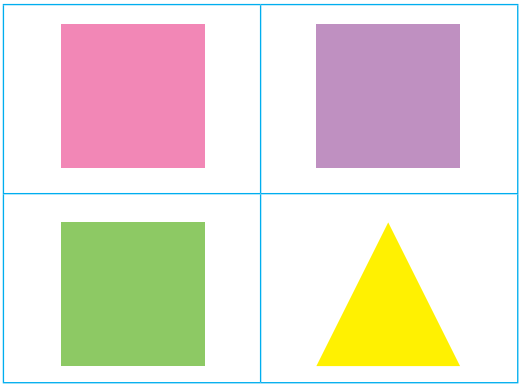

Віднімання від 100 двоцифрового числа

132. Розглянь записи і поясни розв'язання.

$$100 - 64 = \square$$

$$60 \quad 4$$

$$100 - 64 = (100 - 60) - 4 = 40 - 4 = 36$$

133. Обчисли.

100 – 29	50 – 43	100 – 51	30 – 24
100 – 96	40 – 37	100 – 45	80 – 32

134. Постав потрібний знак < , > , =.

5 дес. ☐ 7 дес.	80 ☐ 100	10 дес. ☐ 100 од.
4 од. ☐ 9 од.	50 ☐ 5 дес.	1 грн ☐ 10 к.
90 см ☐ 1 м	100 ☐ 70	

135. Розв'яжи задачу.

У садочку посадили 100 квітів: 20 троянд, лілій — 35, а решта — ромашки. Скільки ромашок посадили у садочку?

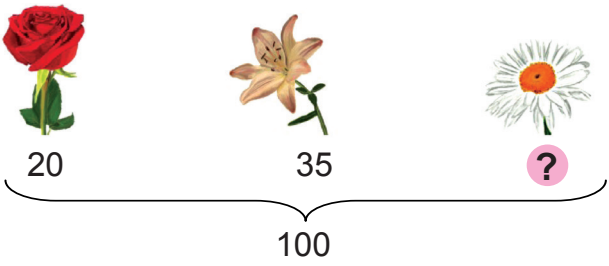

136. Ламана лінія має ланки завдовжки 7 см, 4 см і 2 см. Яка довжина ламаної?

137. Розв'яжи задачу.

У Марійки було 2 монети по 50 к. кожна. Вона купила конверт за 80 к. Скільки грошей залишилося у Марійки?

138. Розглянь малюнок. Знайди 5 відмінностей.



Додавання та віднімання в межах 100 (вивчені випадки)

139. Обчисли.

7 + 2	30 + 25 + 20	34 + 5
70 + 20	10 + 70 + 20	35 + 4

140. У класі було 15 горщиків з квітами. 4 горщики віднесли в інший клас. Скільки горщиків з квітами залишилося?

141. Обчисли.

44 – 3	98 – 90	56 – 42	35 – 25
73 – 63	87 – 86	100 – 67	29 – 4

142. Танцювальний гурток відвідували 24 хлопчики. Дівчаток — стільки ж. Скільки всього дітей у гуртку?





24 ? , стільки ж

?

143. Пригадай, якої вартості паперові гроші ти знаєш? Якими купюрами можна набрати 20 грн, 100 грн?

144. Скільки цукерок у порожній коробці?



Знаходження невідомого доданка

Числа, які додаємо, називають доданками. Результат додавання називають сумою.

Доданок		*Доданок*		*Сума*
12	**+**	**34**	**=**	**46**

145. Знайди невідомий доданок.

11 + ☐ = 32	☐ + 10 = 100	3 + ☐ = 28
46 + ☐ = 70	☐ + 25 = 67	20 + ☐ = 20

Для перевірки додавання від суми треба відняти один з доданків. Якщо одержимо другий доданок, то дію виконано правильно.

Перевірка: 46 – 12 = 34

146. У саду росло 30 груш, а слив — на 10 більше. Скільки всього дерев в саду?

147. Обчисли.

Доданок	28		16		18		12	76
Доданок		23		13	31	44		24
Сума	79	57	40	94		58	62	

148. В порту стояло 27 кораблів. 12 кораблів вийшло в море. Скільки кораблів залишилося?

149. Обчисли.

23 см = ☐ дм ☐ см 6 дм 7 см = ☐ см

4 м 5 дм = ☐ дм 45 дм = ☐ м ☐ см

150. Розглянь малюнок. Знайди шлях до принцеси.

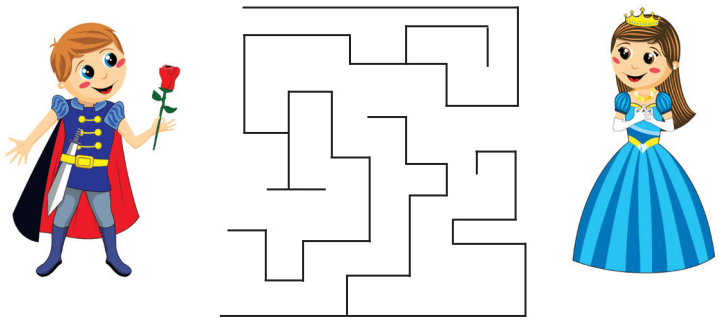

Знаходження невідомого зменшуваного

Число, від якого віднімаємо, називають зменшуване. Число, яке віднімаємо, називають від'ємник. Результат віднімання називають різницею.

Зменшуване		*Від'ємник*		*Різниця*
68	**–**	**17**	**=**	**51**

Якщо до різниці додати від'ємник, одержимо зменшуване.

Перевірка: 51 + 17 = 68

Якщо від зменшуваного відняти різницю, одержимо від'ємник.

49 – 6 = 43 **Перевірка:** 49 – 43 = 6

151. Для виготовлення одягу використали 24 м тканини, залишилося ще 52 м тканини. Скільки всього метрів тканини було?

Якими мірами вимірюють відрізки? Накресли відрізки: перший завдовжки 4 см, другий — 7 см, а третій — 1 дм.

152. Склади і розв'яжи задачу.

Було	Зрізали на букет	Залишилося
?	 9	 5

153. Обчисли.

98 – 64	70 – 45	45 + 25	100 – 26
53 – 13	17 + 33	76 – 30	51 + 27

154. Розглянь малюнок. Хто тут зайвий?

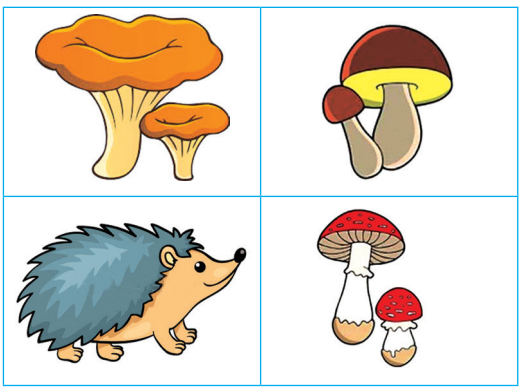

Знаходження невідомого від'ємника

155. Обчисли.

Зменшуване	16	48	15	39	54	27	100	76
Від'ємник	4		3	14		20		12
Різниця		11			4		13	

156. На дитячому майданчику було 17 дітей. Декілька дітей пішли додому, а 14 — залишилися. Скільки дітей пішло додому?

157. Від числа 74 відняли задумане число й одержали 31. Яке число було задумане?

158. У пекарні було 30 кг борошна. Після виготовлення калачів залишилося 12 кг. Скільки борошна використали?

159. Обчисли: 75 – 34 = ☐

На скільки від'ємник менший за зменшуване?

На скільки різниця менша за зменшуване?

Що дістанемо, коли додамо від'ємник і різницю?

160. Сума сторін трикутника 14 см. Довжина однієї сторони 6 см, а другої — 5 см. Яка довжина третьої сторони?

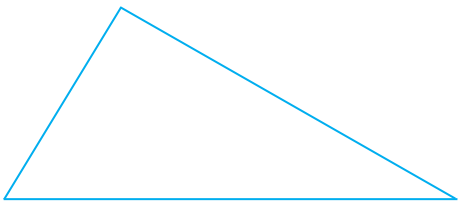

161. Розглянь малюнки. Знайди 3 відмінності.

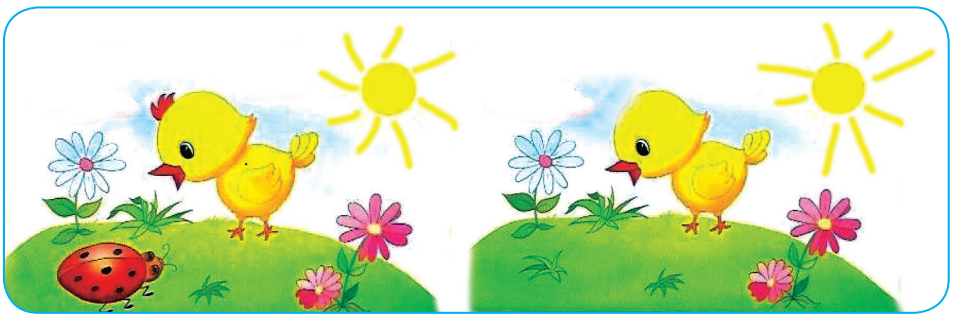

Одиниці часу — доба, місяць, рік. 1 рік — 12 місяців, 1 доба — 24 год. Назва місяців по порядку

Рік поділяється на 12 місяців.
Є 4 пори року: *зима, весна, літо, осінь*.

162. Запиши назви місяців зими, весни, літа, осені.

У якому місяці починається новий рік? Назви наступний місяць. Назви попередній місяць.

163. Назви дні тижня. Скільки днів має 1 тиждень?

164. Улітку Петрик був у дитячому таборі 2 тижні і 5 днів. Скільки днів він був у таборі?

1 доба — це 24 год.
Початок нової доби о 24 годині.



165. З яких частин складається доба?

166. Порівняй подані числа з 1 добою.

27 год ☐ 1 доба
7 год ☐ 1 доба
10 год ☐ 1 доба
45 год ☐ 1 доба
16 год ☐ 1 доба
24 год ☐ 1 доба

167. Гліб відвідує спортивну секцію у понеділок та середу. А в четвер і суботу — музичний гурток. У які дні тижня Гліб не відвідує жодного гуртка?

168. Обчисли.

14 год + 5 год	15 діб + 5 діб	7 год + 13 год
6 год + 4 год	6 діб + 12 діб	3 год + 16 год

169. На акації росло 5 яблук та 3 банани. Скільки залишилось яблук, коли всі банани впали?

Поняття про іменовані числа. Просте і складене іменоване число

***Іменоване число* — це число, що супроводиться назвою одиниць міри (або що має назву одиниць міри). Наприклад: 3 м, 4 кг, 7 год.**

Іменоване число називається простим, якщо в нього входить лише одна одиниця виміру, і складеним, якщо в нього входять декілька одиниць виміру.

Наприклад: 2 м 7 дм, 5 кг 20 г, 4 год. 35 хв.

5 м = 50 дм	48 см = 4 дм 8 см
4 м 1 дм = ☐ дм	73 дм = ☐ м ☐ дм
3 дм 7 см = ☐ см	64 см = ☐ дм ☐ см

170. Квиток у трамваї коштує 3 грн. Галинка сплатила 20 грн. Скільки решти вона отримає?

171. Обчисли.

3 дм + 5 см	15 см – 2 см	6 см + 4 дм
2 дм – 7 см	1 дм – 3 см	20 дм – 9 дм
16 л + 24 л	15 грн – 50 к.	46 л – 6 л

172. Накресли відрізки: перший завдовжки 5 см, другий — 1 дм, а третій — 1 дм 2 см.

173. Назарчику купили літак, а Маринці — ляльку. Літак коштує 56 грн, а лялька — на 15 грн дешевше. Скільки всього витратили грошей?

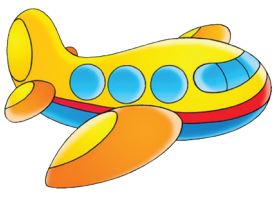		Витратили
56 грн	?, на 15 грн дешевше	?

174. Розглянь малюнок. Що переплутав художник?

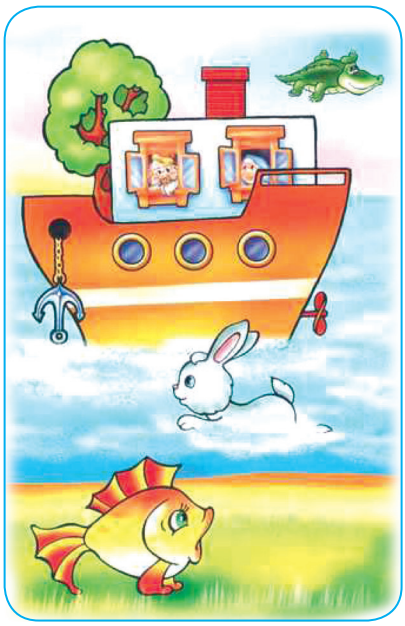

Виконання дій у прикладах з дужками. Порядок дій: 40 + (24 – 4); 40 + (24 – 20); 35 + (11 – 9); 35 – (11 – 9); 76 – (32 – 22); 76 – (70 + 5); 76 – (9 + 3); 76 – (15 – 9)

Якщо треба додати чи відняти суму або різницю, то її записують у дужках

10 – (6 + 1) **12 + (7 – 3)**

Обчислюючи вираз з дужками, першою виконують дію над числами, записаними в дужках.

175. Прочитай і обчисли.

Від числа 30 відняти суму чисел 5 і 4: **30 – (5 + 4).**

До 24 додати різницю чисел 15 і 2.

Від 46 відняти суму чисел 22 і 3.

До 51 додати різницю чисел 27 і 7.

176. Господарка купила 23 кг капусти. 10 кг вона заквасила, а 1 кг використала для салату. Скільки кілограмів свіжої капусти залишилось?

$$23 – (10 + 1)$$

Поясни, як складено вираз.

Виконай обчислення і запиши відповідь.

177. Обчисли.

30 + (56 – 50)	70 + (28 – 5)	32 + (19 – 7)
45 – (37 – 27)	69 – (50 + 8)	86 – (4 + 2)

178. У двох шафах 40 книжок. У першій шафі 15 книжок. Скільки книжок у другій шафі?

179. Довжина прямокутника 6 см. Яка довжина його протилежної сторони?

180. Розглянь малюнок. Назви, який предмет зайвий.

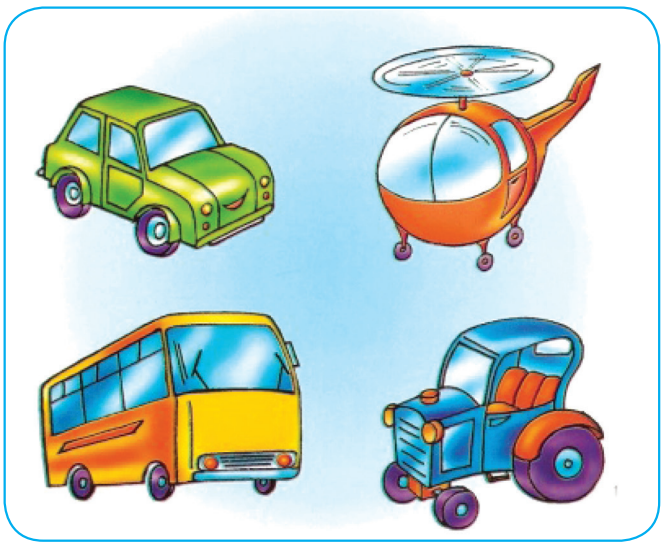

181. Запиши у зошит математичний диктант.

Число, у якому 7 дес. і 5 од.;

Найменше двоцифрове число;

Найбільше двоцифрове число;

Сума чисел 11 і 6;

Різниця чисел 18 і 9;

Збільшити 21 на 7;

Зменшити 12 на 4.

182. До дитячого садка привезли 78 чашок. З них 30 з малюнком півника, у горошок — 25, а решта — з зірочками. Скільки привезли чашок із зірочками?

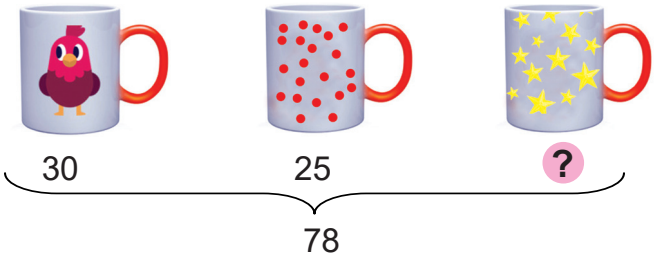

183. Обчисли.

35 – (24 – 14)	100 – (53 + 24)	48 + (50 – 48)
98 – (79 – 21)	80 – (26 + 12)	70 + (62 – 60)

184. У господаря було 38 курчат. Каченят — на 8 менше. Купили ще 20 каченят. Скільки каченят стало?

185. Чим відрізняється пряма від променя, від відрізка?

Накресли пряму, промінь і відрізок.

186. Розглянь малюнок. Що забув намалювати художник?

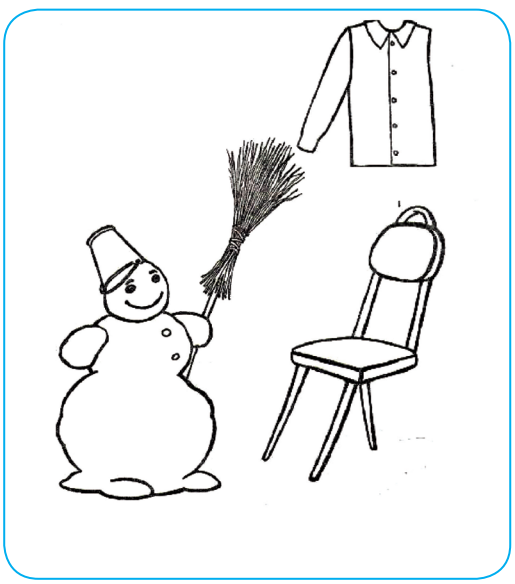

Порядок дій: (3 + 2) • 4; (6 + 2) : 2; (9 + 7) : 4; (15 – 7) : 2; (20 – 5) : 3; (35 – 30) • 3; (25 – 5) : 4; (100 – 96) • 4; 20 : (13 – 8); 16 : (50 – 46)

187. Обчисли.

(20 – 4) : 4 (3 + 9) : 3

(42 – 40) • 3 (1 + 3) • 2

188. Діти зібрали 8 склянок аґрусу, а потім — ще 7 склянок. Усі ягоди вони висипали порівну у три однакових тарілки. Скільки склянок аґрусу діти висипали в кожну тарілку?

189. Як треба розставити дужки у виразі 10 : 2 + 3, щоб його значення дорівнювало: а) 2; б) 8.

190. Обчисли.

4 • 2	12 : 3	(47 – 35) : 4	(58 – 54) • 1
5 • 3	8 : 2	(83 – 73) : 2	(46 – 41) • 4

191. За 4 пари шкарпеток і майку заплатили 36 грн. Скільки коштує одна пара шкарпеток, якщо майка коштує 20 грн?

192. Які предмети «заховалися» на малюнках?

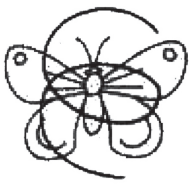



193. Обчисли.

16 : (38 – 34)	12 : (12 – 9)	(6 + 6) : 2
15 : (20 – 15)	12 : (40 – 37)	(9 + 5) : 2
18 : (11 – 9)	(40 – 32) : 2	

194. а) У Сашка було 20 цукерок. 5 цукерок він залишив собі, а решту роздав порівну трьом друзям. Скільки цукерок дісталося кожному з друзів?

б) У Сашка було 20 цукерок. 5 цукерок він залишив собі та по 5 цукерок роздав друзям. Скільки друзів отримали цукерки?

195. Назви геометричні фігури, зображені на малюнку.

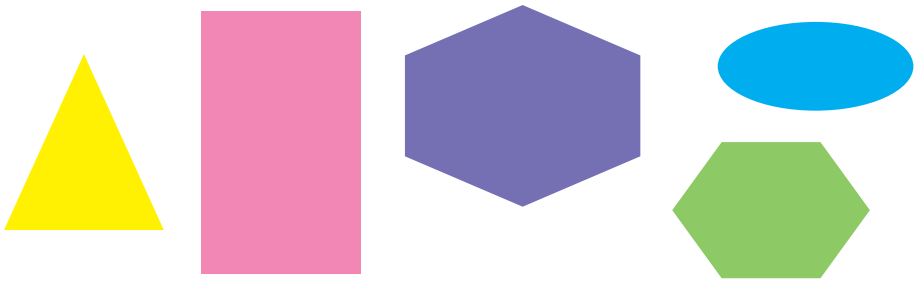

196. Обчисли.

63 см + 37 см	36 см + 4 см	46 грн + 54 грн
70 см – 43 см	100 см – 84 см	25 к. – 25 к.

197. Діти пішли на прогулянку, вишикувавшись парами. Таких пар було 8. Скільки всього дітей пішли на прогулянку?

198. Розглянь малюнок. Що переплутав художник?



МНОЖЕННЯ ТА ДІЛЕННЯ В МЕЖАХ 20

Збільшення числа на кілька одиниць

199. Обчисли.

40 хв + (45 хв – 25 хв)	12 год + (30 год – 18 год)
70 хв – (32 хв + 28 хв)	22 доби + (11 діб – 7 діб)

200. Розв'яжи задачу.

Гліб приніс бабусі 7 червоних яблук, а Галинка — 3 жовтих яблука. Для пирога бабуся використала 4 яблука, а з решти зварила компот. Скільки яблук бабуся взяла на компот?



Який з виразів *а), б), в), г)* відповідає розв'язанню задачі?

а) (7 + 3) + 4;	б) (7 – 3) + 4;
в) (7 + 3) – 4;	г) (7 – 4) + 3.

201. Випиши числа, здобуті при вимірюванні довжини: 34 м, 52 лопати, 17 овець, 21 см, 8 яблунь, 18 м, 12 тарілок, 5 м, 6 дм, 53 дм.

202. Постав запитання і розв'яжи задачу.

У Тетянки було 11 олівців, а у Лесі — на 5 олівців більше.

203. Обчисли.

41 + 4	2 + 52 + 5	38 + (11 – 9)	53 + (17 – 10)
97 + 3	3 + 25 + 1	54 + (19 –17)	65 + (20 – 17)

204. За малюнком склади і розв'яжи задачу.



Зменшення числа на кілька одиниць

205. Обчисли.

36 – 20	60 – (30 – 26)	56 – (14 – 11)
100 – 47	90 – (30 + 7)	78 – (62 + 1)

206. Вранці в магазин привезли 50 кг хліба. За день продали 37 кг хліба. Скільки кілограмів хліба залишилося?

207. Виноградар зібрав 34 кг чорного винограду, білого винограду — на 10 кг менше, ніж чорного, а рожевого — на 6 кг більше, ніж білого. Скільки рожевого винограду зібрав виноградар?

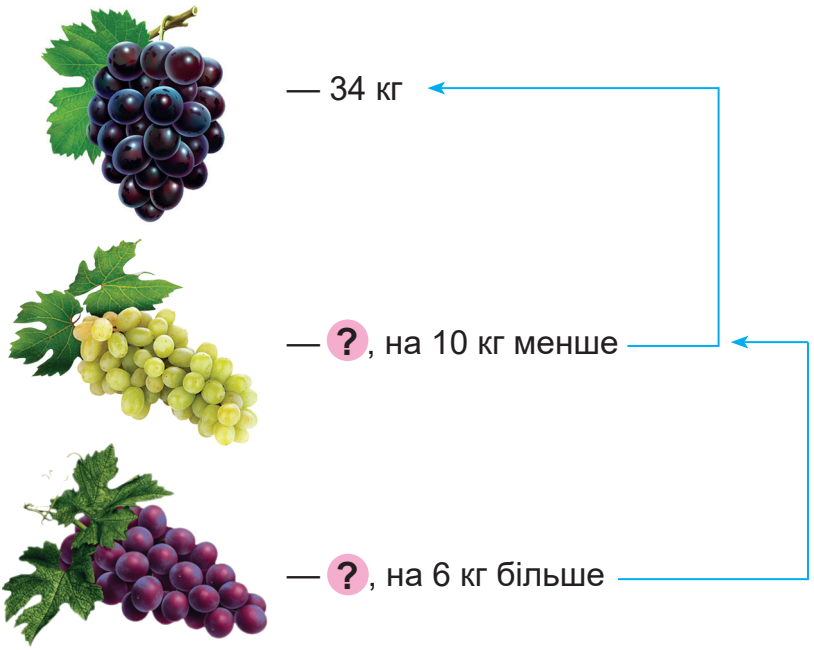

208. Обчисли.

(36 – 24) : 2	(57 – 53) • 3	35 + 5 – 5
(48 – 40) : 2	(68 – 65) • 1	70 – 10 + 10
20 : 4 • 3	15 : 5 : 3	

209. Постав запитання і розв'яжи задачу.

У Оксани 20 грн, а у Миколки на 3 грн менше.

Диференціація понять «збільшення на…» та «зменшення на…»

210. Запиши і розв'яжи приклади.

12 збільшити на 8	17 мінус 10
10 додати 4	9 зменшити на 5
1 плюс 7	20 відняти 6

211. У першому кошику було 12 кг ягід полуниці, а у другому — 25 кг. У третьому кошику стільки кг полуниці, скільки у першому і у другому кошиках разом. Скільки кілограмів полуниці у третьому кошику?

212. Обчисли.

52 + (12 + 6)	60 – (26 + 12)	64 + (60 – 39)
71 + (10 + 8)	77 – (24 + 31)	40 + (83 – 52)
48 – (34 – 24)	100 – (83 – 60)	

213. У господарів було 28 качок, а гусей — на 7 менше. Скільки всього качок і гусей було у господарів?

214. Довжина відрізка 6 см. Накресли відрізки: перший на 1 см коротший за даний, а другий — на 3 см довший.

215. Розглянь малюнок. Знайди зайвий предмет.



Збільшення числа в кілька разів

216. Обчисли.

2 • 10	2 • 8	4 • 4	3 • 1
3. • 6	5 • 4	6 • 3	5 • 2

217. У перший день швачка пошила 4 халати, а у другий — у 2 рази більше. Скільки халатів пошила швачка за два дні?

218. Скільки сторін у прямокутника? Скільки пар протилежних сторін? Скільки пар сторін однакової довжини?

219. Гіацинт у горщику коштує 10 грн. Для свята купили 2 горщики з гіацинтами та на 25 грн зрізаних троянд. Скільки грошей витратили на квіти?

220. а) Навчальний рік починається на початку вересня, а закінчується у кінці травня. Скільки місяців триває навчальний рік?

б) Хвилинна стрілка пройшла на циферблаті від цифри 2 до цифри 6. Скільки пройшло хвилин?

221. Розглянь малюнок. Чий це силует?



Зменшення числа в кілька разів

222. Обчисли.

2 • 3 + ☐ = 86	☐ : 1 + 15 = 20
8 : 4 + ☐ = 17	☐ : 3 + 37 = 40
☐ : 4 + 95 = 100	☐ : 5 + 40 = 42

223. З усіх чисел випиши лише ті, що позначають грошові одиниці.

15 огірків,	20 грн,	50 к.,
30 книг,	65 грн,	8 вікон,
27 учнів,	16 поверхів,	11 гарбузів.

224. Накресли відрізок завдовжки 12 см і поділи його на чотири рівні частини. Яку довжину має кожна частина?

225. а) У команді одного літака 3 пілоти. На скількох літаках буде разом 15 пілотів?

б) На 5 літаках 15 пілотів. Скільки пілотів на одному літаку?

226. Для школи купили 25 м'ячів. 10 м'ячів віддали в спортивну залу, а решту роздали в класи, по 3 м'ячі в кожний. Скільки класів отримали м'ячі?

227. Розглянь малюнок. Знайди четвертий зайвий предмет.



Диференціація понять «збільшення в…» та «зменшення в…»

228. Збільш число 3 у 2, 3, 4, 5, 6 разів.

Зменш число 20 в 2, 4, 5, 10 разів.

229. Бабуся спекла 6 пиріжків з вишнею, а з картоплею — у 2 рази більше. Кожному з онуків вона дала по 4 пиріжки з картоплею. Скільки онуків пригостила бабуся?

230. Обчисли.

20 : 5 • 2	3 • 4 : 2	2 • 9 : 3	12 : 4 • 2
16 : 4 • 3	5 • 4 : 2	20 • 1 : 2	18 : 3 • 2

231. Накресли відрізки, довжина яких:

10 см, 1 дм, 8 см, 5 см.

232. У бідоні 12 л молока. Все молоко перелили у трилітрові банки. Скільки банок з молоком одержали?





233. Розглянь малюнок. Знайди зайвий предмет.

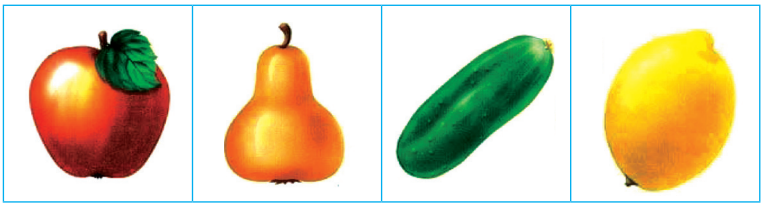

Порядок виконання дій:

3 • 2 + 4; 3 • 3 + 7; 2 • 10 + 3; 2 • 10 + 30;
2 • 10 + 36; 2 • 10 + 0; 4 • 2 − 5; 4 • 5 − 7; 4 • 5 − 17;
4 • 4 − 9; 2 • 10 − 0; 2 • 3 − 6

Дії додавання і віднімання
та множення і ділення виконуються
в тому порядку, в якому вони подані.

234. Обчисли.

41 + 9 – 32	80 + 9 – 88	15 : 5 • 2	4 • 5 : 2
37 – 23 + 6	100 – 47 + 6	16 : 4 • 3	3 • 2 : 2

Якщо у виразі без дужок є додавання, віднімання, множення і ділення, то спочатку виконуємо по порядку множення і ділення, а потім додавання і віднімання.

235. Обчисли.

50 – 5 • 3	71 + 14 : 2	38 – 16 : 4	3 • 3 + 41
3 • 2 + 53	48 – 10 : 5	12 : 2 + 94	100 – 2 • 9

236. Оленці і Андрію купили 1 склянку для води, пензлики і фарби. Склянка і пензлики коштували по 4 грн, а фарби — 32 грн. Скільки грошей витратили на всю покупку?

Купили	Всього витратили
 4 грн 4 грн 32 грн	?

237. Які предмети, розміщені навколо тебе, мають форму круга? Прямокутника? Квадрата?

238. Знайди пару.

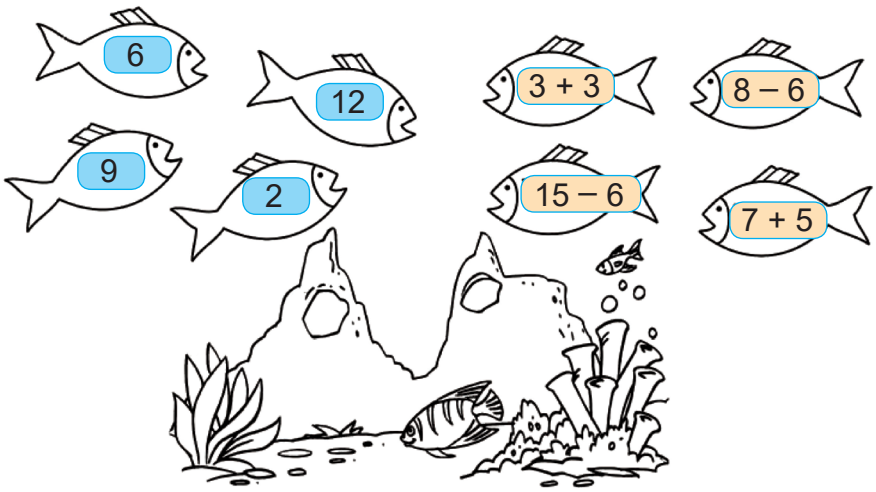

Диференціація понять «збільшення на…» та «збільшення в…»

239. Збільш число 4 у 2 рази, число 2 на 5 одиниць, число 3 в 3 рази.

240. Чим відрізняється розв'язання задач?

а) На одній гілці сиділи 3 пташки, на другій — на 3 пташки більше, а на третій — у 3 рази більше, ніж на другій. Скільки пташок сиділо на третій гілці?

б) На одній гілці сиділи 3 пташки, на другій — у 3 рази більше, а на третій – на 3 пташки більше, ніж на другій. Скільки пташок сиділо на третій гілці?

241. До суми двох чисел 36 і 24 додай число 20.

Суму чисел 32 і 41 збільш на 5.

Перший доданок 37, другий доданок 63. Знайди їх суму. Зменш цю суму на 28.

242. Скільки на малюнку сніговиків?

Розв'язання запиши додаванням і множенням.



243. Обчисли.

Перше число	1	2	3	4	5
Друге число більше від першого	у 10 разів	у 8 разів	у 6 разів	у 5 разів	у 2 рази
Третє число більше від першого	на 10 одиниць	на 8 одиниць	на 6 одиниць	на 5 одиниць	на 2 одиниці

244. Розглянь малюнок. Допоможи слоненяті дістатися до бананів.

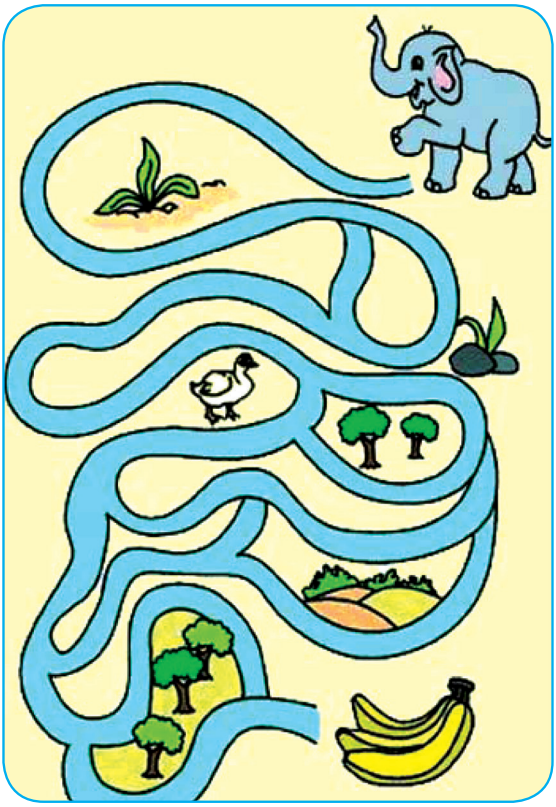

Порядок виконання дій:

3 + 2 • 5; 8 + 3 • 2; 36 + 4 • 5;
32 + 3 • 6; 24 + 3 • 4; 84 + 2 • 8;
11 − 4 • 2; 90 − 3 • 2; 90 − 3 • 4; 79 − 3 • 6

245. Обчисли.

70 + 4 • 4	23 + 2 • 7	100 – 3 • 6	27 – 3 • 4
55 + 5 • 3	26 + 2 • 6	60 – 2 • 9	45 – 5 • 2

246. Для ялинки купили дві гірлянди. На першій гірлянді було 20 лампочок одного кольору. На другій — по 6 лампочок трьох різних кольорів. Скільки всього лампочок на двох гірляндах?

247. Накресли прямокутник, довжина якого 5 см, ширина – 3 см. Одну пару протилежних сторін накресли жовтим олівцем, другу – червоним. Що можна сказати про довжину протилежних сторін прямокутника?

248. Обчисли.

3 • □ < 3 • 3	18 : 3 > □ : 3	5 • 3 > □ • 3
3 • □ > 3 • 2	12 : 3 < □ : 3	□ : 5 = 8 : 4
5 • □ > 4 • 4	6 : 2 < □ : 1	

249. За плетінку та 5 бубликів заплатили 25 грн. Один бублик коштує 3 грн. Скільки коштує плетінка?





5 бубликів по 3 грн кожний ? грн

25 грн

Диференціація понять «зменшення на…» та «зменшення в…»

250. Зменш число 12 у 4 рази, число 10 у 2 рази, число 15 на 3 одиниці.

251. У Андрія 8 олівців, а в Олі у 2 рази менше. Скільки олівців у Олі?

252. Довжина відрізка 10 см. Накресли відрізки: перший на 2 см коротший за даний, а другий у 2 рази коротший за даний.

253. Доповни задачі і розв'яжи їх.

а) З одного ящика продали 12 кг апельсинів, а з другого — у 3 рази менше. Скільки …?

б) З одного ящика продали 12 кг апельсинів, а з другого — на 3 кг менше. Скільки …?

254. Суму чисел 43 і 54 зменш на 27.

Від суми двох чисел 38 і 41 відніми число 28.

Зменшуване 70, від'ємник 18. Знайди різницю. Збільш різницю на 23.

Знайди різницю двох чисел 45 і 35, зменш її у 2 рази.

255. Розглянь малюнок. Знайди зайву тварину.

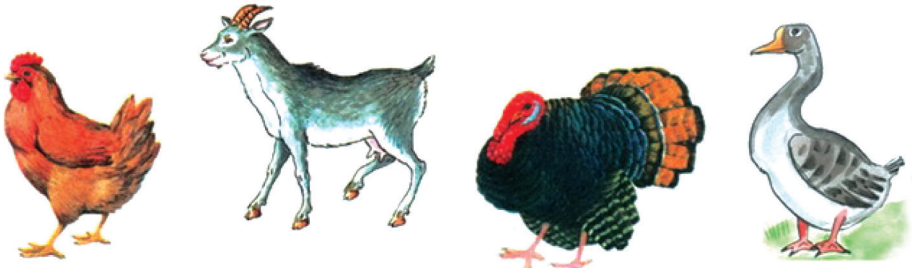

Лінії: прямі, ламані, криві

256. Як можна назвати лінії на малюнках?



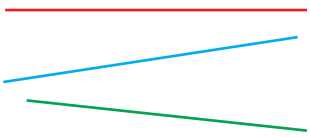

Це — *прямі лінії*



Це — *криві лінії*

***Пряма лінія* — це рівна лінія, яка продовжується в обидві сторони нескінченно.**

257. Знайди зайву фігуру. Поясни.



258. Розглянь лінії. Які ще є види ліній?



Ламана лінія



Замкнуті лінії



Незамкнуті лінії

259. Розглянь малюнок. Знайди відмінності.

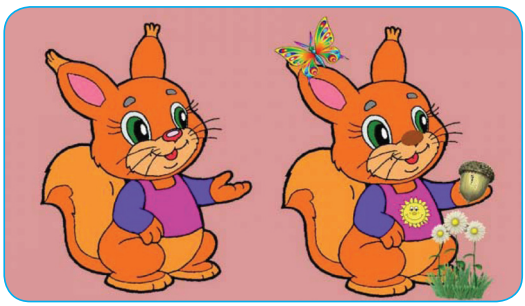

Відрізок. Побудова відрізка за даними розмірами



Це — *точка*

***Точка* — це геометрична фігура. Щоб зобразити точку, достатньо доторкнутися олівцем до паперу.**

Якщо на аркуші паперу позначити дві точки і з'єднати точки лінією за допомогою лінійки, то одер-

жимо фігуру, яка називається «відрізком». Одержаний відрізок починається з точки. Точки на кінцях відрізка називаються кінцями відрізка.



Кожний відрізок має довжину. Довжину відрізка, який зображено на аркуші, можна виміряти за допомогою лінійки з поділками. Для цього прикладемо до відрізка лінійку так, щоб поділка, позначена числом «нуль», збіглася з одним кінцем відрізка, тоді другий кінець відрізка вкаже на число, яке дорівнює довжині відрізка.

260. Накресли відрізок 5 сантиметрів.

Щоб побудувати відрізок заданої довжини, необхідно позначити точку, яка буде одним кінцем відрізка. Лінійку прикласти так, щоб точка збіглася з позначкою «нуль». Другий кінець відрізка відмітити біля позначки лінійки, що відповідає заданій довжині. За допомогою лінійки з'єднати позначені точки.

261. Виміряй довжину відрізків.



262. Накресли відрізок на 2 см довший.



263. Накресли відрізок на 4 см коротший.



264. У одному ящику було 7 динь, а в другому — у 3 рази більше. Скільки динь було у другому ящику?

265. Виміряй довжину відрізків. Відповіді запиши.



266. За малюнком склади і розв'яжи задачу.



20 кг

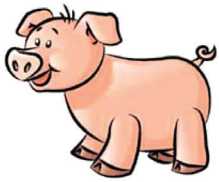

10 кг

267. Накресли відрізок на 1 см довший.

268. На прямій лінії хлопчик поставив чотири точки. Відстань між сусідніми точками 3 см. Знайди відстань між крайніми точками.

269. У скільки разів 45 більше, ніж 5?

На скільки одиниць 45 більше, ніж 5?

Склади вирази і розв'яжи.

270. Назви фігури.

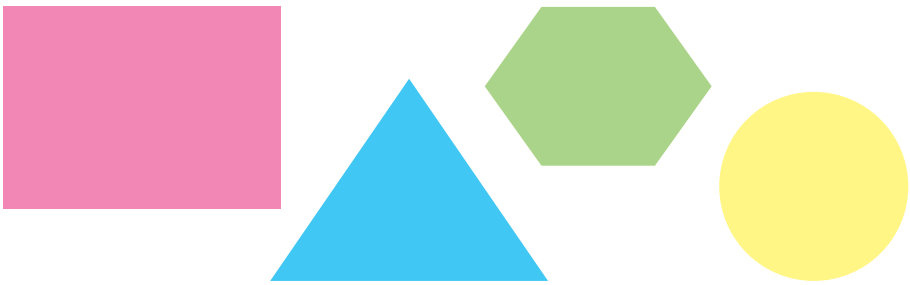

271. Виміряй відрізки. Накресли один відрізок довший на 2 см від першого, а другий — на 2 см коротший від другого.

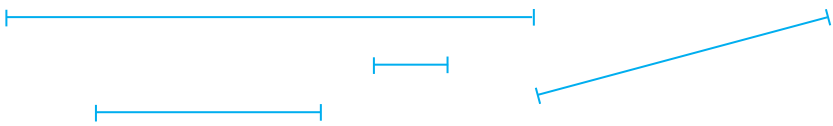

Кути. Види кутів

272. Де у класі є кути?

***Кут* — геометрична фігура, він має вершину і сторони. *Сторони кута* — промені, що виходять з однієї точки, у них спільний початок — *вершина кута*.**



273. Це кути.



Кути утворюються двома променями.



Прямий кут

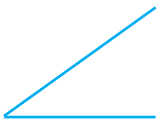

Гострий кут

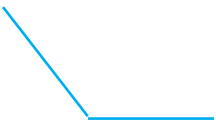

Тупий кут

274. Накресли прямий кут.

275. Розглянь малюнок. Знайди силует кожної тварини.

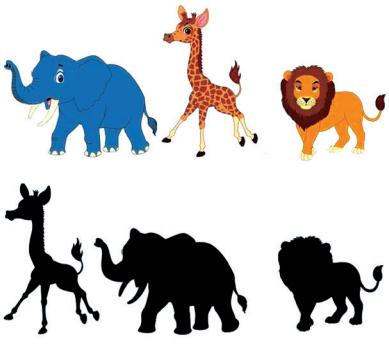

276. Порівняй кути способом накладання.

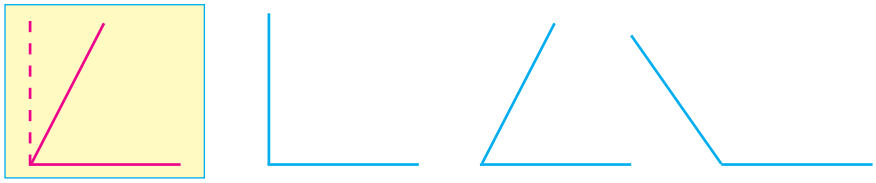

277. Склади і розв'яжи задачу.

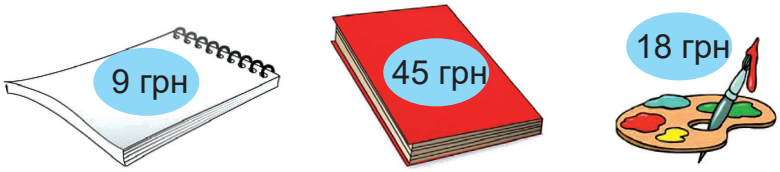

278. Розглянь малюнок. Який відрізок найдовший? Найкоротший? Накресли такі відрізки.

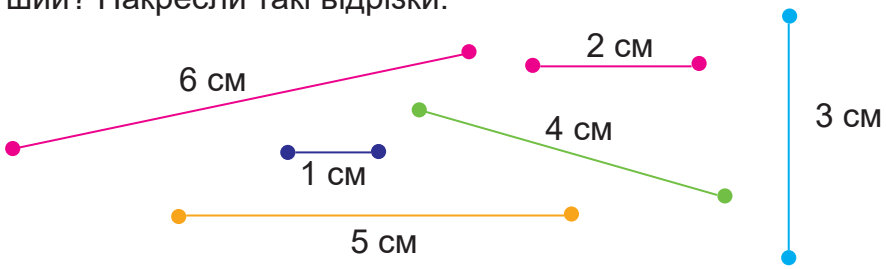

279. Розглянь малюнок. Що переплутав художник?

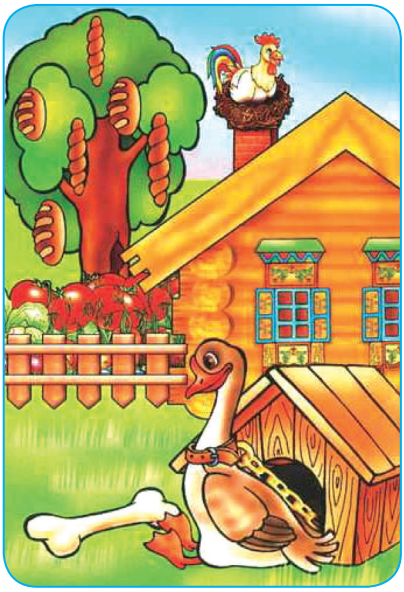

Ламана лінія.
Замкнена і незамкнена ламана лінія

Якщо декілька відрізків розмістити так, що кінець одного відрізка є початком другого, то утвориться фігура, яка називається ламаною. Відрізки, з яких складається ламана, називаються ланками ламаної. Довжина ламаної дорівнює сумі довжин ланок, з яких вона складається.

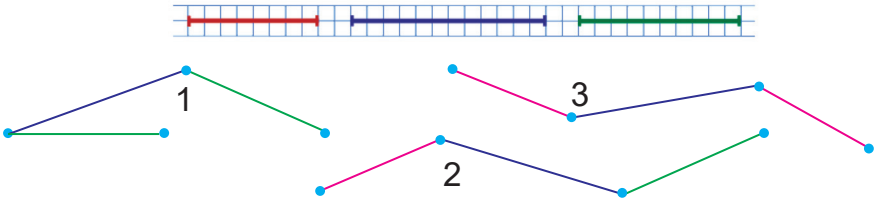

Виміряй довжини трьох ламаних.

280. Відрізок можна позначати точками.



Точки кожного відрізка ламаної також можна позначати буквами.

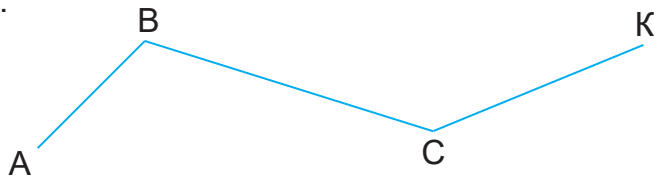

Виміряй довжину даної ламаної.

281. Накресли ламану, яка складається з трьох відрізків: перший — 2 см, другий — 3 см і третій — 1 см.

282. За малюнками склади і розв'яжи задачі.

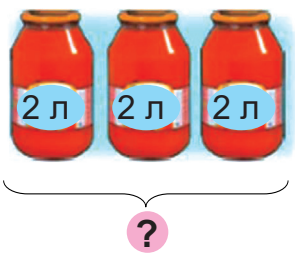



283. Розглянь малюнок. Який предмет потрібно вставити у порожню клітинку?

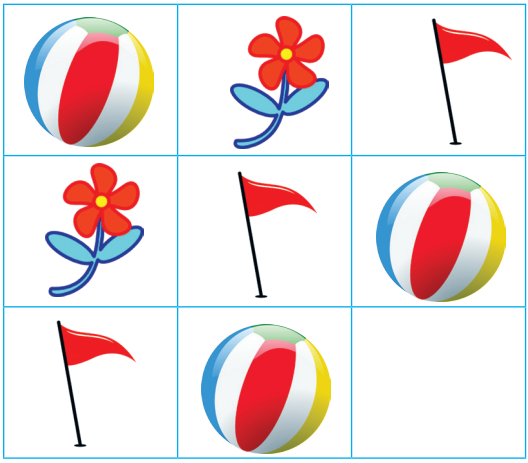

284. Накресли два відрізки: АВ завдовжки 10 см, МО завдовжки 5 см. Заповни пропуски у відповідях.

Відрізок АВ довший за відрізок МО у ... рази.

Відрізок МО коротший за відрізок АВ на ... см.

Відрізок МО коротший за відрізок АВ у ... рази.

285. Ламану завдовжки 12 см поділили на 3 рівні відрізки. Яка довжина кожного відрізка?

286. Знайди довжину ламаних ліній.

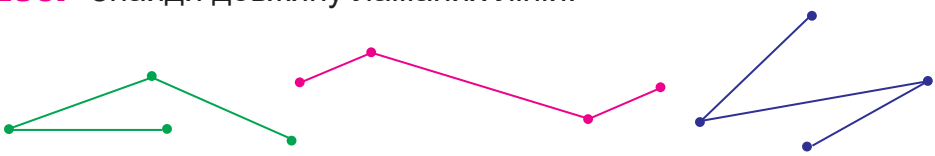

287. Розглянь малюнок. Знайди шлях до кошенят.



288. Назви геометричні фігури.



289. Назви кути.



290. Накресли ламану, яка складається з трьох відрізків: перший — 5 см, другий — 2 см і третій — 2 см.

291. Виміряй довжину ламаної. Запиши довжини її відрізків.

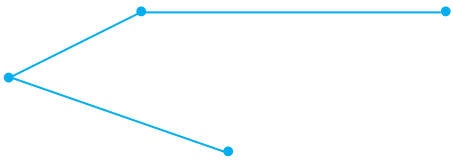

292. Розглянь малюнок. Що роблять діти?



293. Чим відрізняються ламані лінії. Накресліть в зошиті таку ламану, як на малюнку ліворуч вгорі.

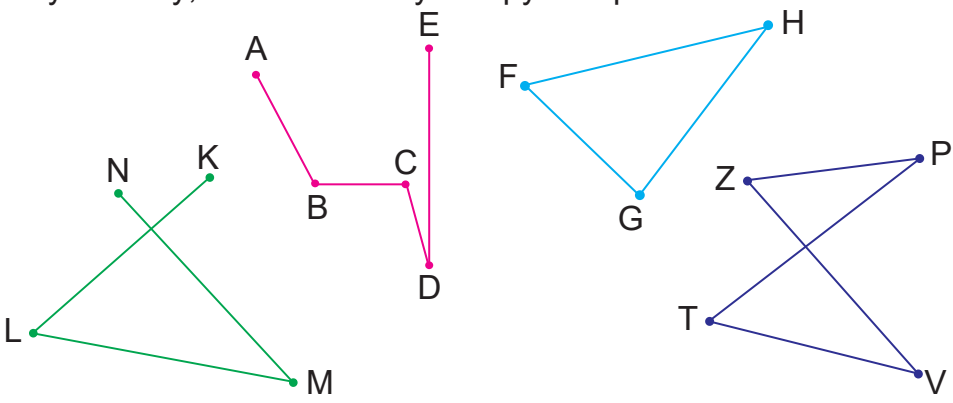

294. З однієї грядки зібрали 9 кг часнику, а з другої — у 5 разів більше. Скільки кілограмів часнику зібрали з другої грядки?

295. За допомогою шкали лінійки виконай дію: **15 – 6**.

Накресли відрізок такої довжини як число різниці.

296. Розглянь малюнок. Де чия їжа?



297. Розглянь точки. Постав такі ж у зошиті. З'єднай їх відрізками. Яка фігура утворилась?



298. У магазині до обіду продали 18 кілограмів бананів, лимонів — у 3 рази менше, ніж бананів, а яблук — на 15 кілограмів більше, ніж лимонів. Скільки кілограмів яблук продали до обіду?

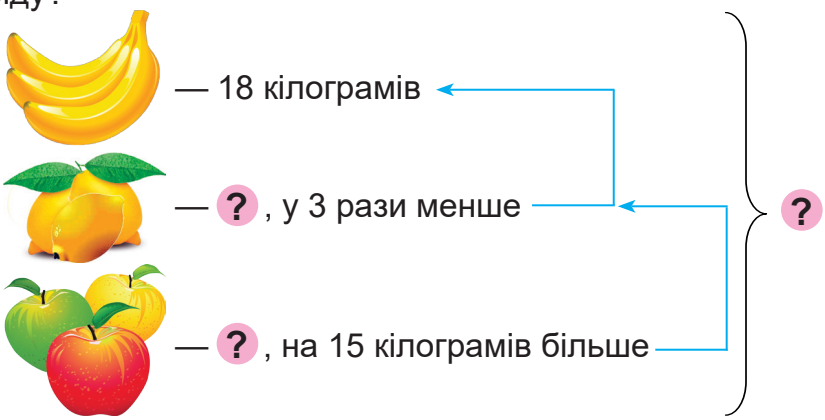

Розв'язання:

1) 18 : 3 = 6 (кг) —

2) 6 + 15 = 21 (кг) —

Поясни, про що дізналися кожною дією.

299. Виміряй відрізок. Накресли відрізок такої ж довжини.



Утвори з нього ламану: накресли ще два відрізки завдовжки 2 і 4 см.

300. Знайди тінь рудого кошеняти.

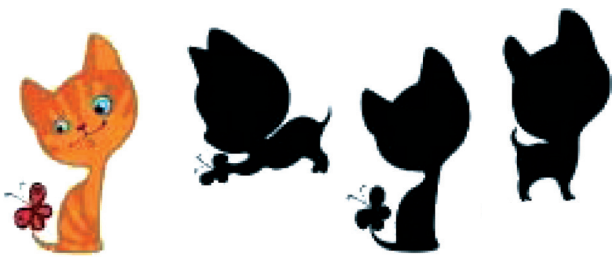

Прямокутник



Чотирикутник, у якого всі кути прямі, називається прямокутником.

301. Знайди прямокутник.

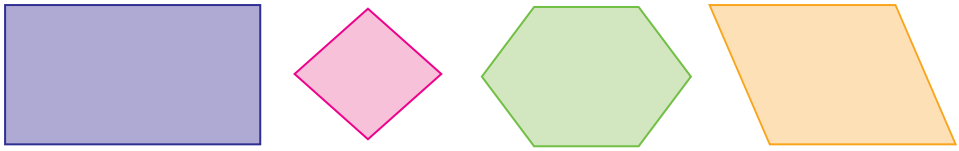

302. Виміряй і запиши довжину і ширину прямокутника.



Протилежні сторони прямокутника рівні.

303. Склади приклад на додавання. Розв'яжи його.



7 яблук



12 яблук

304. Якими числами позначені прямокутники?

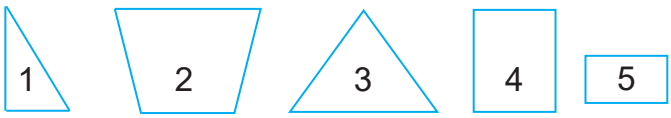

305. Розглянь малюнки. Знайди 4 відмінності.



306. Склади і розв'яжи приклад на додавання.



16



7

307. Знайди прямокутник. Накресли такий же у зошиті.



308. Розв'яжи приклади.

75 + 5	70 + (10 – 6)	20 – 12
81 – 80	44 + (40 – 10)	19 + 10

309. Розглянь малюнок. Чиї зображення вгорі?



310. У косинця один прямий кут, а два інші — непрямі.

За допомогою косинця знайди прямі кути в геометричних фігурах.



311. Порівняй.

55 і 31 19 і 62 32 і 42 83 і 95 63 і 25

312. Які кути має прямокутник?

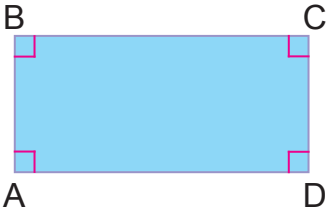

313. Назви фігури, які зображені на малюнку. Чи є на малюнку прямокутник?



Квадрат

314. Знайди прямокутник, у якого всі сторони рівні.



***Квадрат* — це прямокутник, у якого всі сторони рівні.**



315. Чи є на малюнку квадрат? Якого він кольору?

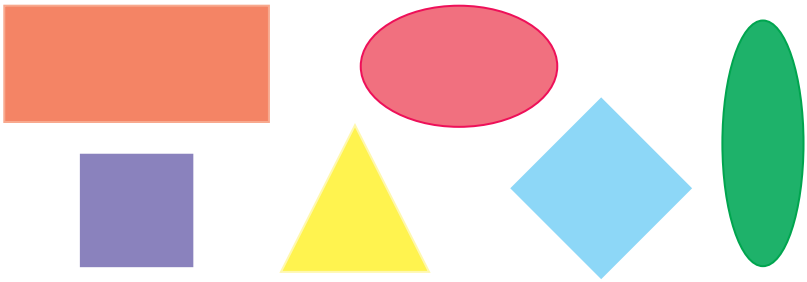

316. Виміряй сторони квадрата. Накресли такий самий квадрат у зошиті.

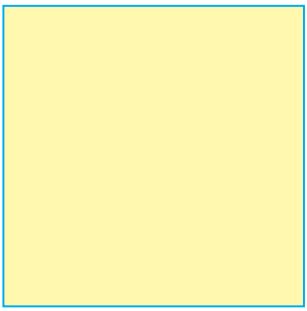

317. Які фігури зображені на малюнку?

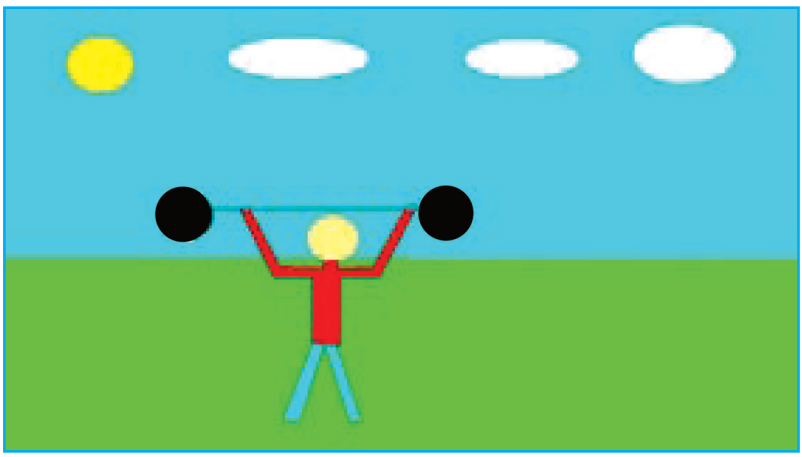

318. Знайди квадрат. Назви решту фігур.

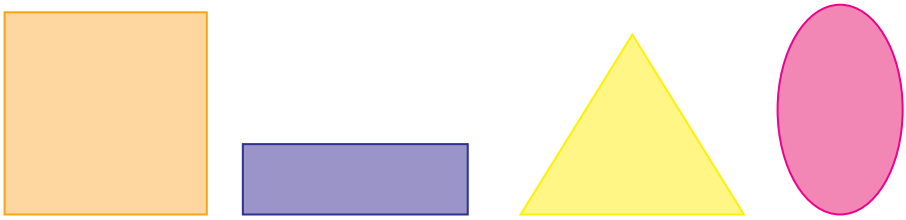

319. Виміряй сторони квадрата. Накресли такий самий у зошиті.

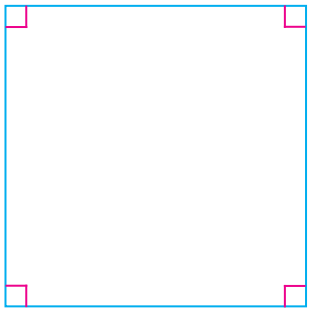

320. Збільш: 3 на 7, 9 на 5, 8 на 6, 4 на 2.

Зменш: 14 на 4, 10 на 3, 12 на 7, 23 на 2.

321. Розв'яжи задачу.

На двох яблунях 28 яблук. На одній яблуні — 7 яблук, решта — на другій. Скільки яблук на другій яблуні?

322. Знайди будинок кожної із казкових геометричних фігур.

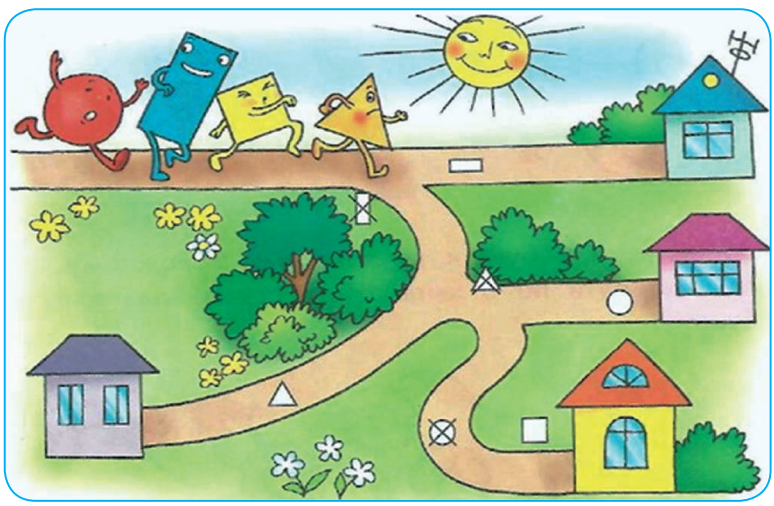

323. Виміряй довжини сторін квадрата. Накресли такий самий у зошиті.



324. У першій банці 2 л молока, а у другій – 1 л молока, у бідоні – у 3 рази більше молока, ніж у першій і другій банках разом. Скільки літрів молока у бідоні?

325. Назви геометричні фігури. Накресли прямокутник і квадрат у зошиті.

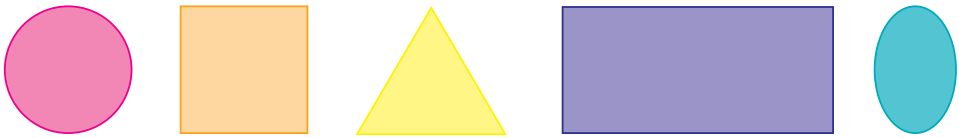

326. Які геометричні фігури зображені на малюнку білим кольором? Назви їх.



327. Які фігури зображені на малюнку?

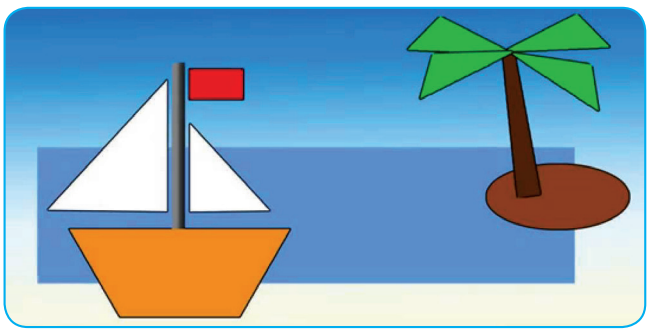

ДОДАВАННЯ ТА ВІДНІМАННЯ В МЕЖАХ 100 ІЗ ПЕРЕХОДОМ ЧЕРЕЗ РОЗРЯД

Додавання одноцифрового і двоцифрового числа, коли кількість одиниць у двоцифровому дорівнює 9

Запам'ятай!

9 + 0 = 9	9 + 5 = 14
9 + 1 = 10	9 + 6 = 15
9 + 2 = 11	9 + 7 = 16
9 + 3 = 12	9 + 8 = 17
9 + 4 = 13	9 + 9 = 18

29	+	7	=	36
Доданок		*Доданок*		*Сума*

Доданки* — *числа, які додають.

Сума* — *результат додавання.

29 + 7 = 29 + 1 + 6 = 30 + 6 = 36

Числа можна додавати частинами:

29 + 7 = 2 дес. 9 од. + 7 од. = 2 дес. 16 од. =
2 дес. + 1 дес. 6 од. = 3 дес. 6 од. = 36

Щоб додати двоцифрове і одноцифрове число, треба:

- **двоцифрове число розкласти на розрядні доданки;**
- **до одиниць додати одиниці;**
- **до десятків додати отриманий результат.**

Наступне число стоїть після даного числа.

328. Скільки років буде слонам у наступному році?






29		59		49		69	

329. Скільки десятків і одиниць у числах?

Зразок: 59 = 5 дес. 9 од.

59	29	89	19	49	99	79	39	69

330. Перетвори в число.

Зразок: 3 дес. 9 од. = 39

1 дес. 9 од.	7 дес. 9 од.	4 дес. 9 од.
5 дес. 9 од.	8 дес. 9 од.	3 дес. 9 од.

331. Скільки крапельок випало з кожної хмарки?

Зразок: 19 + 6 = 19 + 1 + 5 = 20 + 5 = 25

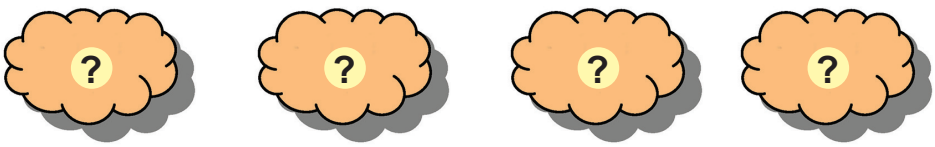

19 + 2	49 + 7	1 + 99	69 + 6
3 + 19	59 + 8	5 + 89	59 + 2
29 + 6	69 + 5	3 + 79	89 + 8
4 + 39	79 + 9	7 + 49	79 + 7

Задачі, що містять слова «на більше», розв'язуються за допомогою дії додавання (+).

Задачі, що містять питання «Скільки всього?», розв'язуються за допомогою дії додавання (+).

332. 1) У парку посадили 29 беріз, а ялинок — на 8 більше. Скільки ялинок посадили в парку?

Беріз	Ялинок
 — 29	 — ?, на 8 більше

2) Марійка з Петриком у хвойному лісі збирали гриби. Дівчина знайшла 49 білих грибів, а хлопчик — 7 маслюків. Скільки всього грибів зібрали діти?

МАТЕМАТИЧНА ФІЗКУЛЬТХВИЛИНКА

Один! Два! Всі присіли!
Потім вгору підлетіли.
Три! Чотири! Нахилились,
Із струмочка гарно вмились.
П'ять! Шість! Всі веселі,
Крутимось на каруселі.
Сім! Вісім! Діти милі
Ніжками затупотіли.
Дев'ять! Десять!
Відпочили
І за парти дружно сіли!

Василь Хорунжий



333. Збільш на 7 кожне з чисел та дізнайся, скільки яблук зібрали з кожного дерева.

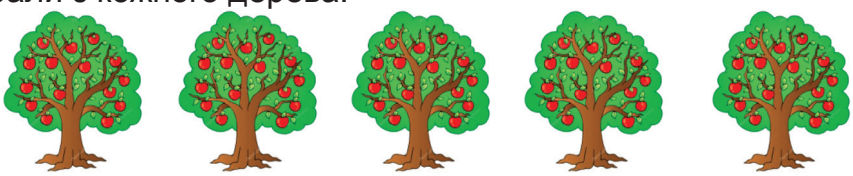

39 19 59 89 29

334. На табличці під'їзду написано номери квартир від 59 до 68. Запиши всі числа, які будуть записані на табличках квартир цього під'їзду.

Додавання одноцифрового і двоцифрового числа, коли кількість одиниць у двоцифровому дорівнює 8

Запам'ятай!

8 + 0 = 8	8 + 5 = 13
8 + 1 = 9	8 + 6 = 14
8 + 2 = 10	8 + 7 = 15
8 + 3 = 11	8 + 8 = 16
8 + 4 = 12	8 + 9 = 17

Попереднє число стоїть перед даним числом.

Якщо один із доданків дорівнює нулю, то сума дорівнює іншому доданку.

Дане число 28, попереднє 27.

335. Дорожній знак показує, скільки залишилося проїхати кілометрів до різних міст. Запиши, скільки залишиться проїхати автомобілю через 1 км.

	38		68		98		78

336. Прочитай числа 58, 98, 78, 68, 28. Закрий підручник та запиши ті числа, що запам'ятав. Перевір себе.

337. В упаковці лежить 10 свічок. Полічи усно десятками 10 упаковок. Скільки всього свічок?

338. Склади задачу за малюнком.

Яблука	Груші
 – 38	 – ?, на 8 більше

Задача має умову і запитання.

339. Полічи, скільки балів набрали казкові герої у грі «Стрибаюча мавпа».

 18 + 2	 20 + 3	 38 + 4	 48 + 5
 58 + 6	 68 + 7	 78 + 8	 88 + 9

340. Скільки квадратів зображено на малюнку? Скільки трикутників? Скільки прямокутників?

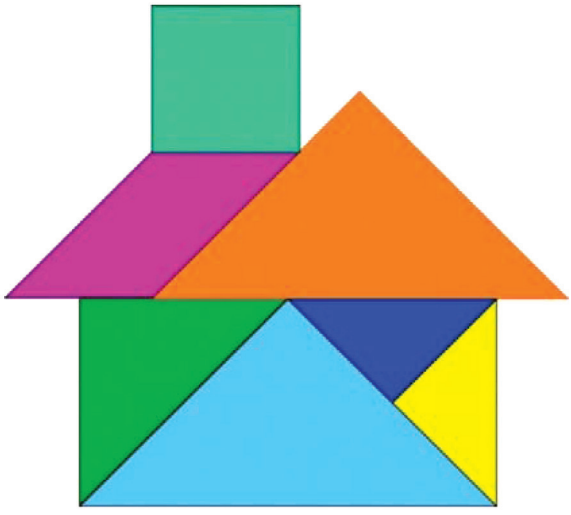

Додавання одноцифрового і двоцифрового числа, коли кількість одиниць у двоцифровому дорівнює 7

Запам'ятай!

7 + 0 = 7	7 + 5 = 12
7 + 1 = 8	7 + 6 = 13
7 + 2 = 9	7 + 7 = 14
7 + 3 = 10	7 + 8 = 15
7 + 4 = 11	7 + 9 = 16

Попереднє число стоїть перед даним числом.

Наступне число стоїть після даного числа.

341. Спортсмени отримали номерки для участі у марафоні. Запиши сусідів-марафонців.

	37			97			27			47	

56	57	58
Попереднє число	*Дане число*	*Наступне число*

342. Допоможи виконати домашнє завдання Спанч-Бобу.



Зразок: 17 + 5 = 17 + 3 + 2 = 20 + 2 = 22

Перший доданок	17	4	27	6	37	8	57	3	47	27
Другий доданок	5	67	3	77	7	87	9	97	8	6
Сума										

344. Розклади за зразком на розрядні одиниці числа.

Зразок: 27 = 20 + 7

57, 87, 67, 77, 17.

Задачі зі словами «скільки всього» розв'язуються за допомогою дії додавання.

345. Склади задачу за малюнком.



27



?, на 7 більше

346. Встав пропущені числа:

50, 51, 52, ☐, 54, 55, ☐, 57, ☐, 59.

Числа, записані однією цифрою, називаються одноцифровими.

Числа, записані двома цифрами, називаються двоцифровими.

347. Випиши одноцифрові числа:

5, 16, 25, 9, 24, 8, 6, 17, 27, 4, 47.

Додавання одноцифрового і двоцифрового числа, коли кількість одиниць у двоцифровому дорівнює 6

Запам'ятай!

6 + 0 = 6	6 + 5 = 11
6 + 1 = 7	6 + 6 = 12
6 + 2 = 8	6 + 7 = 13
6 + 3 = 9	6 + 8 = 14
6 + 4 = 10	6 + 9 = 15

46 + 8 = 54

46 — це 40 і 6, до 6 додаємо 8, буде 14; 40 і 14 — це 54.

348. Василь зі Світланою йшли по вулиці М. Грушевського та побачили будинки з номерами 12, 14, 16, 18, 20. Які номери мають наступні три будинки?

349. Розклади за зразком на розрядні доданки числа.

Зразок: 26 = 20 + 6

16, 56, 76, 86, 96.

350. Допоможи робітникам «Нової пошти» дізнатися вагу кожної посилки.



26+7 16+9 16+5 36+8 36+5

>	<	=
Знак більше	*Знак менше*	*Знак дорівнює*

351. Запиши числа в порядку зростання:

5, 76, 14, 6, 84,15, 26.

352. Стрічку розрізали на 6 частин. Скільки розрізів зробили?

353. Порівняй довжину кролів.



16 см ☐ 24 см



25 см ☐19 см



56 см ☐ 47 см



18 см ☐ 26 см



38 см ☐ 29 см



54 см ☐ 25 см



37 см ☐ 41 см



28 см ☐ 36 см

354. 1) Вінні Пух подарував віслючку Іа на день народження 46 кульок, а П'ятачок – на 8 кульок більше. Скільки кульок у віслючка Іа?

2) Марія і Сашко купували тістечка для гостей. Марія купила 46 тістечок а Сашко — 6. Скільки всього тістечок купили діти?

Додавання одноцифрового і двоцифрового числа, коли кількість одиниць у двоцифровому дорівнює 5

Запам'ятай!

5 + 0 = 5	5 + 5 = 10
5 + 1 = 6	5 + 6 = 11
5 + 2 = 7	5 + 7 = 12
5 + 3 = 8	5 + 8 = 13
5 + 4 = 9	5 + 9 = 14

355. У дитячій поліклініці на 2 поверсі є вказівник, що показує, які кабінети розташовані на поверсі:

2 поверх ⟶ каб. 25–50

Чи є кабінети з номерами 19, 30, 25, 41, 5, 38, 45 на цьому поверсі?

356. Допоможи Незнайці записати числа.

Зразок: 4 дес. 5 од. = 45



2 дес. 5 од.
6 дес. 5 од.
4 дес. 5 од.

3 дес. 5 од.
8 дес. 5 од.

357. Порівняй кількість квітів у букетах.



25 ☐ 35



9 ☐ 45



15 ☐ 76



5 ☐ 55

358. Випиши числа, що знаходяться у трикутнику і прямокутнику одночасно.

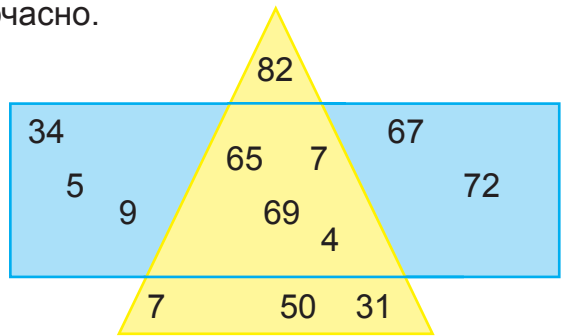

359. Допоможи козакам забити м’яч.

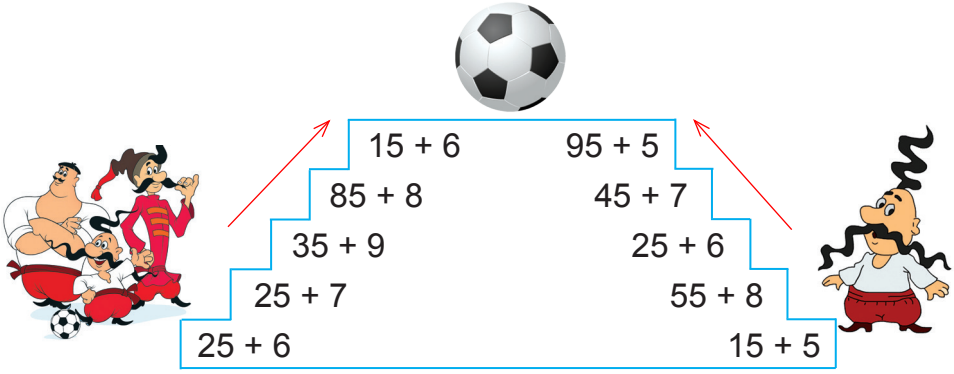

360. Склади задачу за малюнком.



47



? , на 9 більше

Додавання одноцифрового і двоцифрового числа, коли кількість одиниць у двоцифровому дорівнює 4

Запам’ятай!

4 + 0 = 4	4 + 5 = 9
4 + 1 = 5	4 + 6 = 10
4 + 2 = 6	4 + 7 = 11
4 + 3 = 7	4 + 8 = 12
4 + 4 = 8	4 + 9 = 13

361. Запиши числа сьомого десятка.

362. Випиши числа, що закінчуються на 4:

2	7	14	16	18	24
29	30	34	40	44	45.

363. Знайди суму чисел:

а) 14 і 6;	б) 14 і 8;	в) 34 і 7;
г) 8 і 44;	д) 6 і 74;	е) 84 і 9;
є) 64 і 7;	ж) 54 і 9;	з) 44 і 6;
и) 24 і 9;	і) 14 і 7;	ї) 7 і 54.

364. Допоможи Буратіно дістатися до скарбу.

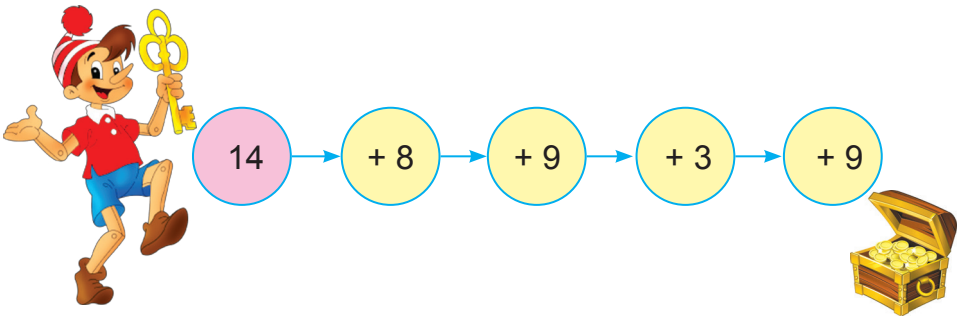

365. 1) У лісі в Карпатах Олег зібрав 24 склянки чорниці, а Зоя — на 9 склянок більше. Скільки склянок чорниці зібрала Зоя?

2) Тетяна і Славко грали у гру, хто кого перестрибає на скакалці. Тетянка стрибнула 74 рази, а Славко — на 7 разів більше. Скільки разів стрибнув Славко?

366. Збільш на 8 числа: 24, 34, 44, 54, 64.

Додавання одноцифрового і двоцифрового числа, коли кількість одиниць у двоцифровому дорівнює 3, 2

Запам'ятай!

3 + 0 = 3	3 + 5 = 8
3 + 1 = 4	3 + 6 = 9
3 + 2 = 5	3 + 7 = 10
3 + 3 = 6	3 + 8 = 11
3 + 4 = 7	3 + 9 = 12

Запам'ятай!

2 + 0 = 2	2 + 5 = 7
2 + 1 = 3	2 + 6 = 8
2 + 2 = 4	2 + 7 = 9
2 + 3 = 5	2 + 8 = 10
2 + 4 = 6	2 + 9 = 11

367. Як з числа 72 отримати число 73?

Як з 21 отримати 22?

Як з 52 отримати 53?

368. Склади запитання до задач.

1) Бабуся з дідусем зібрали урожай помідорів. Сорту «Чорний принц» — 43 штуки, а сорту «Чудо світу» — на 9 штук більше.

2) В автосалоні за рік продали 73 автомобілі марки «Ланос», а марки «Форд» — на 8 більше.

369. Продовж ряд:

21, 31, 41, 51, 61, ☐, ☐, ☐.

370. Допоможи білочці зібрати горіхи.

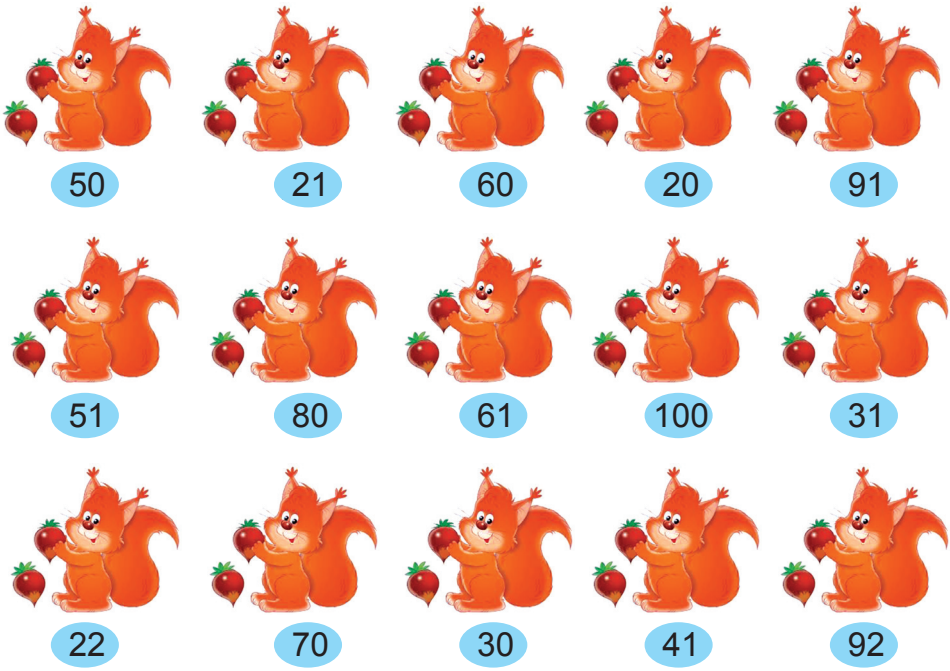

12 + 8	52 + 9	62 + 8	23 + 7	12 + 9
13 + 9	42 + 9	82 + 9	22 + 9	83 + 9
43 + 7	33 + 8	93 + 7	72 + 8	53 + 7

371. За схемою склади задачу.

Було	Полетіло	Залишилося
?	9 горобців	32 горобці

372. Прочитай числа:

92, 72, 52, 32, 12.

Запиши їх з пам'яті.

373. У саду ростуть 5 кущів малини, 4 — смородини, 2 — троянд і 1 — бузку. Скільки кущів росте в саду?

Одиниця довжини — міліметр. Позначення 1 см = 10 мм

Запам'ятай!

1 см = 10 мм	1 м = 100 см
1 дм = 10 см	1 м = 10 дм

***Міліметр** — одиниця довжини. Позначається міліметр **мм**. Відстань між маленькими поділками на лінійці дорівнює 1 мм.*

***Метр (м), дециметр (дм), сантиметр (см), міліметр (мм)** — одиниці довжини.*

Довжину вимірюють за допомогою лінійки.

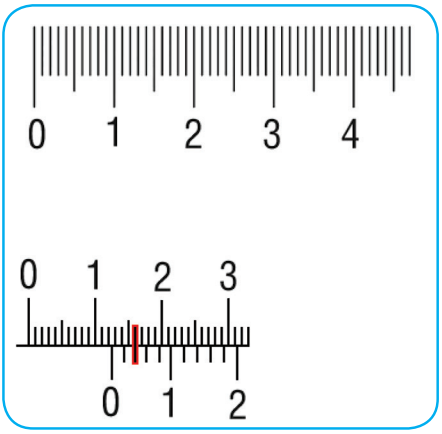

***Метр** — величина, якою користуються у всьому світі.*

374. Обчисли.

Зразок: 3 см = 30 мм

2 см = ☐ мм 5 см = ☐ мм

7 см = ☐ мм 9 см = ☐ мм

4 см = ☐ мм 6 см = ☐ мм

375. Обчисли за зразком.

Зразок: 10 мм = 1 см

100 мм = ☐ см 10 дм = ☐ см 4 м = ☐ см

80 мм = ☐ см 50 мм = ☐ см

376. Побудуй за допомогою лінійки відрізки довжиною: 50 мм, 2 см, 1 дм, 4 см 5 мм.

377. Побудуй прямокутник із сторонами 4 см і 2 см.

378. Перетвори у сантиметри і міліметри.

Зразок: 25 мм = 2 см 5 мм

52 мм = ☐ см ☐ мм

98 мм = ☐ см ☐ мм

45 мм = ☐ см ☐ мм

379. Порівняй.

Зразок: 85 мм < 9 см

1 м ☐ 5 см

8 см 2 мм ☐ 2 см 8 мм

52 мм ☐ 45 мм

9 см 7 мм ☐ 97 мм

380. Накресли у зошиті прямокутник, який знаходиться зліва від квадрата й праворуч від трикутника. Розташуй правильно всі фігури.

Одиниця маси — центнер. Позначення 1 ц = 100 кг

***Центнер* — одиниця маси, позначається *ц*.**

У центнерах вимірюють масу великих вантажів. На овочевих базах картоплю, моркву, буряк, цибулю та інші овочі вимірюють у центнерах.

Для знаходження маси використовують ваги.



Ваги бувають механічні, електронні. У супермаркетах використовують електронні ваги, які можуть роздруковувати етикетку, на якій відображено інформацію про товар — його вартість за кілограм, остаточну вартість за зважений товар.

Запам'ятай!

1 ц = 100 кг

381. Запиши в порядку спадання іменовані числа:
28 кг, 14 кг, 1 ц, 54 кг, 49 кг, 98 кг, 36 кг.

382. Що важче?

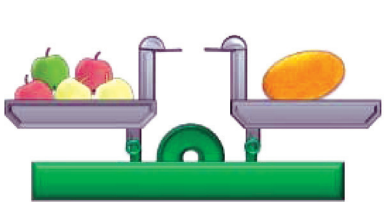

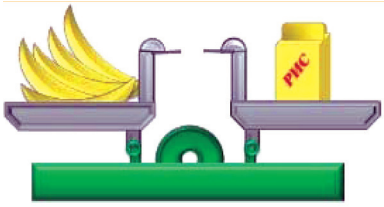

383. Порівняй.

47 кг ☐ 50 кг 45 кг ☐ 52 кг
76 кг ☐ 49 кг 1 ц ☐ 82 кг

384. Розв'яжи приклади.

56 кг + 7 кг	48 кг + 4 кг	29 кг + 3 кг
86 кг + 5 кг	37 кг + 9 кг	64 кг + 6 кг
14 кг + 8 кг	75 кг + 7 кг	19 кг + 6 кг
95 кг + 5 кг	28 кг + 9 кг	62 кг + 9 кг

385. На скільки кілограмів картопля важча за помідори?





386. В іменованих числах 39 кг, 43 кг, 67 кг, 94 кг, 82 кг, 71 кг поміняй місцями цифри. Запиши отримані числа.

387. Скільки коліс буде у двох таких автомобілів?



Додавання двоцифрових чисел і круглих десятків

Усі числа, що закінчуються нулями, називають круглими числами.

Щоб додати двоцифрове і кругле число, треба:

- **двоцифрове число розкласти на розрядні доданки;**
- **до десятків додати десятки;**
- **до отриманого результату додати одиниці.**

10; 20; 30; 40; 50; 60; 70; 80; 90; 100 — круглі числа.

45 + 20 = 40 + 5 + 20 = 60 + 5 = 65
45 — це 40 і 5,
до 40 додаємо 20, маємо 60, 60 і 5 дає 65.

388. Запиши найменше й найбільше двоцифрові числа.

389. Допоможи Лунтику знайти зайве число.



10, 20, 30, 45, 40, 50.

390. У Стародавньому Єгипті не було телефонів. Його мешканці навчилися використовувати голубів для передачі повідомлень один одному. Розшифруй, що приніс голуб адресату.

17 + 30	53 + 40	71 + 10	43 + 50	25 + 20	39 + 60	82 + 10	16 + 60

Таємний шифр



а	о	е	г	м	п	р
76	99	93	92	45	47	81

391. Знайди суму чисел.

34 і 60; 52 і 20; 79 і 10; 81 і 10; 45 і 30; 27 і 70.

392. 1) Дочці 11 років. Батько старший за дочку на 30 років. Скільки років батьку?

2) Восени посадили 67 кущів троянд. А навесні — на 20 кущів більше. Скільки кущів троянд посадили навесні?

393. Обчисли приклади у стовпчик.

$$\begin{array}{r} 16 \\ +\ 50 \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} 24 \\ +\ 70 \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} 31 \\ +\ 20 \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} 22 \\ +\ 60 \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} 56 \\ +\ 40 \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} 68 \\ +\ 30 \\ \hline \end{array}$$

394. Полічи десятками від 20 до 70.

Додавання двоцифрових чисел. Прилічування по 6 до 60

Щоб додати двоцифрові числа, треба:

- **розкласти числа на розрядні доданки;**
- **до десятків додати десятки;**
- **до одиниць додати одиниці й отримані результати додати.**

38 + 25 = 30 + 8 + 20 + 5 = 30 + 20 + 8 + 5 = 50 + 13 = 63

38 — це 30 і 8, 25 — це 20 і 5.
Додаємо 30 і 20, маємо 50. Додаємо 8 і 5, маємо 13. До 50 додаємо 13, відповідь — 63

6 + 6 = 6 + 4 + 2 = 10 + 2 = 12

6 + 6 + 6 = 12 + 6 = 10 + 2 + 6 = 10 + 8 = 18

6 + 6 + 6 + 6 = 18 + 6 = 18 + 2 + 4 = 20 + 4 = 24

6 + 6 + 6 + 6 + 6 = 24 + 6 = 20 + 4 + 6 = 20 + 10 = 30

6 + 6 + 6 + 6 + 6 + 6 = 30 + 6 = 36

6 + 6 + 6 + 6 + 6 + 6 + 6 = 36 + 6 = 36 + 4 + 2 = 40 + 2 = 42

6 + 6 + 6 + 6 + 6 + 6 + 6 + 6 = 42 + 6 = 40 + 2 + 6 = 40 + 8 = 48

6 + 6 + 6 + 6 + 6 + 6 + 6 + 6 + 6 = 48 + 6 = 48 + 2 + 4 = = 50 + 4 = 54

6 + 6 + 6 + 6 + 6 + 6 + 6 + 6 + 6 + 6 = 54 + 6 = 50 + 4 + 6 = = 50 + 10 = 60

395. Запишіть числа: шість, дванадцять, вісімнадцять, двадцять чотири, тридцять, тридцять шість, сорок два, сорок вісім, п'ятдесят чотири, шістдесят.

396. Збільши на 6 числа: 17, 25, 38, 41, 56, 64, 82.

397. У відро поміщається 10 літрів води. Скільки літрів води можна долити у відро, якщо у ньому:



10 – 6 = 4 (л)
10 – 9 = 1 (л)
10 – 7 = 3 (л)

Обчисли дії і дай відповідь.

398. Обчисли приклади у стовпчик.

$$\begin{array}{r} 18 \\ +\ 16 \\ \hline \end{array} \qquad \begin{array}{r} 24 \\ +\ 12 \\ \hline \end{array} \qquad \begin{array}{r} 31 \\ +\ 6 \\ \hline \end{array} \qquad \begin{array}{r} 25 \\ +\ 73 \\ \hline \end{array} \qquad \begin{array}{r} 58 \\ +\ 41 \\ \hline \end{array} \qquad \begin{array}{r} 48 \\ +\ 32 \\ \hline \end{array}$$

399. 1) Для плетіння Катруся купила два клубки ниток. Довжина першого клубка 38 м, а другого — на 6 більше. Знайдіть довжину ниток в обох клубках.

2) Туристи пройшли в перший день 18 км, а у другий — на 12 км більше. Скільки туристи пройшли кілометрів за 2 дні?

400. Діана, Павло, Богдан та Вікторія купили по 6 штук бананів. Скільки всього бананів купили діти?

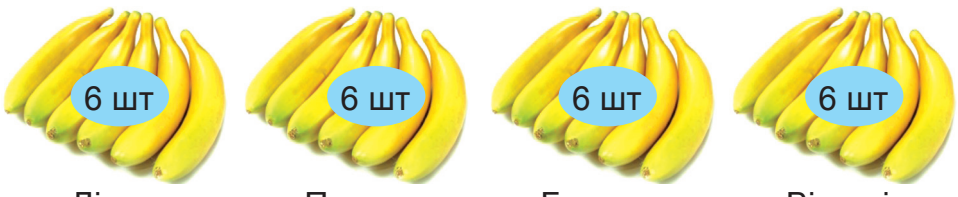

Діана Павло Богдан Вікторія

401. Скільки місяців у році мають 28 днів?

Додавання двоцифрових чисел

402. Полічи, скільки решти дала продавець.



403. Запиши всі двоцифрові числа за допомогою цифр 1, 7, 9 так, щоб цифри у числі не повторювалися.

404. Станція метро «Арсенальна» у Києві — найглибша у світі. Щоб дізнатися, на якій глибині вона проходить під землею, розв'яжи приклад.



$$\begin{array}{r} 52 \\ +\ 48 \\ \hline \square \end{array}$$ (м)

Станція метро «Арсенальна» у Києві

405. 1) Після того, як Миколка з'їв 12 цукерок, у нього залишилося 85 цукерок. Скільки було цукерок у Миколки?

2) Швачка для оздоблення суконь купила два клубки тасьми. У першому клубку було 35 м тасьми, а у другому — на 17 м більше. Скільки тасьми було у двох клубках?

406. Розв'яжи приклади.



407. 5 дітей купили морозиво, по 7 гривень кожне. Скільки гривень вони витратили?

Додавання двоцифрових чисел. Прилічування по 7 до 70

7 + 7 = 7 + 3 + 4 = 10 + 4 = 14

7 + 7 + 7 = 14 + 7 = 14 + 6 + 1 = 20 + 1 = 21

7 + 7 + 7 + 7 = 21 + 7 = 20 + 1 + 7 = 20 + 8 = 28

7 + 7 + 7 + 7 + 7 = 28 + 7 = 28 + 2 + 5 = 30 + 5 = 35

7 + 7 + 7 + 7 + 7 + 7 = 35 + 7 = 35 + 5 + 2 = 40 + 2 = 42

7 + 7 + 7 + 7 + 7 + 7 + 7 = 42 + 7 = 40 + 2 + 7 = 40 + 9 = 49

7 + 7 + 7 + 7 + 7 + 7 + 7 + 7 = 49 + 7 = 49 + 1 + 6 = 50 + 6 = 56

7 + 7 + 7 + 7 + 7 + 7 + 7 + 7 + 7 + 7 = 56 + 7 = 56 + 4 + 3 = = 60 + 3 = 63

7 + 7 + 7 + 7 + 7 + 7 + 7 + 7 + 7 + 7 + 7 = 63 + 7 = 60 + 3 + 7 = = 60 + 10 = 70

408. Запиши найменше число.

49, 14, 70, 7, 56, 21, 35.

409. Продовжи ряд.

7, 14, 21, 28, ☐, ☐.

410. Розв'яжи приклади, щоб допомогти Добрій Феї зняти чари з квіточок.

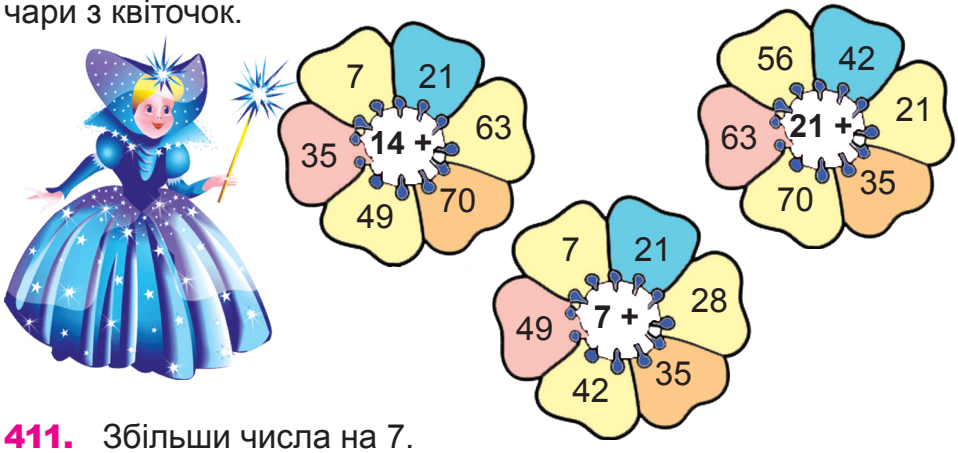

411. Збільши числа на 7.

56, 34, 29, 64, 92, 60, 40.

412. 1) Батьки купили своїм дітям 43 зошити в лінійку, а в клітинку — на 8 зошитів більше. Скільки всього зошитів купили батьки?

2) У першому бідоні було 38 літрів молока, у другому — на 12 літрів більше. Скільки молока в обох бідонах?

413. Ніна з Віктором гостювали у бабусі три тижні. Скільки днів діти були у бабусі?

414. Рік тому киці Єві було 9 років. Скільки років їй буде через 4 роки?

Додавання двоцифрових чисел

415. З чисел 5, 13, 23, 41, 37, 27, 18, 45, 42, 20, 47 випиши числа четвертого десятка.

416. Додай до 6 десятків 5 одиниць.

417. Розклади на розрядні доданки числа:
57, 23, 73, 81, 95, 87, 69.

418. Роздай правильно мавпам банани.



43	62	86	80	63	51
+ 32 19	+ 17 26	+ 48 15	+ 35 45	+ 69 17	+ 24 38

419. 1) На льодовому майданчику каталися на ковзанах 26 хлопчиків, а дівчаток — на 19 більше, ніж хлопчиків. Скільки всього дітей каталися на ковзанах?



2) У кінотеатрі в зеленому залі було 29 дітей, а в червоному — на 27 дітей більше, ніж у зеленому. Скільки дітей було всього в обох залах?

420. Перше число записане двома цифрами 2 і 6, а друге — 1 і 9. Чи можна стверджувати, що перше число більше, ніж друге?

421. На торті горіло 12 свічок, 5 погасли. Скільки свічок залишилося горіти на торті?



Додавання двоцифрових чисел. Прилічування по 8 до 80

8 + 8 = 8 + 2 + 6 = 10 + 6 = 16

8 + 8 + 8 = 16 + 8 = 16 + 4 + 4 = 20 + 4 = 24

8 + 8 + 8 + 8 = 24 + 8 = 24 + 6 + 2 = 30 + 2 = 32

8 + 8 + 8 + 8 + 8 = 32 + 8 = 30 + 2 + 8 = 30 + 10 = 40

8 + 8 + 8 + 8 + 8 + 8 = 40 + 8 = 48

8 + 8 + 8 + 8 + 8 + 8 + 8 = 48 + 8 = 48 + 2 + 6 = 50 + 6 = 56

8 + 8 + 8 + 8 + 8 + 8 + 8 + 8 = 56 + 8 = 56 + 4 + 4 = 60 + 4 = 64

8 + 8 + 8 + 8 + 8 + 8 + 8 + 8 + 8 = 64 + 8 = 64 + 6 + 2 = = 70 + 2 = 72

8 + 8 + 8 + 8 + 8 + 8 + 8 + 8 + 8 + 8 = 72 + 8 = 70 + 2 + 8 = = 70 + 10 = 80

Від перестановки доданків сума не змінюється.

422. У цирку в кожному секторі на першому ряду є вказівник місць. На одному вказівнику було написано 48—65. У батьків з дітьми квитки з місцями 62, 63, 64, 65. Чи правильно вони вибрали сектор?

423. Порівняй суми, не виконуючи обчислення.

32 + 8 ☐ 32 + 16
57 + 3 ☐ 57 + 10
84 + 6 ☐ 15 + 84
17 + 80 ☐ 80 + 17
48 + 12 ☐ 10 + 48
71 + 10 ☐ 20 + 71
47 + 24 ☐ 47 + 16
25 + 35 ☐ 35 + 25
63 + 30 ☐ 40 + 63

424. Продовж ряд.

1) 1, 0, 2, 0, 3, 0, 4, 0, 5, 0, ☐, ☐.

2) 71, 72, 73, 74, ☐, ☐, ☐, ☐, ☐.

425. Обчисли приклади в стовпчик.

$\begin{array}{r} 79 \\ +\ 16 \\ \hline \end{array}$ $\begin{array}{r} 41 \\ +\ 32 \\ \hline \end{array}$ $\begin{array}{r} 39 \\ +\ 16 \\ \hline \end{array}$ $\begin{array}{r} 52 \\ +\ 48 \\ \hline \end{array}$ $\begin{array}{r} 37 \\ +\ 24 \\ \hline \end{array}$ $\begin{array}{r} 60 \\ +\ 40 \\ \hline \end{array}$

426. 1) Батьки на базарі купили розсаду: 43 штуки помідорів й 30 штук перцю. Скільки всього розсади купили батьки?

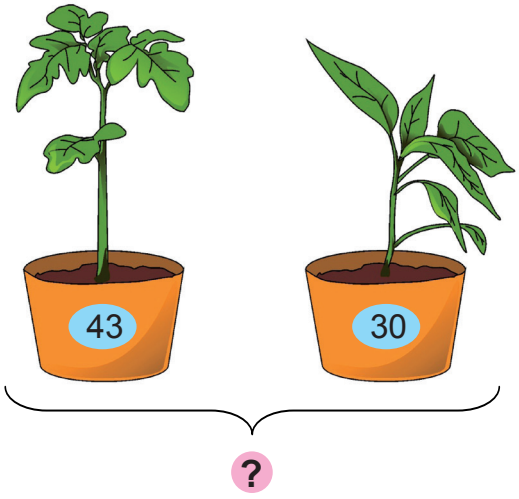

2) Діти з вчителькою відвідали зоопарк. 12 учнів пішли годувати мавпенят, а 15 — лошаків. Скільки дітей відвідало зоопарк?

427. Мама купила п'ять блокнотів по 8 грн. Скільки вона заплатила за всю покупку?

Додавання двоцифрових чисел

428. Запиши числа.

4 дес. 8 од., 6 дес. 1 од., 8 дес.,
9 дес. 2 од., 3 дес. 8 од.

429. Розклади числа на суму розрядних доданків:

96, 45, 63, 43, 18.

430. Дошкільнята мають 20 молочних зубів. Скільки зубів мають дорослі, якщо у них на 12 зубів більше, ніж у дошкільнят?

431. Склади і розв'яжи задачі.



85 грн На 5 грн дешевша



30 грн На 26 грн дорожча

432. У Марійки було 32 наліпки. Мама подарувала їй 39 наліпок, а тато — ще 24. Скільки наліпок стало у Марійки?

433. Розклади числа 40, 60, 80, 70, 30, 90 на суму двох доданків так, щоб один з доданків дорівнював 10.

Зразок: 50 = 10 + 40

Додавання двоцифрових чисел. Прилічування по 9 до 90

9 + 9 = 9 + 1 + 8 = 10 + 8 = 18

9 + 9 + 9 = 18 + 9 = 18 + 2 + 7 = 20 + 7 = 27

9 + 9 + 9 + 9 = 27 + 9 = 27 + 3 + 6 = 30 + 6 = 36

9 + 9 + 9 + 9 + 9 = 36 + 9 = 36 + 4 + 5 = 40 + 5 = 45

9 + 9 + 9 + 9 + 9 + 9 = 45 + 9 = 45 + 5 + 4 = 50 + 4 = 54

9 + 9 + 9 + 9 + 9 + 9 + 9 = 54 + 9 = 54 + 6 + 3 = 60 + 3 = 63

9 + 9 + 9 + 9 + 9 + 9 + 9 + 9 = 63 + 9 = 63 + 7 + 2 = 70 + 2 = 72

9 + 9 + 9 + 9 + 9 + 9 + 9 + 9 + 9 = 72 + 9 = 72 + 8 + 1 = = 80 + 1 = 81

9 + 9 + 9 + 9 + 9 + 9 + 9 + 9 + 9 + 9 = 81 + 9 = 80 + 1 + 9 = = 80 + 10 = 90

434. Серед чисел знайди й випиши двоцифрові.

36, 5, 6, 72, 90, 54, 2, 18, 9.

435. До числа 59 додай його одиниці.

436. Розв'яжи кругові приклади.

12 + 7 90 + 10 30 + 15

45 + 5 50 + 17

67 + 14 19 + 11 81 + 9

437. Шоколадний батончик коштує 9 грн. Іванна купила 4 таких батончики, а Сергій – 5. Скільки грошей заплатили діти за всі солодощі?

438. Склади і розв'яжи задачу за малюнком.

Купили	Всього витратили
 9 грн  9 грн  9 грн	?

439. 1) Знайди суму чисел 72 і 18.

2) Перший доданок 54, другий 36. Знайди суму.

3) Запиши число 27 як суму трьох однакових доданків.

Віднімання числа 9.
Відлічування по 9 від 90

90	–	9	=	81
Зменшуване		*Від'ємник*		*Різниця*

Щоб від круглого числа відняти одиниці, треба:

- **кругле число розкласти на доданки, один з яких число 10;**
- **від десяти відняти одиниці, отримане додати до десятків.**

90 – 9

90 — це 80 і 10, від 10 віднімаємо 9, маємо 1, до 80 додаємо 1, отримаємо 81

90 – 9 = 80 + 10 – 9 = 80 + 1 = 81

90 – 9 – 9 = 81 – 9 = 70 + 11 – 9 = 70 + 2 = 72

90 – 9 – 9 – 9 = 72 – 9 = 60 + 12 – 9 = 60 + 3 = 63

90 – 9 – 9 – 9 – 9 = 63 – 9 = 50 + 13 – 9 = 50 + 4 = 54

90 – 9 – 9 – 9 – 9 – 9 = 54 – 9 = 40 + 14 – 9 = 40 + 5 = 45

90 – 9 – 9 – 9 – 9 – 9 – 9 = 45 – 9 = 30 + 15 – 9 = 30 + 6 = 36

90 – 9 – 9 – 9 – 9 – 9 – 9 – 9 = 36 – 9 = 20 + 16 – 9 = = 20 + 7 = 27

90 – 9 – 9 – 9 – 9 – 9 – 9 – 9 – 9 = 27 – 9 = 10 + 17 – 9 = =10 + 8 = 18

90 – 9 – 9 – 9 – 9 – 9 – 9 – 9 – 9 – 9 = 18 – 9 = 9

90 – 9 – 9 – 9 – 9 – 9 – 9 – 9 – 9 – 9 – 9 = 9 – 9 = 0

Щоб дізнатися, на скільки одне число більше або менше за друге, треба від більшого числа відняти менше.

Якщо від'ємник дорівнює нулю, то різниця дорівнює зменшуваному.

440. Знайди різницю найбільшого двоцифрового й найбільшого одноцифрового чисел.

441. Зменш на 9 числа: 15, 24, 36, 41, 59, 66, 74.

442. Допоможи лікареві знайти свій медичний чемодан.



42



35 – 94



3 – 9



78 – 9



96 – 9



27 – 9



51 – 9



88 – 9



19 – 9

443. Обчисли.

79	41	39	52	37	65
− 9	− 9	− 9	− 9	− 9	− 9

444. 1) У дитячому палаці творчості у танцювальному ансамблі займається 54 вихованці, а в цирковій студії — на 9 вихованців менше. Скільки дітей відвідують циркову студію?

2) Жаба спіймала 45 метеликів, а їжачок — на 9 метеликів менше. Скільки всього метеликів спіймав їжачок?

445. Оксанка посадила 67 цибулин тюльпанів, а Віталик — 9. На скільки більше тюльпанів посадила Оксанка, ніж Віталик?

446. Мати попросила сина купити 4 десятки яєць. Син купив 14 яєць. Чи виконав син прохання матері?



Віднімання числа 8.
Відлічування по 8 від 80

80 – 8 = 70 + 10 – 8 = 70 + 2 = 72

80 – 8 – 8 = 72 – 8 = 60 + 12 – 8 = 60 + 4 = 64

80 – 8 – 8 – 8 = 64 – 8 = 50 + 14 – 8 = 50 + 6 = 56

80 – 8 – 8 – 8 – 8 = 56 – 8 = 40 + 16 – 8 = 40 + 8 = 48

80 – 8 – 8 – 8 – 8 – 8 = 48 – 8 = 40

80 – 8 – 8 – 8 – 8 – 8 – 8 = 40 – 8 = 30 + 10 – 8 = 30 + 2 = 32

80 – 8 – 8 – 8 – 8 – 8 – 8 – 8 = 32 – 8 = 20 + 12 – 8 = = 20 + 4 = 24

80 – 8 – 8 – 8 – 8 – 8 – 8 – 8 – 8 = 24 – 8 = 10 + 14 – 8 = = 10 + 6 = 16

80 – 8 – 8 – 8 – 8 – 8 – 8 – 8 – 8 – 8 = 16 – 8 = 8

80 – 8 – 8 – 8 – 8 – 8 – 8 – 8 – 8 – 8 – 8 = 8 – 8 = 0

Дія віднімання є оберненою до дії додавання.

447. Запиши число, що стоїть між числами 55 і 57.

448. Добери правильно числа.

80 – ☐ = 72 48 – ☐ = 40

24 – ☐ = 16 32 – ☐ = 24

449. Обчисли.

79	41	39	52	37	65
− 8	− 8	− 8	− 8	− 8	− 8

Задачі із питанням «Скільки залишилося?» розв'язуються за допомогою дії віднімання.

450. 1) Іринка нанизувала намисто із 80 намистин. Вона нанизала 8 намистин зеленого кольору, 8 — рожевих, 8 — блакитних. Скільки намистин залишилося нанизати Іринці?

2) У Валентини було 80 грн, вона купила Сашку 6 дитячих сирків, по 8 грн кожний. Скільки залишилося у Валентини грошей?

451. Порівняй.

38 – 8 ☐ 38 – 9	8 – 8 ☐ 96 – 9	72 – 8 ☐ 70 – 8
42 – 8 ☐ 41 – 8	8 – 0 ☐ 68 – 8	54 – 8 ☐ 54 – 9
29 – 9 ☐ 28 – 8	83 – 9 ☐ 80 – 8	17 – 9 ☐ 18 – 8

452. Відрізок дорівнює 16 см. Накресли відрізок, що на 8 см коротший за даний.

453. Скільки трикутників на малюнку?

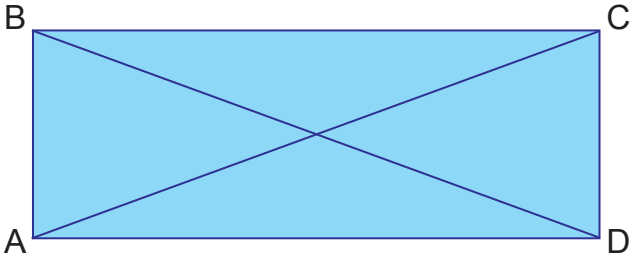

Віднімання числа 7. Відлічування по 7 від 70

70 – 7 = 60 + 10 – 7 = 60 + 3 = 63

70 – 7 – 7 = 63 – 7 = 50 + 13 – 7 = 50 + 6 = 56

70 – 7 – 7 – 7 = 56 – 7 = 40 + 16 – 7 = 40 + 9 = 49

70 – 7 – 7 – 7 – 7 = 40 + 9 – 7 = 40 + 2 = 42

70 – 7 – 7 – 7 – 7 – 7 = 42 – 7 = 30 + 12 – 7 = 30 + 5 = 35

70 – 7 – 7 – 7 – 7 – 7 – 7 = 35 – 7 = 20 + 15 – 7 = 20 + 8 = 28

70 – 7 – 7 – 7 – 7 – 7 – 7 – 7 = 28 – 7 = 20 + 8 – 7 = 20 + 1 = 21

70 – 7 – 7 – 7 – 7 – 7 – 7 – 7 – 7 = 21 – 7 = 10 + 11 – 7 = = 10 + 4 = 14

70 – 7 – 7 – 7 – 7 – 7 – 7 – 7 – 7 – 7 = 14 – 7 = 7

70 – 7 – 7 – 7 – 7 – 7 – 7 – 7 – 7 – 7 – 7 = 7 – 7= 0

454. У числі 57 відкинь десятки. Від отриманого числа відніми 7. Що отримали?

455. Знайди різницю чисел.

56 і 7, 35 і 7, 74 і 7, 63 і 7, 34 і 7, 59 і 7.

456. Заповни таблицю.

Число	**74**	**59**	**83**	**41**	**95**	**28**	**47**
на 7 менше							

457. 1) На деревах сиділи 70 птахів. З них злетіли 7 горобців, 7 сорок, 7 сойок. Скільки залишилося птахів на деревах?

2) У вулику було 70 бджіл. У кожну бджолину сім'ю входить по 7 бджіл. 8 сімей полетіло збирати нектар. Скільки бджіл залишилося у вулику?



458. Запиши, скільки десятків і одиниць у числі.

76, 93, 82, 25, 17, 53, 74.

459. Обчисли.

$$\begin{array}{r} 77 \\ -\ 7 \\ \hline \end{array} \qquad \begin{array}{r} 82 \\ -\ 7 \\ \hline \end{array} \qquad \begin{array}{r} 46 \\ -\ 7 \\ \hline \end{array} \qquad \begin{array}{r} 61 \\ -\ 7 \\ \hline \end{array} \qquad \begin{array}{r} 53 \\ -\ 7 \\ \hline \end{array} \qquad \begin{array}{r} 23 \\ -\ 7 \\ \hline \end{array}$$

Віднімання числа 6. Відлічування по 6 від 60

60 – 6 = 50 + 10 – 6 = 50 + 4 = 54

60 – 6 – 6 = 54 – 6 = 40 + 14 – 6 = 40 + 8 = 48

60 – 6 – 6 – 6 = 48 – 6 = 40 + 8 – 6 = 40 + 2 = 42

60 – 6 – 6 – 6 – 6 = 42 – 6 = 30 + 12 – 6 = 30 + 6 = 36

60 - 6 – 6 – 6 – 6 – 6 = 36 – 6 = 30 + 6 – 6 = 30 + 0 = 30

60 – 6 – 6 – 6 – 6 – 6 – 6 = 30 – 6 = 20 +10 – 6 = 20 + 4 = 24

60 – 6 – 6 – 6 – 6 – 6 – 6 – 6 = 24 – 6 = 10 + 14 – 6 = = 10 + 8 = 18

60 – 6 – 6 – 6 – 6 – 6 – 6 – 6 – 6 – 6 = 18 – 6= 10 + 8 – 6 = = 10 + 2 = 12

60 – 6 – 6 – 6 – 6 – 6 – 6 – 6 – 6 – 6 = 12 – 6 = 6

60 – 6 – 6 – 6 – 6 – 6 – 6 – 6 – 6 – 6 – 6 = 6 – 6 = 0

460. Запиши всі числа шостого десятка.

461. Запиши всі двоцифрові числа, у яких кількість десятків на 6 менша від кількості одиниць.

462. На скільки 36 більше за 30; 12 менше за 18; 48 більше за 42.

463. Заповни таблицю.

Числа	30 і 6	48 і 6	42 і 6	60 і 6	12 і 6
Сума					
Різниця					

464. У змаганнях із плавання брали участь 60 спортсменів. У кожному запливі беруть участь 6 спортсменів. Скільки залишилося спортсменів у басейні після 7 запливів?

465. Розв'яжи приклади.

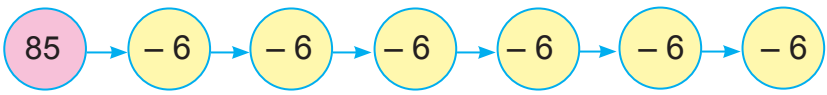

466. У потязі 6 вагонів. Скільки вагонів буде у двох таких потягах?

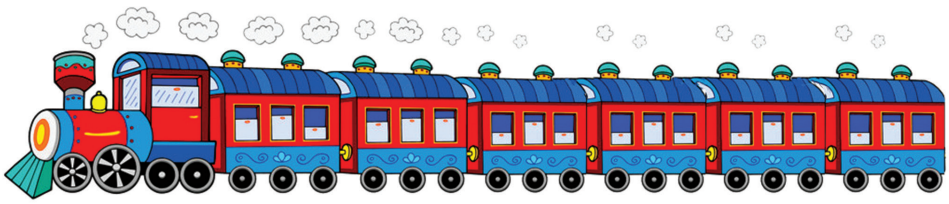

Віднімання числа 5.
Відлічування по 5 від 50

50 – 5 = 40 + 10 – 5 = 40 + 5 = 45

50 – 5 – 5 = 45 – 5 = 40 + 5 – 5 = 40 + 0 = 40

50 – 5 – 5 – 5 = 40 – 5 = 30 + 10 – 5 = 30 + 5 = 35

50 – 5 – 5 – 5 – 5 = 35 – 5 = 30 + 5 – 5 = 30 + 0 = 30

50 – 5 – 5 – 5 – 5 – 5 = 30 – 5 = 20 + 10 – 5 = 20 + 5 = 25

50 – 5 – 5 – 5 – 5 – 5 – 5 = 25 – 5 = 20 + 5 – 5 = 20 + 0 = 20

50 – 5 – 5 – 5 – 5 – 5 – 5 – 5 = 20 – 5 = 10 +10 – 5 = = 10 + 5 = 15

50 – 5 – 5 – 5 – 5 – 5 – 5 – 5 – 5 = 15 – 5 = 10 + 5 – 5 = = 10 + 0 = 10

50 – 5 – 5 – 5 – 5 – 5 – 5 – 5 – 5 – 5 = 10 – 5 = 5

50 – 5 – 5 – 5 – 5 – 5 – 5 – 5 – 5 – 5 – 5 = 5 – 5 = 0

467. Допиши ряд.

5, 1, 5, 2, 5, 3, 5, 4, ☐, ☐.

468. Зменш кожне число на 5.

63, 57, 28, 39, 51, 73.

469. Знайди різницю чисел.

49 і 5, 52 і 5, 73 і 5, 24 і 5, 30 і 5, 45 і 5.

470. Виконай віднімання у стовпчик.

74	85	64	16	40	32
− 5	− 5	− 5	− 5	− 5	− 5

471. 1) У Руслана було 50 грн. Він купив 7 олівців, по 5 грн кожний. Скільки грошей залишилося у Руслана?

Було	Купив	Залишилося
50 грн	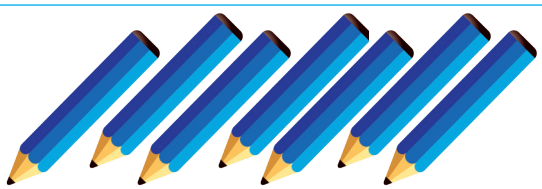 7 олівців по 5 грн	? грн

2) За малюнком склади задачу і розв'яжи її.

Було	Роздали	Залишилося
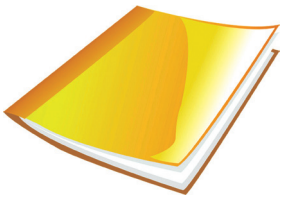 50	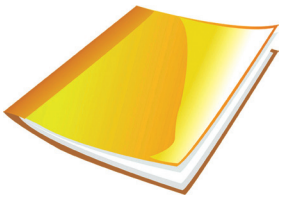 5	?

472. Порівняй різниці.

45 – 5 ☐ 30 – 5
50 – 5 ☐ 34 – 5
62 – 5 ☐ 60 – 5
38 – 5 ☐ 41 – 5
27 – 5 ☐ 35 – 5

19 – 5 ☐ 14 – 5 – 5
19 – 5 ☐ 14 – 5 – 5
74 – 5 ☐ 47 – 5 – 5
23 – 5 ☐ 33 – 5 – 5
31 – 5 ☐ 44 – 5

473. У небі летіло 12 шпаків, 5 ластівок, 7 джмелів та 3 оси. Скільки птахів летіло у небі?

Віднімання числа 4, 3, 2. Відлічування по 4, 3, 2

40 – 4 = 30 + 10 – 4 = 30 + 6 = 36
40 – 4 – 4 = 36 – 4 = 30 + 6 – 4 = 30 + 2 = 32
40 – 4 – 4 – 4 = 32 – 4 = 20 + 12 – 4 = 20 + 8 = 28
40 – 4 – 4 – 4 – 4 = 28 – 4 = 20 + 8 – 4 = 20 + 4 = 24
40 – 4 – 4 – 4 – 4 – 4 = 24 – 4 = 20 + 4 – 4 = 20 + 0 = 20
40 – 4 – 4 – 4 – 4 – 4 – 4 = 20 – 4 = 10 + 10 – 4 = 10 + 6 = 16
40 – 4 – 4 – 4 – 4 – 4 – 4 – 4 = 16 – 4 = 10 + 6 – 4 = 10 + 2 = 12
40 – 4 – 4 – 4 – 4 – 4 – 4 – 4 – 4 = 12 – 4 = 8
40 – 4 – 4 – 4 – 4 – 4 – 4 – 4 – 4 – 4 = 8 – 4 = 4
40 – 4 – 4 – 4 – 4 – 4 – 4 – 4 – 4 – 4 – 4 = 4 – 4 = 0

30 – 3 = 20 + 10 – 3 = 20 + 7 = 27

30 – 3 – 3 = 27 – 3 = 20 + 7 – 3 = 20 + 4 = 24

30 – 3 – 3 – 3 = 24 – 3 = 20 + 4 – 3 = 20 + 1 = 21

30 – 3 – 3 – 3 – 3 = 21 – 3 = 10 + 11 – 3 = 10 + 8 = 18

30 – 3 – 3 – 3 – 3 – 3 = 18 – 3 = 10 + 8 – 3 = 10 + 5 = 15

30 – 3 – 3 – 3 – 3 – 3 – 3 = 15 – 3 = 10 + 5 – 3 = 10 + 2 = 12

30 – 3 – 3 – 3 – 3 – 3 – 3 – 3 = 12 – 3 = 9

30 – 3 – 3 – 3 – 3 – 3 – 3 – 3 – 3 = 9 – 3 = 6

30 – 3 – 3 – 3 – 3 – 3 – 3 – 3 – 3 – 3 = 6 – 3 = 3

30 – 3 – 3 – 3 – 3 – 3 – 3 – 3 – 3 – 3 – 3 = 3 – 3 = 0

474. Допиши ряд чисел.

14, 12, 10, 8, 6, ☐, ☐.

475. 1) Зменш числа на 4.

38, 29, 71, 32, 56, 83.

2) Зменш числа на 3.

31, 20, 44, 69, 85, 92.

3) Зменш числа на 2.

52, 13, 9, 27, 97, 39.

476. Добери правильно числа.

25 > ☐	40 – 4 < ☐	☐ > 35 – 3
4 < ☐	27 – 3 < ☐	27 – 2 > ☐
63 = ☐	15 + 6 > ☐	☐ < 47 + 3

477. 1) У Даринки було 40 гривень. Вона купила 6 різних одноразових тарілок по 4 грн кожна. Скільки грошей у неї залишилося?

Було 40 грн



4 грн 4 грн 4 грн 4 грн 4 грн 4 грн

Залишилося — ?

2) Склади і розв’яжи задачу.

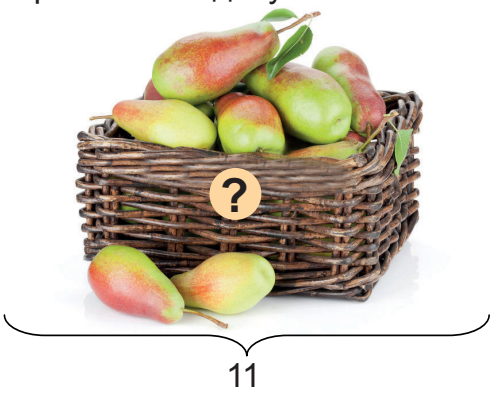

478. Розв’яжи кругові приклади.

92 – 4	88 – 3	80 – 3
83 – 3		75 – 4
71 – 4	77 – 2	85 – 2

479. Розв’яжи приклади.

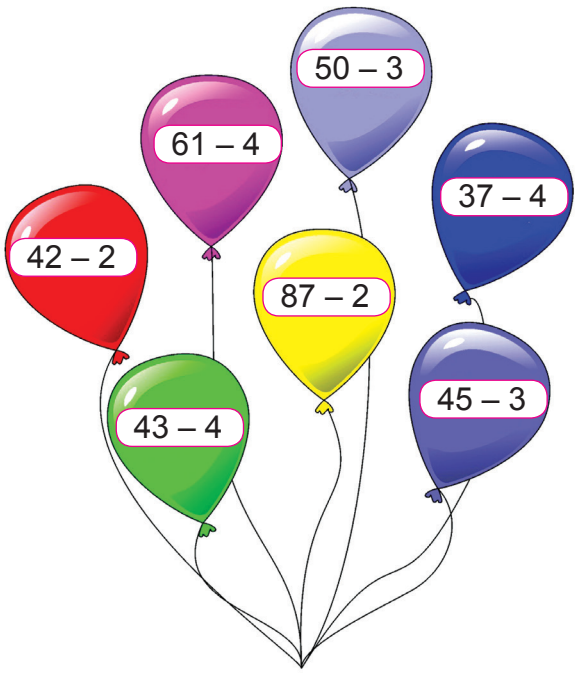

480. У автосалоні було 36 автомобілів. За тиждень продали 4. Скільки автомобілів залишилося у автосалоні?

Віднімання одноцифрового числа від двоцифрового (всі випадки)

481. 1) Полічи двійками до 20, у зворотному напрямку від 20.

2) Полічи п'ятірками до 50, у зворотному напрямку від 50.

482. Добери правильно знак « + » або « – ».

20 ☐ 7 = 13	54 ☐ 9 = 63	98 ☐ 9 = 89
54 ☐ 6 = 60	56 ☐ 4 = 52	32 ☐ 5 = 27
65 ☐ 5 = 70	40 ☐ 2 = 38	48 ☐ 8 = 56
68 ☐ 9 = 77	31 ☐ 3 = 28	73 ☐ 7 = 66

483. Заповни таблицю.

Зменшуване	80	50	40	90	70	30
Від'ємник	7	9	5	4	8	6
Різниця						

484. Склади і розв'яжи задачі.

1)



5 кг

8 кг

Стільки, скільки в кошику й відрі разом

2)

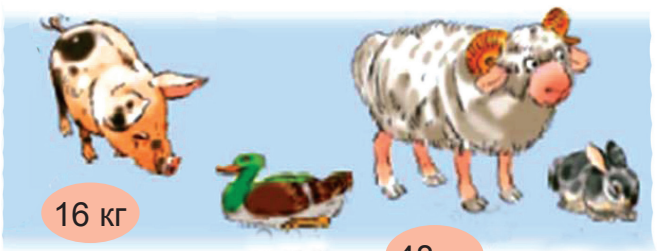

16 кг

2 кг

48 кг

1 кг

485. Встав правильно числа.

90, 81, 72, ☐, 54, ☐, 36, 27, ☐, 9.

70, 63, 56, ☐, 42, ☐, 28, 21, ☐, 7.

486. У блокноті 30 сторінок, у зошиті — 20, а у книзі стільки сторінок, як у блокноті та зошиті разом. Скільки сторінок у книзі?

Віднімання двоцифрових чисел

487. На скільки 30 більше за 17? За 15? За 9?

488. Заповни таблицю.

Числа	27 і 36	69 і 24	71 і 19	27 і 8	91 і 7	36 і 50
Сума						
Різниця						

489. Виконай віднімання у стовпчик.

$$\begin{array}{r} 43 \\ -\,16 \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} 80 \\ -\,25 \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} 67 \\ -\,47 \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} 46 \\ -\,29 \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} 70 \\ -\,38 \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} 54 \\ -\,51 \\ \hline \end{array}$$

490. Розв'яжи задачу за схемою.

На озері плавали 7 гусей, 2 з них вийшли на берег погрітися на сонечку. Скільки гусей залишилися плавати у озері?

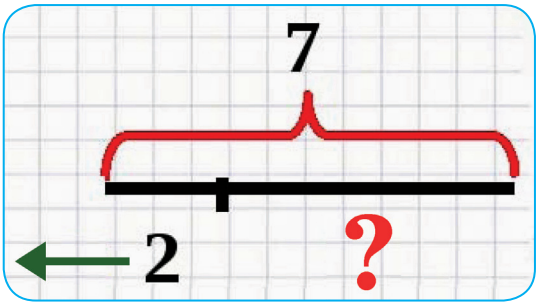

491. Продовж ряд.

1) 60, 63, 66, 69, ☐, ☐, ☐.

2) 40, 36, 32, 28, ☐, ☐, ☐.

492. На станції технічного обслуговування ремонтують автомобілі. Першого дня відремонтували 35 автомобілів, другого — на 17 менше, ніж першого. Скільки відремонтували автомобілів за два дні?

493. Скільки трикутників на малюнку?

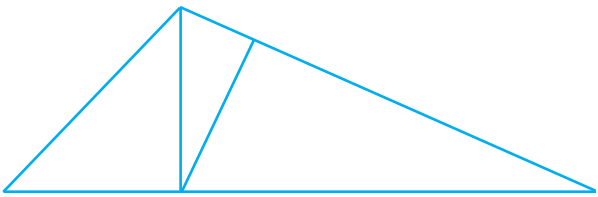

494. Встав пропущені числа.

1) 30, 27, 24, ☐, 18, 15, ☐, 9, ☐, 3.

2) 80, 72, 64, ☐, ☐, 40, 32, ☐, 16, ☐.

495. Обчисли приклади.

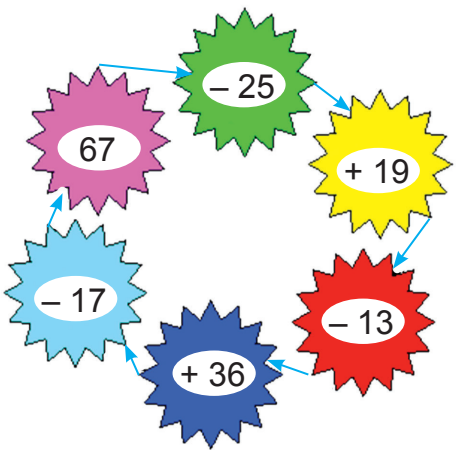

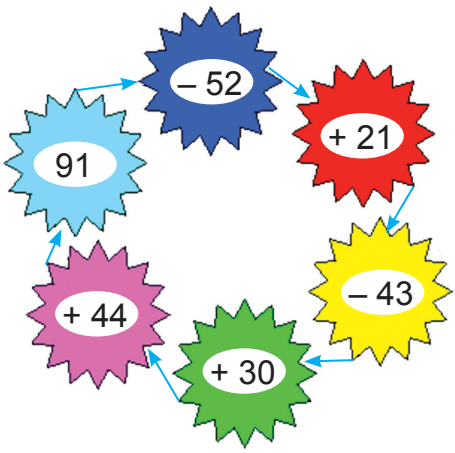

496. Виконай віднімання у стовпчик.

91	70	85	62	33	46
– 13	– 35	– 57	– 44	– 16	– 24

497. Заповни таблицю.

Число	69	31	48	20	52	63
Збільш на 15						
Зменш на 19						

498. 1) На овочеву базу завезли 80 ц капусти. У перший супермаркет відвантажили 35 ц, у другий супермаркет — 39 ц. Скільки залишилося капусти на овочевій базі?

2) Ширина річки 64 м. Плавець проплив 39 м. Скільки йому залишилося пропливти, щоб опинитися на другому березі?

499. Встав правильно числа.

56 мм > ☐ мм
☐ м =100 см
1 дм = ☐ см
1 ц = ☐ кг
70 – 67 м > ☐ м
32 + 18 см > ☐ см
69 – 29 см < ☐ см
25 + 15 м < ☐ м
☐ мм < 65 – 30 мм

500. Олександр відбіг від зупинки на 21 м, а потім повернувся назад на 15 м. На якій відстані від зупинки хлопець знаходиться?

Дужки. Додавання до числа суми і навпаки



Щоб до числа додати суму, треба почергово до числа додати кожний доданок.

51 + (17 + 24) = (51 + 17) + 24 = 68 + 24 = 92
51 + (17 + 24) = 51 + 41 = 92

Доданки можна додавати в будь-якому порядку.

У прикладах з дужками спочатку виконуються дії у дужках.

При додаванні дужки можна ставити у будь-якому порядку або взагалі не ставити.

(17 + 25) + 47 = 43 + 47 = 90
(38 + 26) + 12 = 38 + 12 + 26 = 50 + 26 = 76

501. Випиши числа, що менші за 50.

3, 85, 91, 45, 37, 12, 35, 79.

502. Розклади числа на суму розрядних доданків.

62, 87, 26, 92, 34, 75, 43.

503. За таблицею склади приклади і розв'яжи їх.

Число	56	37	41	73	25	19
Сума чисел	12 і 9	32 і 10	22 і 15	21 і 5	61 і 11	23 і 50
До числа додай суму чисел						

504. Родина втратила в аеропорту свій багаж. Допоможи знайти валізу.



97



(11 + 53) + 13



57 + (21 + 19)



48 + (19 + 26)

505. На голубівні було 23 голуби. Спочатку до них прилетіли 17 голубів, а потім — ще 18 голубів. Скільки стало голубів на голубівні?

Було	Прилетіло	Стало
23	17 і 18	?

506. Волонтери для лікарні придбали 38 махрових і 17 «вафельних» рушників. Потім докупили ще 25 льняних рушників. Скільки всього рушників передали лікарні?

507. 1) До числа 37 додай суму чисел 29 і 11.

2) До суми чисел 53 і 28 додай 18.

508. Обчисли зручним способом.

Зразок: 39 + (25 + 11) = 39 + 11 + 25 = 50 + 25 = 75

17 + (56 + 23) 74 + (16 + 8) (62 + 9) + 11

Віднімання від числа суми і навпаки

Щоб від числа відняти суму, можна від цього числа відняти один доданок, а потім від результату відняти інший доданок.

87– (32 + 29) = 87 – 32 – 29 = 55 – 29 = 26

87 – (32 + 29) = 87 – 61 = 26

Щоб від суми відняти число, можна відняти його від одного з доданків і до результату додати другий доданок.

(53 + 23) – 19 = 53 – 19 + 23 = 34 + 23 = 57

(53 + 23) – 19 = 76 – 19 = 57

509. Запиши числа восьмого десятка.

510. Обчисли приклади у стовпчик.

49	62	50	73	89	21
– 8	– 9	– 6	– 5	– 7	– 4

511. Склади приклади та розв'яжи їх.

Число	37	83	91	74	60	56
Сума чисел	25 і 5	42 і 8	17 і 13	39 і 11	14 і 16	20 і 30
Різниця числа і суми чисел						

512. Порівняй.

35 – 9 ☐ 9 + 35

24 +15 ☐ 24 – 15

45 – (15 + 20) ☐ (15 + 20) –11

37 – (23 + 7) ☐ (7 + 30) – 30

(36 + 28) – 19 ☐ 51

(29 + 38) – 14 ☐ 48

513. Запиши і розв'яжи.

1) Від суми чисел 30 і 25 відніми 14;

2) від 63 відніми суму чисел 41 і 9.

514. 1) У магазині побутової техніки було 92 електричних прилади. За місяць продали 36 тостерів і 28 мікрохвильових печей. Скільки електроприладів залишилося у магазині?

Було	Продали	Залишилося
92	 — 36  — 28	?

2) Бабуся з Петриком виростили в теплиці розсаду — 80 штук перців. На городі висадили спочатку 30 штук, а потім — 25. Скільки залишилося розсади перцю?

Додавання до числа різниці і навпаки

Щоб до числа додати різницю двох чисел, можна до числа додати зменшуване й відняти від'ємник.

45 + (52 – 23) = 45 + 52 – 23 = 40 + 50 + 5 + 2 – 23 = 90 + 7 – 23 = 97– 23 = 74

(67 – 39) + 51 = 28 + 51 = 79

515. Розклади числа на суму розрядних доданків:
82, 93, 61, 48, 42, 74.

516. 1) До 35 додай різницю чисел 49 і 29.
2) До різниці чисел 56 і 39 додай 73.

517. Різницю чисел 87 і 59 збільш на 17, 25, 43.

518. Допоможи Незнайкові розв'язати приклади.



(61 – 37) + 19

15 + (76 – 19)

(89 – 53) + 14

35 + (41 – 14)

(53 – 29) + 36

(78 – 59) + 16

43 + (29 – 14)

67 + (34 – 27)

519. Розв'яжи задачу за поданим планом.

Лісоруби зрубали 64 дерева. Серед них берези, смереки, дуби. Беріз зрубали 27, смерек — стільки ж, а решта дерев — дуби. Скільки зрубали дубів?

План розв'язання:

1) Скільки зрубали беріз і сосен разом?

2) Скільки зрубали дубів?

520. Коза важить 65 кг, а разом з двома козенятами — 75 кг. Маса одного козеняти 5 кг. Знайди масу другого козеняти.

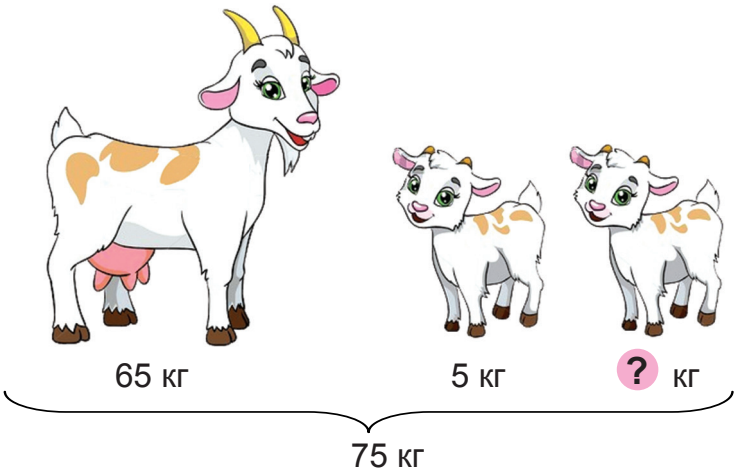

Віднімання від числа різниці і навпаки

Щоб від числа відняти різницю двох чисел, можна від числа відняти зменшуване (якщо це можливо) й до результату додати від'ємник.

$65 - (45 - 27) = 65 - 45 + 27 = 20 + 27 = 47$
$65 - (45 - 27) = 65 - 18 = 47$

Щоб від різниці двох чисел відняти число, можна від зменшуваного відняти число, а потім відняти від'ємник.

$(51 - 34) - 8 = 51 - 8 - 34 = 43 - 34 = 9$
$(51 - 34) - 8 = 17 - 8 = 9$

521. На автобусній зупинці у вказівнику написані номери автобусів, які вирушають на маршрут: 65, 24, 78, 32, 54, 97. У вказаних числах запиши кількість десятків і одиниць.

522. Порівняй маси дівчинки і хлопчика.



38 кг



41 кг

523. На скільки 87 більше за різницю чисел:
59 і 27; 46 і 19; 63 і 58; 74 і 48?

524. Розв'яжи приклади.

$73 - (48 - 39)$

$(64 - 30) - 26$

$(96 - 74) - 15$

$62 - (37 - 13)$

$88 - (64 - 36)$

$(75 - 47) - 19$

525. У магазині було 95 кг цукерок. Першого дня продали 32 кг цукерок, а другого — 48 кг. Скільки цукерок залишилося у магазині?

Було — 95 кг цукерок
І д. — 32 кг цукерок
ІІ д. — 48 кг цукерок
Залишилося — ?

526. У першій бочці 65 кг фарби, а у другій — 46 кг. На скільки більше фарби в першій бочці, ніж у другій?

527. Полічи, скільки балів набрали казкові герої у грі «Стрибаюча мавпа».

 78 + 3	 18 + 9	 80 + 5	 6 + 38
 38 + 7	 9 + 38	 4 + 68	 8 + 48

Додавання та віднімання в межах 100 (всі випадки)

Якщо до числа додати нуль, то число не зміниться.

65 + 0 = 65 **0 + 76 = 76**

Якщо від числа відняти нуль, то число не зміниться.

45 – 0 = 45 **34 – 0 = 34**

Додавання і віднімання називають діями першого ступеня. У прикладах, де немає дужок, додавання і віднімання виконують в тому порядку, у якому вони записані.

528. Додай або відніми 0.

23 + 0	0 + 62	19 – 0	71 + 0
94 + 0	0 + 74	56 – 0	0 + 41
28 – 0	35 – 0	79 – 0	0 + 42

529. 1) Від 35 відніми суму чисел 15 і 8.

2) Число 64 зменш на суму чисел 33 і 11.

3) Суму чисел 27 і 13 зменш на 10.

4) Число 46 збільш на різницю чисел 18 і 7.

530. Виконай приклади у стовпчик.

78	23	60	82	54	41
– 38	– 59	– 42	– 17	– 28	– 24

531. Розв'яжи приклади.

25 + 53 – 28	(75 – 25) + 20	15 + (50 – 20)
54 + 16 – 50	(44 + 26) – 10	68 – (18 + 40)
59 – 19 + 27	(70 – 30) – 10	47 – 7 + 32
74 – 24 – 25	42 – 12 – 25	43 – 0 + 18

532. 1) У дитячий садочок купили 29 пазлів, а конструкторів — на 15 менше, ніж пазлів. Скільки іграшок купили у дитячий садочок?

2) За таблицею склади і розв'яжи задачу.

Було	63 кущі
Продали	29 кущів
Купили	17 кущів
Стало	?

533. Накресли відрізок, що на 3 см коротший за даний.



Додавання та віднімання в межах 100 (усі випадки)

Додавання можна перевірити відніманням.

48 + 36 = 84 84 – 48 = 36 84 – 36 = 48

Віднімання можна перевірити додаванням або відніманням.

Перевірка додаванням:
45 – 38 = 7, 38 + 7 = 45

Перевірка відніманням:
45 – 38 = 7, 45 – 7 = 38

534. 1) Тані 11 років. Скільки їй було минулого року?

2) Петру 13 років. Скільки йому буде наступного року?

3) Алісі 3 роки. Через скільки років вона піде до школи?

4) Івану 14 років. Через скільки років він буде повнолітнім?

535. Виконай віднімання. Перевір додаванням.

42	57	90	61	73	84
− 29	− 38	− 52	− 57	− 46	− 64

536. Порівняй маси слоненят.



65 кг 99 кг

537. Виконай додавання і зроби перевірку відніманням.

25	53	40	37	68	79
+ 26	+ 37	+ 38	+ 23	+ 12	+ 14

538. У ботанічному саду розквітло 39 кактусів і 47 фіалок. Скільки всього квітів розквітло у ботанічному саду?

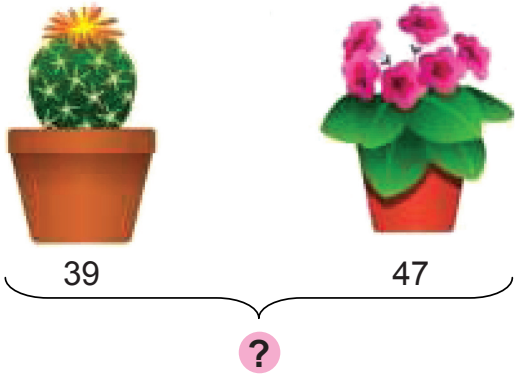

539. Розв'яжи приклади.

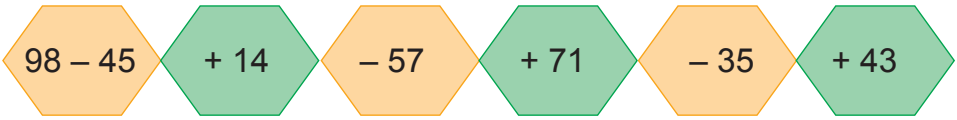

540. Василь зі Світланкою зібрали по однаковому пакету грибів. Василь пересипав гриби у маленьке відро, а Світланка — у велике. У якому відрі грибів більше?

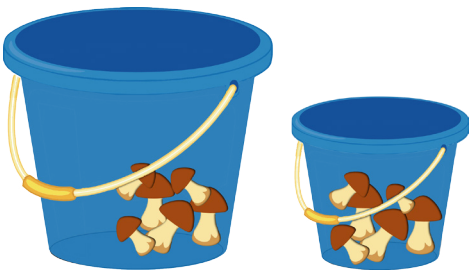

МНОЖЕННЯ І ДІЛЕННЯ В МЕЖАХ 100

Множення числа 2 і ділення на 2 рівні частини. Лічба двійками

Множенням *називається додавання однакових доданків. Позначається знак множення крапкою (•).*



2 + 2 = 2 • 2 = 4



2 + 2 + 2 = 2 • 3 = 6



2 + 2 + 2 + 2 = 2 • 4 = 8



2 + 2 + 2 + 2 + 2 = 2 • 5 = 10



2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 = 2 • 6 = 12



2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 = 2 • 7 = 14



2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 = 2 • 8 = 16



2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 = 2 • 9 = 18



2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 = 2 • 10 = 20

Числа, що множать, називають множниками, а результат множення — добутком.

2	•	9	=	18
Множник		*Множник*		*Добуток*

Від перестановки множників добуток не змінюється.

$$2 \cdot 5 = 5 \cdot 2 = 10$$

Число при множенні на 1 не змінюється.

$$2 \cdot 1 = 2$$

Ділення — дія обернена до множення. Діленням називають дію, за допомогою якої знаходять один із множників за відомими добутком та другим множником. Позначається ділення двокрапкою (:).

18	:	2	=	9
Ділене		*Дільник*		*Частка*

Число, яке ділять, називають діленим. Число, на яке ділять, називають дільником. Результат ділення називають часткою.

Таблиця ділення на 2

2 : 2 = 1	12 : 2 = 6
4 : 2 = 2	14 : 2 = 7
6 : 2 = 3	16 : 2 = 8
8 : 2 = 4	18 : 2 = 9
10 : 2 = 5	20 : 2 = 10

541. Полічи двійками до 20.

542. Заміни множенням і запиши результат.

2 + 2 + 2 = ☐ 2 + 2 = ☐

2 + 2 + 2 + 2 + 2 = ☐ 2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 = ☐

543. Запиши і обчисли:

1) добуток чисел 2 і 1;

2) добуток чисел 2 і 4.

544. Олівець коштує 2 гривні. Скільки коштують 8 таких олівців?



545. 1) На спортивному майданчику 18 хлопчиків вирішили грати у футбол. Вони розділилися на 2 рівні команди. Скільки хлопчиків у кожній команді?



2) У пакувальному цеху 14 кг цукру розфасували по 2 кг у один пакет. Скільки витратили пакетів, щоб розфасувати весь цукор?

546. Із-за сіна виглядають 20 козлячих ріжок. Скільки кіз їдять сіно?

Множення числа 3 і ділення на 3 рівні частини. Лічба трійками



$3 = 3 \cdot 1 = 3$



$3 + 3 = 3 \cdot 2 = 6$



$3 + 3 + 3 = 3 \cdot 3 = 9$



$3 + 3 + 3 + 3 = 3 \cdot 4 = 12$



$3 + 3 + 3 + 3 + 3 = 3 \cdot 5 = 15$



$3 + 3 + 3 + 3 + 3 + 3 = 3 \cdot 6 = 18$



$3 + 3 + 3 + 3 + 3 + 3 + 3 = 3 \cdot 7 = 21$



$3 + 3 + 3 + 3 + 3 + 3 + 3 + 3 = 3 \cdot 8 = 24$



$3 + 3 + 3 + 3 + 3 + 3 + 3 + 3 + 3 = 3 \cdot 9 = 27$



$3 + 3 + 3 + 3 + 3 + 3 + 3 + 3 + 3 + 3 = 3 \cdot 10 = 30$

Число при множенні на 0 дає 0.

$2 \cdot 0 = 0$ $3 \cdot 0 = 0$

Щоб число помножити на 10, треба до числа праворуч дописати 0.

$2 \cdot 10 = 20$ $3 \cdot 10 = 30$

Таблиця ділення на 3

3 : 3 = 1	18 : 3 = 6
6 : 3 = 2	21 : 3 = 7
9 : 3 = 3	24 : 3 = 8
12 : 3 = 4	27 : 3 = 9
15 : 3 = 5	30 : 3 = 10

547. Продовж ряд.

3, 6, 9, 12, ☐, ☐, ☐.

548. Заміни множення додаванням.

$3 \cdot 4$ $3 \cdot 7$ $3 \cdot 8$.

549. Розв'яжи приклади.

$2 \cdot 4$	$3 \cdot 1$	$3 \cdot 3$	$21 : 3$
$2 \cdot 0$	$2 \cdot 2$	$3 \cdot 0$	$18 : 3$
$3 \cdot 4$	$3 \cdot 5$	$9 : 3$	$16 : 2$

550. 1) Учитель роздав учням 24 зошити, по 3 штуки кожному. Скільки учнів отримали зошити?

2) Розділи 15 цукерок між 3 учнями порівну.

551. Склади і розв'яжи задачу.



3 грн 3 грн 3 грн 3 грн 3 грн 3 грн 3 грн

Ділення на вміщення

Число при діленні на 1 не змінюється.

18 : 1 = 18 16 : 1 = 16 32 : 1 = 32

Нуль при діленні на число дає нуль.

0 : 2 = 0 0 : 20 =0 0 : 27 = 0

Ділити на нуль не можна!

552. Які є пори року? Скільки їх? Скільки місяців має кожна пора року? Скільки місяців у році? Склади приклад на множення.

553. Одна пачка соломки коштує 3 грн. Скільки Ліля може купити пачок соломки, якщо у неї є 18 грн?

554. Розв'яжи приклади.

30 : 3	14 : 1	12 : 3	9 : 1
20 : 2	12 : 2	8 : 2	0 : 10
16 : 2	24 : 3	0 : 8	6 : 1

555. Учителька розрізала стрічку довжиною 12 м на дві однакові частини. Скільки метрів стрічки у кожній частині?

556. 1) Конструктор «Лего» має 21 рожеву цеглинку. Поділи їх порівну між 3 учнями. Скільки цеглинок отримав кожен?



2) У парку посадили 27 беріз у 3 однакові ряди. Скільки беріз у кожному ряду?

557. На виробництві пакують борошно в пакети по 2 кг. Скільки пакетів потрібно для розфасовки 14 кг борошна?

558. У квартирі 2 кімнати. З однієї кімнати зробили 2. Скільки кімнат стало у квартирі?

Множення числа 4 і ділення на 4 рівні частини. Лічба четвірками



$4 = 4 \cdot 1 = 4$



$4 + 4 = 4 \cdot 2 = 8$



$4 + 4 + 4 = 4 \cdot 3 = 12$



$4 + 4 + 4 + 4 = 4 \cdot 4 = 16$



$4 + 4 + 4 + 4 + 4 = 4 \cdot 5 = 20$



$4 + 4 + 4 + 4 + 4 + 4 = 4 \cdot 6 = 24$



$4 + 4 + 4 + 4 + 4 + 4 + 4 = 4 \cdot 7 = 28$



$4 + 4 + 4 + 4 + 4 + 4 + 4 + 4 = 4 \cdot 8 = 32$



$4 + 4 + 4 + 4 + 4 + 4 + 4 + 4 + 4 = 4 \cdot 9 = 36$



$4 + 4 + 4 + 4 + 4 + 4 + 4 + 4 + 4 + 4 = 4 \cdot 10 = 40$

Як множити на 4?
***Наприклад,* 4 • 8: до 8 додають 8, це — 16; до 16 додають 16, відповідь 32.**

Збільшити у ... разів означає помножити.

Збільш 3 у 5 разів: 3 • 5 = 15

Таблиця ділення на 4

4 : 4 = 1	24 : 4 = 6
8 : 4 = 2	28 : 4 = 7
12 : 4 = 3	32 : 4 = 8
16 : 4 = 4	36 : 4 = 9
20 : 4 = 5	40 : 4 = 10

559. Встав пропущені числа.

4, 8, 12, 16, ☐, 24, 28, ☐, 36, ☐.

560. 1) 1 морозиво коштує 4 грн. Скільки коштують 3 таких морозива?

2) В 1 коробку вміщається 4 тістечка. Скільки тістечок вміститься у 8 таких коробок?

561. Збільш у 4 рази числа.

2, 6, 7, 2, 9.

562. Розв'яжи приклади.

2 • 3	4 • 4	3 • 0	2 • 5
3 • 9	2 • 6	4 • 8	3 • 6
4 • 5	3 • 5	2 • 9	4 • 0
2 • 0	4 • 1	3 • 10	4 • 10

563. 1) На пошив 4 однакових бальних платтів витратили 20 м тканини. Скільки тканини витратили на пошив 1 такого плаття?

2) На шкільній ділянці посадили 32 кущі малини. Кожний учень посадив по 4 кущі. Скільки учнів садило малину?

564. Скільки потрібно тарілок, щоб розкласти 16 апельсинів по 4 у кожну тарілку?

565. З будки виглядають 16 собачих лап. Скільки собак у будці?

Множення числа 5 і ділення на 5 рівних частин. Лічба п’ятірками (повторення)



5 = 5 • 1 = 5



5 + 5 = 5 • 2 = 10



5 + 5 + 5 = 5 • 3 = 15



5 + 5 + 5 + 5 = 5 • 4 = 20



5 + 5 + 5 + 5 + 5 = 5 • 5 = 25



5 + 5 + 5 + 5 + 5 + 5 = 5 • 6 = 30



5 + 5 + 5 + 5 + 5 + 5 + 5 = 5 • 7 = 35



5 + 5 + 5 + 5 + 5 + 5 + 5 + 5 = 5 • 8 = 40



5 + 5 + 5 + 5 + 5 + 5 + 5 + 5 + 5 = 5 • 9 = 45



5 + 5 + 5 + 5 + 5 + 5 + 5 + 5 + 5 + 5 = 5 • 10 = 50

Числа при множенні на 5 закінчуються на 5 або 0.

Таблиця ділення на 5

5 : 5 = 1	30 : 5 = 6
10 : 5 = 2	35 : 5 = 7
15 : 5 = 3	40 : 5 = 8
20 : 5 = 4	45 : 5 = 9
25 : 5 = 5	50 : 5 = 10

566. Полічи п'ятірками до 50.

Зменшити у … разів означає поділити.

45 зменшити у 5 разів: 45 : 5 = 9

567. 1) Збільш числа у 5 разів: 2, 4, 7, 9, 10.

2) Зменш числа у 5 разів: 20, 35, 40, 50, 15.

568. Порівняй.

2 • 5 ☐ 3 • 5
5 • 5 ☐ 4 • 9
5 • 0 ☐ 4 • 1
3 • 0 ☐ 4 • 0
3 • 9 ☐ 4 • 6
5 • 6 ☐ 10 : 2

5 : 5 ☐ 2 • 2
2 • 8 ☐ 3 • 7
4 • 7 ☐ 45 : 5
3 • 4 ☐ 4 • 3
16 : 4 ☐ 5 • 8
25 : 5 ☐ 3 • 2

569. 1) Матуся роздала 4 синочкам і донечці по 3 яблука. Скільки всього яблук роздала матуся?

2) В 1 коробку вміщається 5 тортів. Скільки коробок треба, щоб запакувати 35 тортів?

570. Обчисли, скільки грошей дала мама Віталіні, щоб дівчинка поклала їх у скарбничку?



Множення числа 6



6 = 6 • 1 = 6



6 + 6 = 6 • 2 = 12



6 + 6 + 6 = 6 • 3 = 18



6 + 6 + 6 + 6 = 6 • 4 = 24



6 + 6 + 6 + 6 + 6 = 6 • 5 = 30



6 + 6 + 6 + 6 + 6 + 6 = 6 • 6 = 36



6 + 6 + 6 + 6 + 6 + 6 + 6 = 6 • 7 = 42



6 + 6 + 6 + 6 + 6 + 6 + 6 + 6 = 6 • 8 = 48



6 + 6 + 6 + 6 + 6 + 6 + 6 + 6 + 6 = 6 • 9 = 54



6 + 6 + 6 + 6 + 6 + 6 + 6 + 6 + 6 + 6 = 6 • 10 = 60

571. Одна гумка коштує 6 грн. Скільки коштують 3 такі гумки?

572. У кроля 4 лапи. Скільки лап у 6 кролів?

573. Заміни множенням.

6 + 6 + 6	6 + 6 + 6 + 6 + 6 + 6 + 6
6 + 6 + 6 + 6 + 6	6 + 6 + 6 + 6 + 6 + 6 + 6 + 6 + 6
6 + 6	6 + 6 + 6 + 6 + 6 + 6 + 6 + 6 + 6 + 6

574. Запиши приклади і розв'яжи.

1) Добуток чисел 6 і 7.

2) Помнож 3 на 6.

3) Множник 4, множник 6. Знайди добуток.

4) Збільш 5 у 6 разів.

575. 1) У чайному сервізі 6 чашок. Скільки чашок у 6 таких сервізах?



2) 1 пончик коштує 6 грн. Скільки коштують 7 таких пончиків?

576. Встав пропущені числа.

2 кг • 7 = ☐ кг	3 м • 6 = 18 м
6 кг • ☐ = 12 кг	4 м • ☐ = 24 м
5 кг • 6 = ☐ кг	6 м • 9 = ☐ м

577. З яких фігур складена собачка?

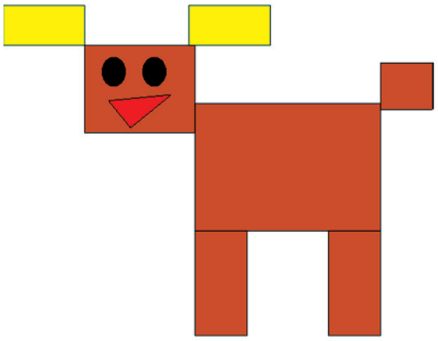

Таблиця множення на 6

6 • 1 = 6	6 • 6 = 36
6 • 2 = 12	6 • 7 = 42
6 • 3 = 18	6 • 8 = 48
6 • 4 = 24	6 • 9 = 54
6 • 5 = 30	6 • 10 = 60

У (в)… разів більше означає помножити.

578. Полічи шістками до 60.

579. У Макдональдсі за столом стоять 6 стільців. Скільки стільців стоїть за 10 столами?

580. Хто пробіг більшу дистанцію: Ігор чи Ірина?

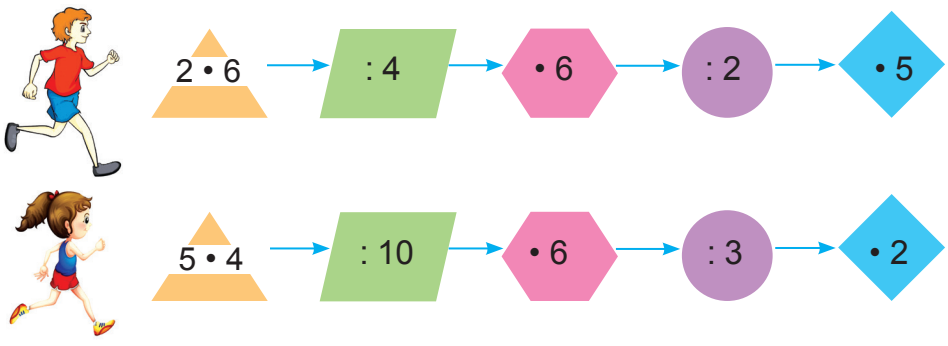

581. Розв'яжи приклади.

5 • 1	4 • 7	6 • 0	6 • 3
6 • 9	6 • 6	6 • 8	6 • 7
6 • 1	6 • 2	3 • 9	2 • 5
6 • 4	6 • 10	6 • 5	4 • 4

582. 1) Ганна відправила друзям 6 sms, а Віктор — у 3 рази більше, ніж Ганна. Скільки sms відправили Ганна з Віктором разом?

2) У шкільну їдальню завезли 5 коробок печива по 6 кг у кожній і 7 коробок вафель по 4 кг у кожній. Скільки всього кілограмів солодощів завезли в шкільну їдальню?

583. Склади задачу, яку можна розв'язати виразом 6 • 8.

Ділення на 6 рівних частин. Лічба по 6

Таблиця ділення на 6

6 : 6 = 1	36 : 6 = 6
12 : 6 = 2	42 : 6 = 7
18 : 6 = 3	48 : 6 = 8
24 : 6 = 4	54 : 6 = 9
30 : 6 = 5	60 : 6 = 10

584. Візьми 12 олівців. Розклади порівну на 2 частини. Скільки олівців у кожній частині?

585. Заповни таблицю.

Ділене	12	24	48	60	30	42	6
Дільник	6	4	6	6	5	6	6
Частка							

586. На уроках трудового навчання діти виготовляли гарячі бутерброди і клали по 6 штук на тарілку. Скільки діти зробили гарячих бутербродів, якщо тарілок було 5?

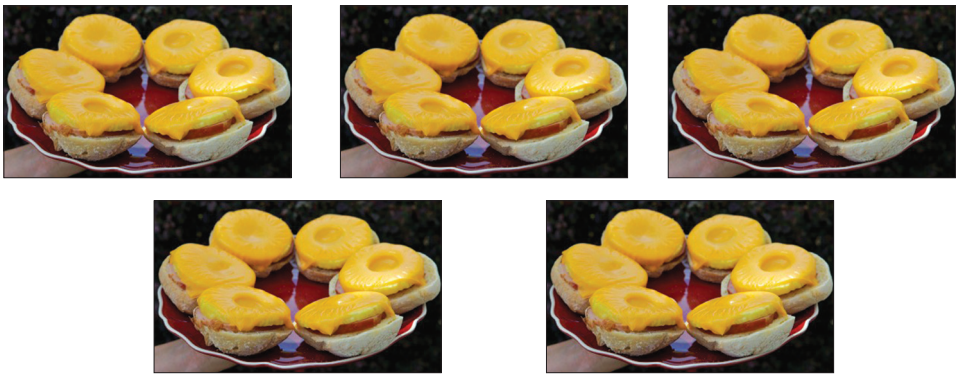

587. У дитячий оздоровчий санаторій 6 легкових машин привезли по 3 дітей. Скільки дітей привезли легкові машини до санаторію?

588. 1) Тато купив 6 упаковок шкарпеток. Порахувавши всі шкарпетки, він виявив, що їх 24 штуки. Скільки шкарпеток в 1 упаковці?

2) У школу придбали 36 планшетів і 42 ноутбуки. Треба розподілити цю техніку між 6 класами. Скільки кожен клас отримав планшетів і ноутбуків?

589. У таксі кожна 6 поїздка безкоштовна. Ніна користувалася послугами таксі 48 разів. Скільки безкоштовних поїздок отримала Ніна?

590. На руках 10 пальців. Скільки пальців на 10 руках?

У (в) … разів менше означає поділити.

591. У Олени було 14 гривень, а у Сергія — 16 гривень. Скільки булочок вони можуть купити, якщо одна булочка коштує 6 гривень?

592. Розклади 30 цукерок порівну на 5 купок. Скільки цукерок у кожній купці?



593. Розв'яжи приклади. За кожним з них склади приклади на ділення.

Зразок: 5 • 4 = 20, 20 : 5 = 4 або 20 : 4 = 5

5 • 4	4 • 3	2 • 6	6 • 10
6 • 6	3 • 6	5 • 6	6 • 1
6 • 9	4 • 6	6 • 7	6 • 8

594. Розглянь малюнок. Знайди шлях до соняшника.

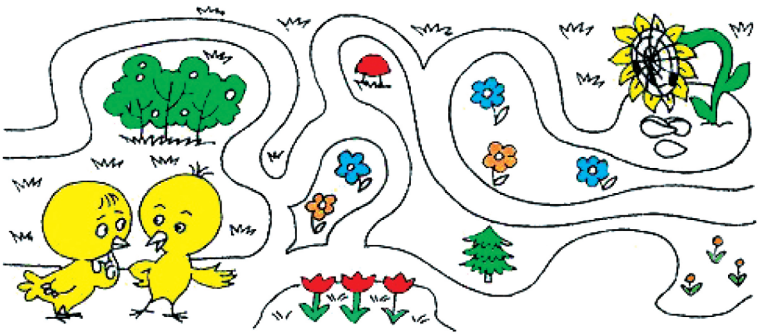

595. Збільш на 6 кожне число: 3, 6, 8, 10, 5.

Збільш у 6 разів числа: 3, 6, 8, 10, 5.

Зменш на 6 числа: 18, 30, 42, 54, 60.

Зменш у 6 разів числа: 18, 30, 42, 54, 60.

596. Обчисли.

24 м + 16 м	6 ц • 9	6 см • 2
64 мм + 17 мм	6 м • 4	6 мм • 9

Ділення по 6

597. В 1 коробці 6 кольорових олівців. Скільки олівців у 8 таких коробках?

598. У зоопарку живе 2 рожевих і 5 карибських фламінго. Лебедів — у 6 разів більше, ніж фламінго. Скільки лебедів мешкає у зоопарку?

599. За малюнком склади задачу і розв'яжи її.



36 грн



54 грн

600. Порівняй.

6 • 0 ☐ 5 • 0
4 • 8 ☐ 2 • 9
6 • 9 ☐ 54 : 6
5 • 6 ☐ 6 • 5
4 • 6 ☐ 3 • 8

36 : 6 ☐ 42 : 6
4 + 4 + 4 + 4 ☐ 4 • 3
5 + 5 + 5 + 5 + 5 ☐ 5 • 7
6 + 6 + 6 + 6 + 6 + 6 ☐ 6 • 5

601. 1) В автосалоні на одному майданчику стоїть 60 машин, а на другому — в 6 разів менше. Скільки всього машин у автосалоні?

2) У шкільній їдальні за стіл сідають 6 учнів. Скільки потрібно столів щоб розмістити 54 учні?

602. Довжина паркану 18 м, через кожні 3 м вкопано стовпи. Скільки стовпів вкопано?

Множення числа 7



$7 = 7 \cdot 1 = 7$



$7 + 7 = 7 \cdot 2 = 14$



$7 + 7 + 7 = 7 \cdot 3 = 21$



$7 + 7 + 7 + 7 = 7 \cdot 4 = 28$



$7 + 7 + 7 + 7 + 7 = 7 \cdot 5 = 35$



$7 + 7 + 7 + 7 + 7 + 7 = 7 \cdot 6 = 42$



$7 + 7 + 7 + 7 + 7 + 7 + 7 = 7 \cdot 7 = 49$



7 + 7 + 7 + 7 + 7 + 7 + 7 + 7 = 7 • 8 = 56



7 + 7 + 7 + 7 + 7 + 7 + 7 + 7 + 7 = 7 • 9 = 63



7 + 7 + 7 + 7 + 7 + 7 + 7 + 7 + 7 + 7 = 7 • 10 = 70

603. Встав пропущені числа.

7, 14, 21, ☐, 35, 42, ☐, 56, 63, ☐.

604. Скільки треба виготовити коліс для 7 легкових автомобілів?

605. Заміни додавання множенням.

7 + 7 + 7 + 7 + 7	7 + 7 + 7
5 + 5 + 5 + 5 + 5 + 5	4 + 4 + 4 + 4
3 + 3 + 3 + 3 + 3 + 3 + 3	2 + 2 + 2 + 2 + 2
6 + 6 + 6 + 6 + 6 + 6 + 6	5 + 5 + 5 + 5 + 5 + 5 + 5
7 + 7 + 7 + 7 + 7 + 7 + 7 + 7	

606. 1) Семеро дітей купили квитки на атракціон «Американські гірки». Один квиток коштує 7 гривень. Скільки всього грошей заплатили діти за квитки?

1 квиток — 7 грн

7 квитків — ? грн



2) Цукерка на паличці коштує 6 грн, а коробка карамельок у 7 разів дорожча. Скільки коштує коробка карамельок?

607. Поясни, чому відповіді в стовпчиках однакові?

3 • 6	4 • 7	5 • 7	2 • 3	7 • 6	2 • 5
6 • 3	7 • 4	7 • 5	3 • 2	6 • 7	5 • 2

608. Марина купила 7 пакетів крабових паличок, по 8 штук у кожному пакеті. Скільки всього крабових паличок купила Марина?



609. Чи може бути в місяці 5 тижнів?



Множення числа 7

Таблиця множення на 7

7 • 1 = 7	7 • 6 = 42
7 • 2 = 14	7 • 7 = 49
7 • 3 = 21	7 • 8 = 56
7 • 4 = 28	7 • 9 = 63
7 • 5 = 35	7 • 10 = 70

610. Полічи сімками до 70.

611. Катруся закачала до електронної книжки 5 казок, а Данило – у 7 разів більше. Скільки діти всього закачали до електронної книжки казок?

612. Розв’яжи.

4 м • 7	5 мм • 7	4 мм • 3	3 м • 6
2 м • 8	1 см • 7	7 мм • 7	2 м • 7
3 м • 5	5 см • 8	4 мм • 5	5 м • 5
3 м • 7	6 см • 6		

613. Прочитай числа: 3, 10, 17, 24, 31. Закрий підручник і запиши їх з пам’яті.

614. Заповни таблицю.

Множник	3	7	5	3	5	7
Множник	7	4	7	9	8	10
Добуток						

615. Склади і розв'яжи задачі за малюнками.

1)



2)

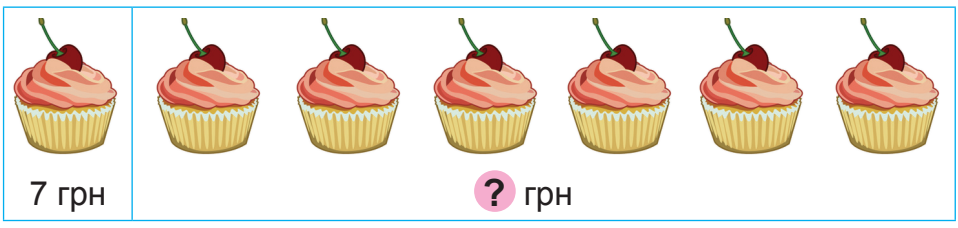

616. Сергій був у бабусі з дідусем у гостях 8 днів, а Тетянка — 4 тижні. Хто був у гостях довше?

Ділення на 7 рівних частин

Таблиця ділення на 7

7 : 7 = 1	42 : 7 = 6
14 : 7 = 2	49 : 7 = 7
21 : 7 = 3	56 : 7 = 8
28 : 7 = 4	63 : 7 = 9
35 : 7 = 5	70 : 7 = 10

Число при діленні на себе дає 1.

617. Розділи 49 мармеладок на 7 рівних частин. Скільки мармеладок у кожній частині?



618. На 7 однакових курток швачка поставила 42 кнопки. Скільки кнопок поставила швачка на 1 куртку?

619. 1) Збільш числа: 2, 3, 4, 5, 6, 7 на 7.

2) Збільш числа: 2, 3, 4, 5, 6, 7 у 7 разів.

3) Зменш числа: 7, 14, 21, 28, 35 на 7.

4) Зменш числа: 7, 14, 21, 28, 35 у 7 разів.

620. Склади задачу за малюнком, розв'яжи її.

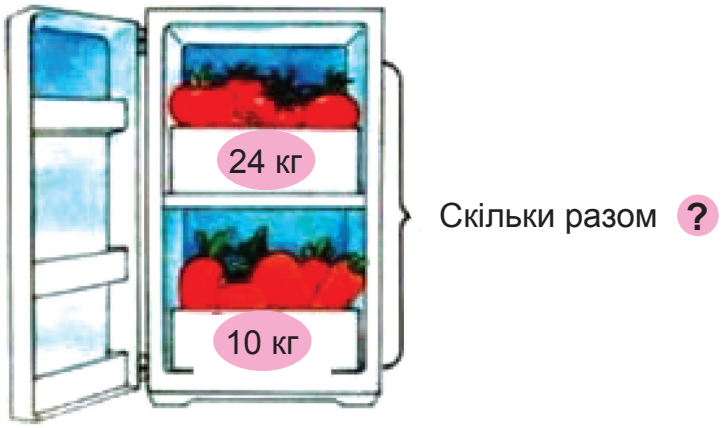

621. На шкільній ділянці висадили 63 тюльпани по 7 у кожному ряду. Скільки всього рядів тюльпанів висадили?

622. Випиши числа у порядку зростання.

56, 21, 42, 7, 63, 14, 35, 28.

623. Що легше: 7 кг рису чи 7 кг кукурудзяних пластівців?

Ділення на 7 рівних частин

624. Оксанка запросила друзів у гості й приготувала 35 бутербродів. На кожній тарілці лежало по 7 бутербродів, зроблених за різними рецептами. Скількома рецептами скористалася Оксанка?







625. 7 сестер мають 56 грн. Розділіть ці кошти між сестрами порівну.

626. Обери ті числа, які можна представити у вигляді рівних доданків.

Зразок: 8 = 4 + 4

5, 16, 4, 9, 19, 25, 6, 14, 20, 18.

627. Розв'яжи приклади на множення і заміни їх прикладами на ділення.

Зразок: 7 • 4 = 28, 28 : 7 = 4, 28 : 4 = 7

7 • 4	7 • 5	2 • 4	7 • 3	7 • 1	7 • 6
6 • 5	2 • 5	5 • 3	7 • 2	7 • 7	4 • 6
5 • 4	3 • 6	4 • 3	5 • 1		

628. 1) Маса великого собаки 70 кг, а цуценяти — 7 кг. У скільки разів маса собаки більша, ніж маса цуценяти?

2) Скільки ігор закачав Петро на планшет за тиждень, якщо кожного дня він закачував по 7 ігор?

629. Школа отримала 21 флешку для уроків інформатики. Скільки флешок отримав кожний клас, якщо флешки видали учням семи класів?

Ділення по 7

**Щоб знайти невідоме ділене,
потрібно дільник помножити на частку**

**Щоб знайти невідомий дільник,
потрібно ділене поділити на частку**

630. Випиши числа, що діляться на 7.

5, 24, 14, 17, 37, 35, 40, 56, 42, 69, 63.

631. Запиши три приклади на ділення, частка яких дорівнює 7.

632. Заповни таблицю.

Ділене	42	14		63	35
Дільник	6		7		5
Частка		7	3	7	

633. Банкомат за 2 секунди видає 12 купюр. Скільки купюр банкомат видасть за 7 секунд?

634. 1) За 5 пиріжків з картоплею Христина заплатила 35 грн. Скільки коштує 1 пиріжок з капустою, якщо він на 2 грн дорожчий, ніж пиріжок з картоплею?

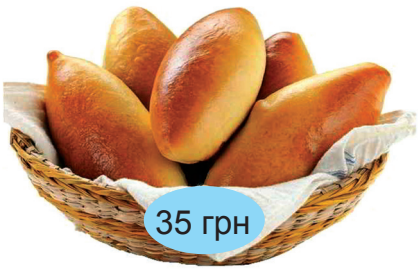



?

2) У Тараса було 50 м мотузки. Він відрізав 7 дівчаткам по 3 м, щоби вони підв'язували виноград. Скільки метрів мотузки залишилось у Тараса?

635. У журналі 14 сторінок. Скільки це аркушів?

636. Знайди правильний силует лева.



Множення числа 8



8 = 8 • 1 = 8



8 + 8 = 8 • 2 = 16



8 + 8 + 8 = 8 • 3 = 24



8 + 8 + 8 + 8 = 8 • 4 = 32



8 + 8 + 8 + 8 + 8 = 8 • 5 = 40



8 + 8 + 8 + 8 + 8 + 8 = 8 • 6 = 48



8 + 8 + 8 + 8 + 8 + 8 + 8 = 8 • 7 = 56



8 + 8 + 8 + 8 + 8 + 8 + 8 + 8 = 8 • 8 = 64



8 + 8 + 8 + 8 + 8 + 8 + 8 + 8 + 8 = 8 • 9 = 72



8 + 8 + 8 + 8 + 8 + 8 + 8 + 8 + 8 + 8 = 8 • 10 = 80

637. Полічи вісімками до 80.

638. На святі виступав ансамбль барабанщиків, які йшли 6 рядами по 8 дітей. Скільки виступало барабанщиків?

639. Обчисли кругові приклади.

8 • 2	20 : 2	14 – 9	40 + 16
6 • 8	16 : 4	70 – 10	33 + 3
2 • 7	60 : 10	36 – 34	48 – 15
4 • 5	5 • 8	10 • 7	

640. Склади задачу, яка б розв'язувалася виразом 8 • 4.

641. Діти відвідували тварин у зоопарку і принесли 4 пакети моркви по 8 штук, 8 пакетів яблук по 5 штук та 3 пакети буряків по 8 штук. Скільки штук моркви, яблук і буряків принесли діти до зоопарку?

642. Порівняй.

4 ☐ 6 • 4 8 • 9 ☐ 9

8 ☐ 5 • 0 6 + 6 + 6 + 6 ☐ 6 • 4

8 + 8 + 8 + 8 ☐ 8 • 3

5 + 5 + 5 + 5 + 5 + 5 ☐ 4 + 4 + 4 + 4 + 4 + 4 + 4

643. Які геометричні фігури зображені на малюнку?



Множення числа 8

644. На тарілку вміщується 8 пиріжків. Скільки пиріжків вміститься на 5 таких тарілок?

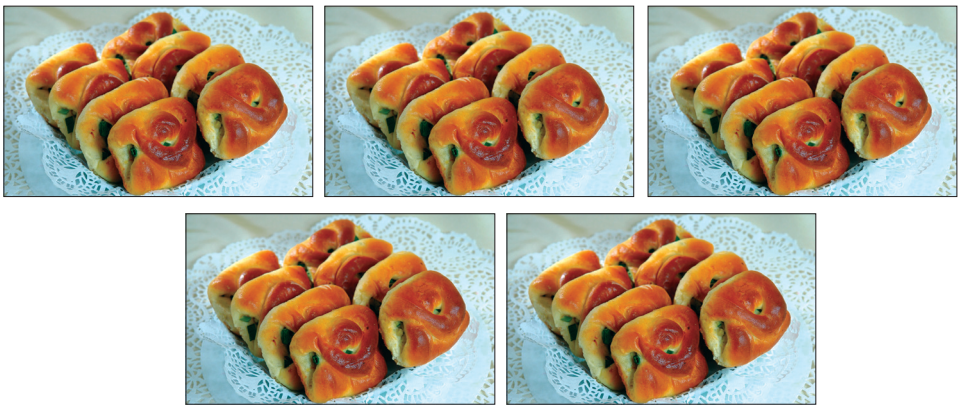

645. Встав пропущені числа.

8, 16, 24, ☐, 40, ☐, 56 , ☐, 72, ☐.

646. Обчисли, заміни множення додаванням.

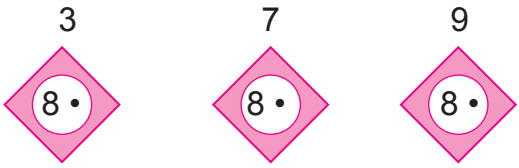

647. 1) Збільш у 8 разів: 4, 2, 6, 3, 8, 10.

2) Збільш на 8: 4, 2, 6, 3, 8, 10.

648. 1) У середній пакет у супермаркеті вміщується 8 кг продуктів. Скільки кілограмів продуктів вміщується в 5 таких пакетів?

2) Бабуся засолила на зиму 8 відер огірків по 7 кг у кожному. Скільки всього кілограмів огірків засолила бабуся?

649. Запиши, між якими круглими числами знаходиться число: 16, 32, 48, 64.

Зразок: 24 знаходиться між 20 і 30.



Ділення на 8 рівних частин

Таблиця ділення на 8

8 : 8 = 1	48 : 8 = 6
16 : 8 = 2	56 : 8 = 7
24 : 8 = 3	64 : 8 = 8
32 : 8 = 4	72 : 8 = 9
40 : 8 = 5	80 : 8 = 10

650. Візьми 40 паличок. Розклади їх порівну на 8 купок. Скільки паличок у кожній купці?

651. Тигренята вживають молоко матері 56 днів. Скільки тижнів тигренята вживають молоко матері-тигриці?

652. Заповни таблицю.

Числа	24 і 3	40 і 5	16 і 2	64 і 8
Частка				
Сума				
Різниця				

653. Учителька роздала 24 цукерки 8 учням. Скільки цукерок отримав кожен учень?

654. Розв'яжи приклади.

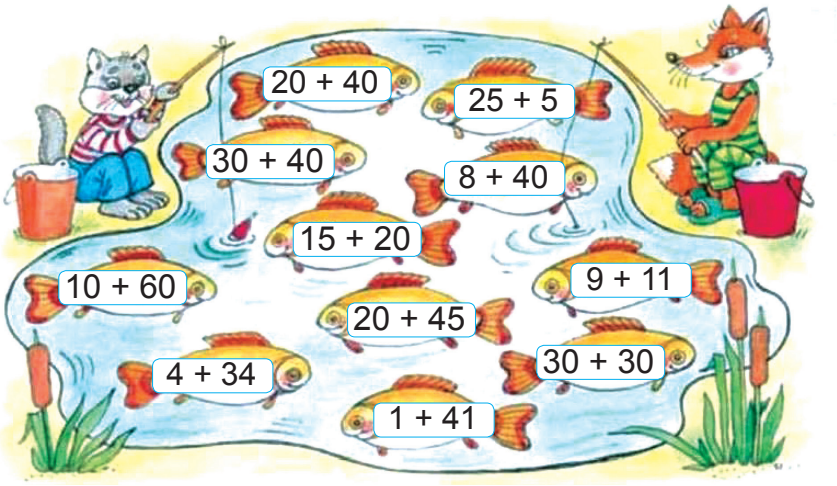

655. Знайди частку чисел 48 і 8, 64 і 8.

656. Мамі 40 років, син у 8 разів молодший. Скільки років сину буде наступного року?

Ділення на 8 рівних частин

Щоб дізнатися, у скільки разів одне число більше або менше, ніж друге, треба більше число поділити на менше.

657. На 32 гривні купили зошити по 4 грн за штуку. Скільки всього зошитів купили?

658. Прочитай числа. Запиши їх з пам'яті.

80, 72, 64, 56, 48.

659. Перевір ділення множенням.

72 : 8	18 : 2	27 : 3	16 : 2	25 : 5
40 : 5	54 : 6	24 : 4	21 : 3	8 : 4
36 : 4	64 : 8	48 : 6	32 : 8	8 : 8

660. У скільки разів 8 менше за 32? За 48?

661. Під яким номером силует гриба-мухомора?

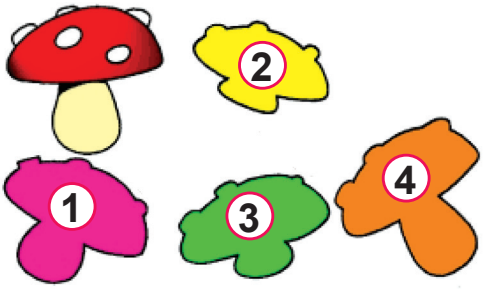

662. 7 жуйок коштують 56 грн. Скільки коштують 5 таких жуйок?

663. Вчора було 15 число. Яке число буде завтра?

Ділення по 8

664. Назви сусідів чисел:

16, 32, 40, 56, 64.

665. 24 кг фарби розлили у 8 банок. Скільки кілограмів фарби в 1 банці?

666. Бабусі 56 років, а онукові — 8. У скільки разів бабуся старша за онука?

667. Із прикладів на ділення склади приклади на множення.

Зразок: 24 : 8 = 3, 8 • 3 = 24

32 : 8	48 : 8	80 : 8	8 : 8

668. Обчисли.



669. Розв'яжи задачу за схемою.



Множення числа 9

$9 \cdot 1 = 9$

$9 + 9 = 9 \cdot 2 = 18$

$9 + 9 + 9 = 9 \cdot 3 = 27$

$9 + 9 + 9 + 9 = 9 \cdot 4 = 36$

$9 + 9 + 9 + 9 + 9 = 9 \cdot 5 = 45$

$9 + 9 + 9 + 9 + 9 + 9 = 9 \cdot 6 = 54$

$9 + 9 + 9 + 9 + 9 + 9 + 9 = 9 \cdot 7 = 63$

$9 + 9 + 9 + 9 + 9 + 9 + 9 + 9 = 9 \cdot 8 = 72$

$9 + 9 + 9 + 9 + 9 + 9 + 9 + 9 + 9 = 9 \cdot 9 = 81$

$9 + 9 + 9 + 9 + 9 + 9 + 9 + 9 + 9 + 9 = 9 \cdot 10 = 90$

Як легко запам'ятати таблицю множення на 9?
Порахуємо 9 до 90.
Це — 9, 18, 27, 36, 45, 54, 63, 72, 81, 90.
Запам'ятаємо перше число — 9.
Кожне наступне число утворюється так: одиниці зменшуються на 1, а десятки збільшуються на 1. Останнє число — 90.

670. Встав пропущені числа.

9, 18, 27, ☐, 45, ☐, 63.

671. Марічка живе у 9-поверховому будинку. Висота 1 поверху 3 м. Яка висота всього будинку?

672. Склади задачу за малюнком.

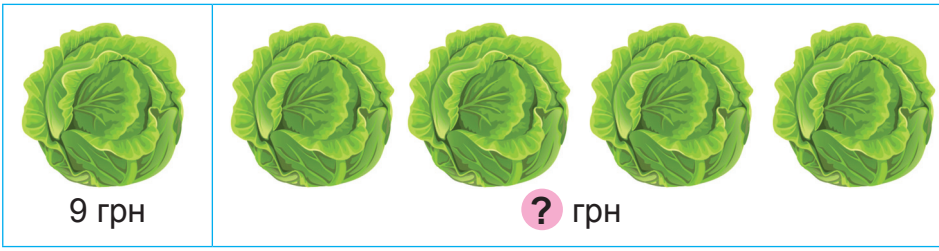

673. Заміни додавання множенням.

$9 + 9 + 9 + 9$

$4 + 4 + 4 + 4$

$5 + 5 + 5$

$9 + 9 + 9 + 9 + 9 + 9 + 9$

$9 + 9 + 9 + 9 + 9 + 9 + 9 + 9 + 9 + 9$

$8 + 8 + 8 + 8 + 8$

$7 + 7 + 7 + 7 + 7 + 7$

$3 + 3 + 3 + 3 + 3$

$9 + 9 + 9$

674. 1) Кінь Антей за 8 днів споживає 72 кг яблук. Скільки кілограмів яблук потрібно коню Антею на 10 днів?

2) Ігор зібрав 27 огірків, Оксана — стільки ж. Усі огірки розклали у коробки по 9 огірків у кожну. Скільки всього коробок огірків зібрали діти?

675. Порівняй.

9 • 5 ☐ 8 • 6
7 • 9 ☐ 9 • 8
9 • 2 ☐ 2 • 9
6 • 9 ☐ 9 + 9 + 9 +9 + 9 + 9
4 • 9 ☐ 9 + 9 + 9 + 9
9 • 9 ☐ 5 • 10

676. Іван старший за Наталю на 3 роки. На скільки Іван буде старшим за Наталю через 9 років?

Множення числа 9

Таблиця множення на 9

9 • 1 = 9	9 • 6 = 54
9 • 2 = 18	9 • 7 = 63
9 • 3 = 27	9 • 8 = 72
9 • 4 = 36	9 • 9 = 81
9 • 5 = 45	9 • 10 = 90

677. Як можна перевірити, що 9 • 7 = 63?

678. У мікроавтобусі 9 посадкових місць. На кожному сидить дитина. Дітей везли в цирк 6 мікроавтобусів. Скількох дітей везли в цирк?

679. Заповни таблицю.

Множник	2	5	9	9	6
Множник	9	9	10	8	9
Добуток					

680. 1) У 6 однакових пакетах 30 кг цукру. Скільки кілограмів цукру в 9 таких пакетах?



2) Щомісяця папуга Говорун вчить 9 слів. Скільки слів він буде знати через 3 місяці, якщо він уже знає 36 слів?

681. Школярі посадили 8 рядів чорної смородини по 9 кущів у ряд. Скільки кущів чорної смородини посадили школярі?

Ділення на 9 рівних частин

Таблиця ділення на 9

9 : 9 = 1	54 : 9 = 6
18 : 9 = 2	63 : 9 = 7
27 : 9 = 3	72 : 9 = 8
36 : 9 = 4	81 : 9 = 9
45 : 9 = 5	90 : 9 = 10

682. Відлічи дев'ятками від 90.

683. У скільки разів тато старший, ніж донька, якщо татові — 36 років, а доньці — 4?

684. Зменш кожне число 18, 63, 45, 36, 9, 81, 54 у 9 разів.

685. Скільки флорист складе букетів із 45 троянд, якщо у кожному букеті буде по 9 квіток?

686. З однієї грядки зібрали 72 кг моркви, а з другої — у 9 разів менше. Скільки з другої грядки зібрали кілограмів моркви? На скільки кілограмів моркви зібрали більше з першої грядки, ніж з другої?

687. Розв'яжи приклади.

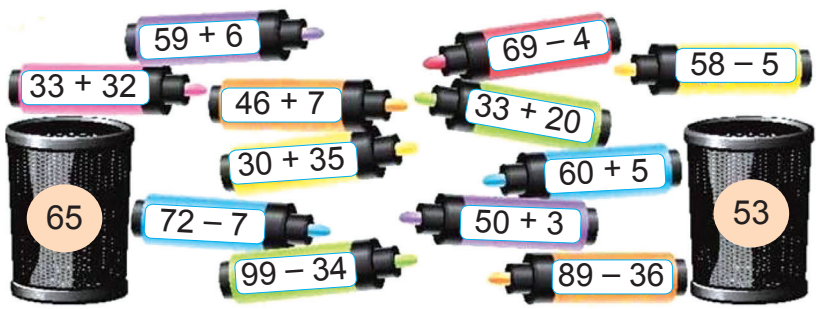

688. Числа 9, 2, 6, 7 збільш у 9 разів.

Числа 27, 39, 72, 90 зменш у 9 разів.

689. Хто зображений на малюнку?

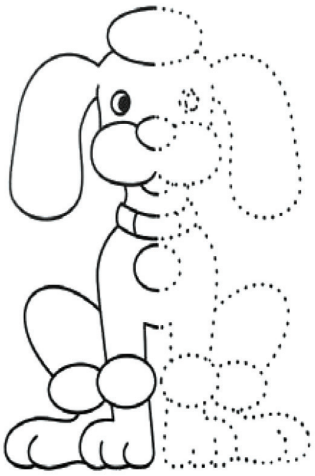

Ділення на 9 рівних частин

690. Розділи 27 цукерок між 9 учнями.

691. 1) Ділене 54, дільник 9, частка ….

2) 72 зменш у 9 разів.

3) 18 розділи на 9.

4) У скільки разів 63 більше за 9?

692. У 9 однакових ящиках 36 кг помідорів. Скільки потрібно ящиків, щоб розкласти 40 кг помідорів?

693. Виконай ділення і зроби перевірку множенням.

Зразок: 36 : 4 = 9, 9 • 4 = 36

45 : 9	81 : 9	90 : 9	9 : 1	54 : 6

694. Обчисли.

54 м : 6	36 мм : 4	50 см : 5	27 м : 3
18 м : 9	25 см : 5	42 мм : 6	72 м : 8

695. 1) Два нових комп'ютерних класи підключили до мережі Інтернет. Скільки у кожному класі стоїть комп'ютерів, якщо відомо, що їх порівну і всього підключено 18 штук?

2) У швейному цеху було 68 м тканини. З 41 м тканини пошили спортивні костюми, з решти — 3 комбінезони. Скільки метрів тканини використали на пошиття 1 комбінезона?



Ділення по 9

696. Зменш числа у 9 разів: 18, 54, 36, 81, 45.

697. Порівняй.

27 : 3 ☐ 24 : 8 36 : 4 ☐ 5 • 5

81 : 9 ☐ 4 • 3 45 : 5 ☐ 9 • 1

7 • 0 ☐ 9 • 0

9 + 9 + 9 + 9 + 9 + 9 ☐ 8 + 8 + 8 + 8 + 8 + 8 + 8

698. З кожного прикладу на множення склади два приклади на ділення.

Зразок: 3 • 6 = 18, 18 : 3 = 6, 18 : 6 = 3

3 • 9	9 • 6	2 • 5	6 • 8	9 • 10
4 • 5	8 • 9	4 • 9	7 • 9	2 • 8

699. У скільки разів одне число менше другого?

1) 6 і 18; 2) 9 і 54; 3) 7 і 21; 4) 9 і 72; 5) 10 і 90.

700. Мати-кенгуру вчить своє дитинча стрибати. За 5 стрибків дитинча подолає відстань 50 дм. Яку відстань подолає маленький кенгуру за 9 стрибків?

701. У тата 3 спортивних костюми, а футболок — у 4 рази більше. Скільки футболок у тата?

ІМЕНОВАНІ ЧИСЛА

Додавання та віднімання чисел, виражених однією одиницею міри вартості

702. Скільки гривень?



703. Обчисли.

37 грн + 48 грн
73 грн + 27 грн
19 грн + 50 грн
70 грн – 20 грн
100 грн – 50 грн
24 грн + 32 грн
30 грн + 60 грн
85 грн + 5 грн
42 грн – 18 грн

704. Порівняй.

39 грн ☐ 93 грн
76 грн ☐ 59 грн
36 грн – 6 грн ☐ 32 грн – 2 грн
72 грн + 4 грн ☐ 80 грн – 8 грн
100 грн ☐ 99 грн
9 грн ☐ 5 грн

705. Скільки грибів потрібно покласти у другу корзинку, щоб разом їх стало 18?

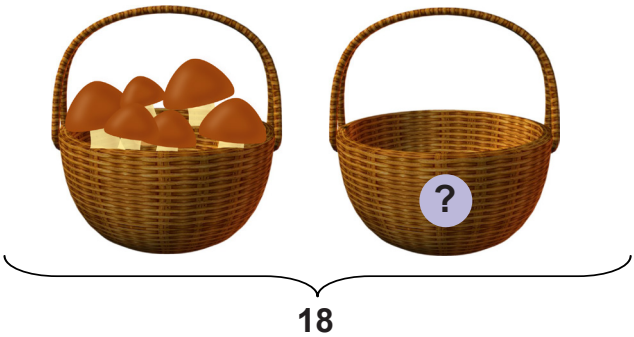

706. 1) У Галинки було 50 гривень. Вона купила огірки за 35 гривень і редиску за 14 гривень. Скільки всього грошей витратила Галинка? Скільки грошей у неї залишилося?

2) Петро купив 6 пар шкарпеток по 10 гривень і 3 носові хустинки по 8 гривень. Скільки віддав грошей Петро за всю покупку?

707. У Оленки є 100 гривень. У супермаркеті дівчинка придбала цукерки за 45 гривень, зефір — за 22 гривні, халву — за 18 гривень. Скільки всього грошей заплатила Оленка за солодощі? Скільки грошей залишилося у дівчинки?



Іменовані числа. Додавання та віднімання чисел, виражених однією одиницею довжини

***Метр, дециметр, сантиметр, міліметр* — одиниці довжини.**

1 м = 100 см	1 м = 10 дм
1 дм = 10 см	1 см = 10 мм

708. Встав пропущені числа.

5 дм 4 см = ☐ см
7 см 8 мм = ☐ мм
51 мм = ☐ см ☐ мм
73 мм = ☐ см ☐ мм
3 дм 8 см = ☐ см
39 см = ☐ дм ☐ см

709. Обчисли.

26 см + 39 см
10 см + 10 см + 10 см
12 м + 37 м
9 м + 9 м + 9 м
60 см – 20 см
36 см – 6 см
29 см + 69 см
49 м + 27 м
53 м – 14 м
71 см – 36 см
47 м – 17 м
54 см – 27 см

710. Знайди суму.

Зразок: 2 см + 8 см = 10 см = 1 дм

6 мм + 4 мм = 10 мм = 1 см

4 см + 6 см

5 см + 5 см

7 мм + 3 мм

8 мм + 2 мм

711. Стрічку довжиною 38 см розрізали на три частини. Довжина першої частини 18 см. Знайди довжину другої і третьої частини, якщо відомо, що вони однакові.

712. Метелик від одного до другого дерева пролетів 28 м, а від другого до третього — 14 м. Яку відстань пролетів метелик від першого до третього дерева?

713. Накресли відрізки довжиною:

1) 4 см 5 мм, 50 мм, 1 дм.

2) 1 см.

Скільки в 1 см вміщується клітинок зошита?

714. Розглянь малюнки. Знайди 4 відмінності.

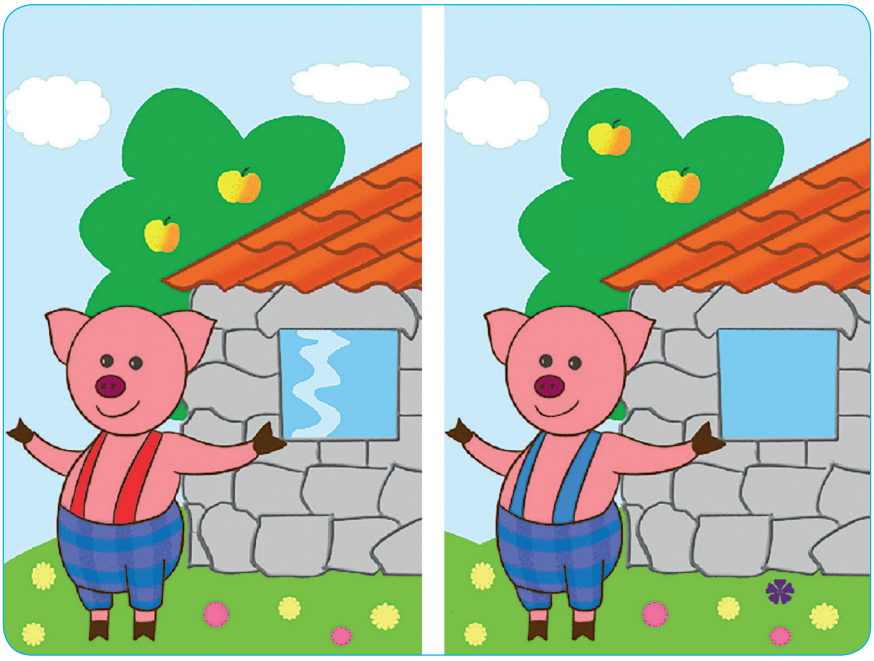

ТРИКУТНИКИ

Сторони. Кути. Основа. Висота. Розпізнавання. Креслення трикутника

***Кут* — це два промені, які виходять з однієї точки і лежать в одній площині. Промені, які утворюють кут, називаються його *сторонами*, а точка, із якої вони виходять — *вершиною*.**

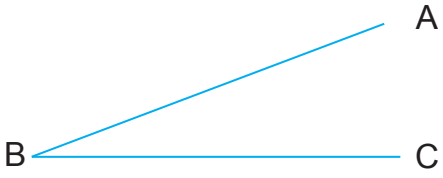

Кут, менший від прямого кута, називається гострим кутом.

Кут, більший від прямого, називають тупим кутом.

715. а) Які кути зображені на малюнку?

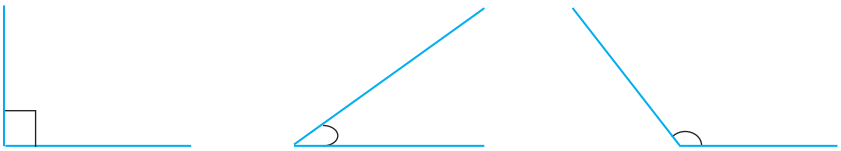

б) За допомогою косинця побудуй кути такого самого виду.

716. а) Які прямі зображено на малюнку? Знайди точку їх перетину. Вона й буде вершиною кутів, які утворюються при перетині прямих. Познач цю точку.

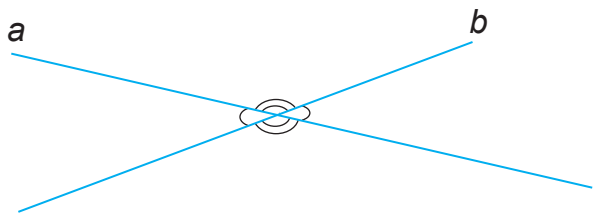

б) Які це кути?

в) Скільки всього кутів утворюється при перетині двох прямих?

717. За допомогою косинця визнач у класі та інших приміщеннях школи прямі кути.

718. Скільки окремих трикутників можна скласти з 15 однакових паличок?

719. а) Розглянь многокутник, назви його. За допомогою косинця визнач, якого виду кути цього многокутника.

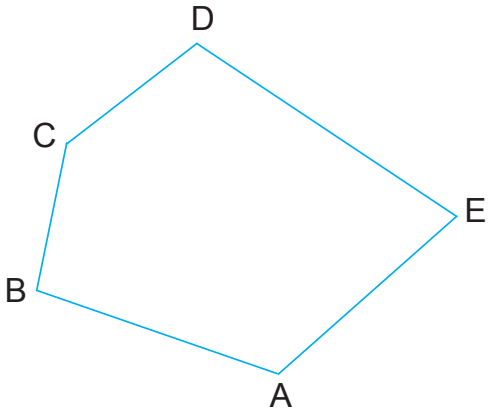

б) Накресли гострий кут, прямий кут, тупий кут.

720. Розглянь малюнок. Знайди шлях гусені додому.

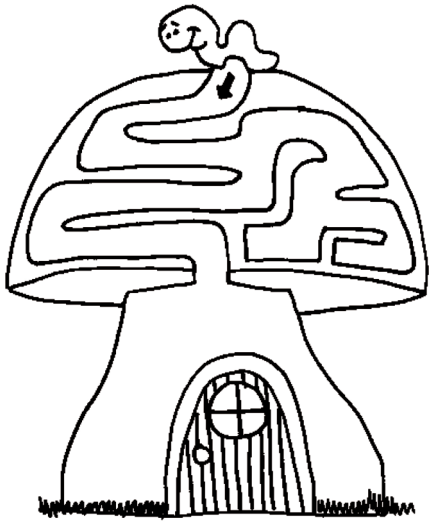

Трикутники. Види трикутників за кутами. Визначення за допомогою косинця

Трикутник *— це геометрична фігура, що складається з трьох точок, які не лежать на одній прямій, і відрізків, які з'єднують ці точки. Точки називають* ***вершинами*** *трикутника, а відрізки — його* ***сторонами****.*

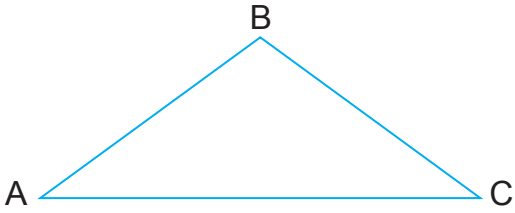

Трикутник, у якого є прямий кут, називається прямокутним.

Трикутник, у якого всі кути гострі, називається гострокутним.

Трикутник, у якого є тупий кут, називається тупокутним.

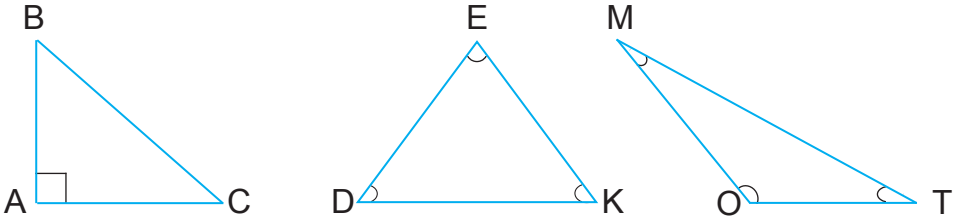

Прямокутний трикутник ABC. Кут BAC — прямий.

Гострокутний трикутник DEK. Всі кути — гострі.

Тупокутний трикутник MOT. Кут MOT — тупий.

721. Сергійко накреслив 6 чотирикутників, а Маринка — 8 трикутників. Хто накреслив більше фігур? На скільки більше?

722. Сума сторін трикутника 14 см. Довжина першої сторони 7 см, другої — 4 см. Знайди довжину третьої сторони.

723. Скільки трикутників на малюнку?

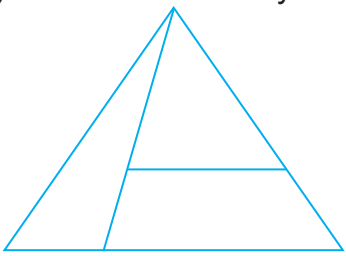

724. Постав у зошиті точки, як на малюнку. Сполучи всі пари точок відрізками. Кількість точок дорівнює кількості трикутників. Скільки трикутників на малюнку?

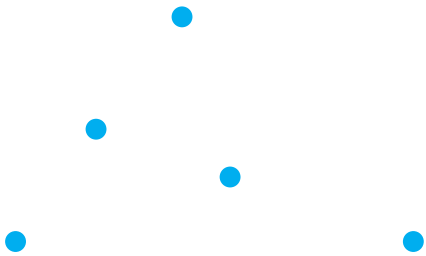

725. В якому випадку для вимірювання довжини і ширини зручніше користуватися мірою 1 см, 1 дм, 1 м:

а) прямокутник на аркуші паперу;

б) класна дошка;

в) класна кімната;

г) шкільний стадіон.

***Висотою** називають відрізок, який показує відстань від вершини до протилежної сторони трикутника.*

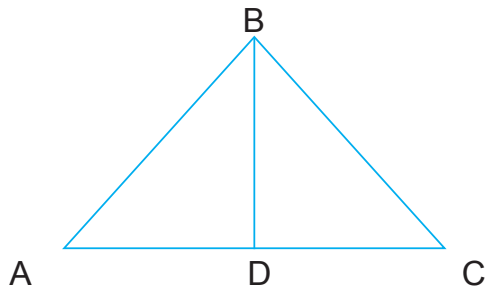

726. Як називається многокутник, у якому: три кути, три сторони, три вершини?

727. Скільки всього сторін у цих трикутників? Запиши додаванням, а потім — множенням.

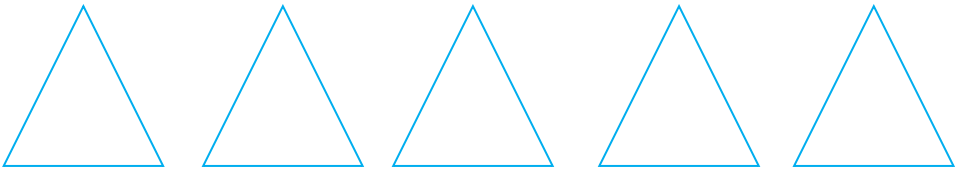

728. а) Визнач, котра година на годиннику. Які кути утворюють стрілки годинників?

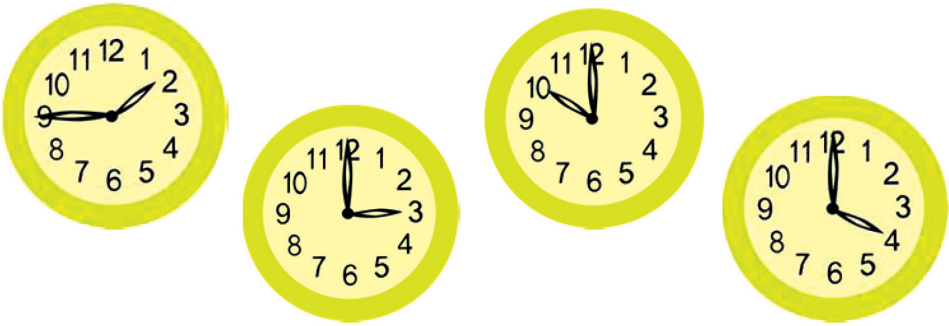

б) Якщо стрілки годинників утворюють прямий кут, то скільки хвилин вміщується між ними?

729. Скільки трикутників на малюнку?

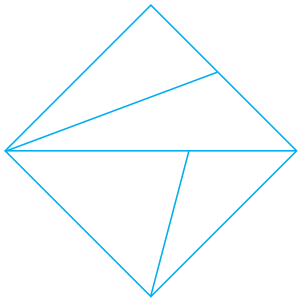

730. Побудуй один трикутник з прямим і один з тупим кутом.

731. Діти посадили на одній клумбі 38 цибулин тюльпанів, а на другій — 32 цибулини тюльпанів. Зійшло лише 50 цибулин. Скільки цибулин тюльпанів не зійшло?

732. Довжини сторін прямокутника 6 дм та 9 дм. Знайди суму всіх довжин сторін прямокутника.

733. Назвіть номери тупокутних, гострокутних та прямокутних трикутників.

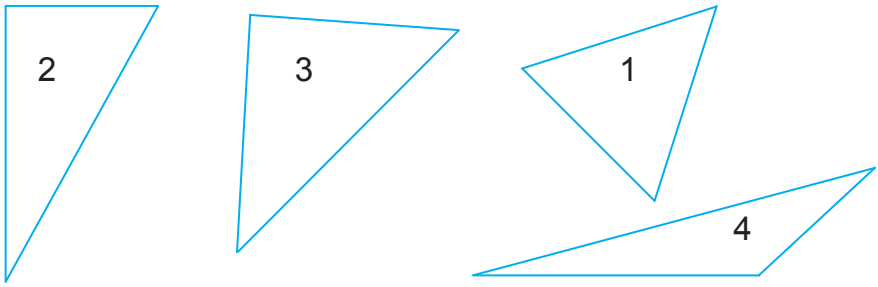

734. Скільки трикутників на малюнку?

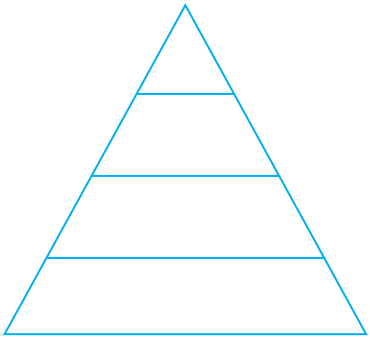

735. Назви 5 одноцифрових і 5 двоцифрових чисел. Назви 5 чисел, які складаються тільки з десятків.

736. Розглянь малюнки. Знайди зайвий предмет.



П’ЯТИКУТНИК ЯК ОКРЕМИЙ ВИПАДОК ЗАМКНЕНОЇ ЛАМАНОЇ ЛІНІЇ

Кути. Сторони. Креслення за даними точками, зразком

***П’ятикутник* — це многокутник, що має п’ять сторін, п’ять вершин та п’ять кутів.**

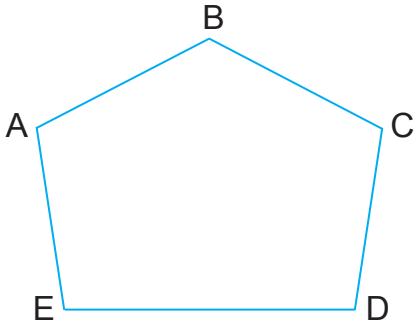

Назвіть вершини і сторони п’ятикутника, зображеного на малюнку.

737. Перша сторона п’ятикутника дорівнює 3 см, а кожна наступна сторона на 2 см довша за попередню. Обчисли довжину кожної сторони п’ятикутника.

738. Сума довжин сторін клумби квадратної форми дорівнює 20 м. Яка довжина однієї сторони клумби?

739. Розв’яжи приклади.

3 + 7 + 9 – 7

5 + 5 + 3 – 2

4 + 4 + 3 – 7

(30 + 60 – 80) : 5

(50 + 30 – 70) : 2

(81 – 54) : 9

(64 – 48) : 8

(63 – 49) : 7

(54 – 36) : 9

740. Яку лінію утворює п’ятикутник?

У кожній геометричній фігурі кількість сторін відповідає кількості кутів.

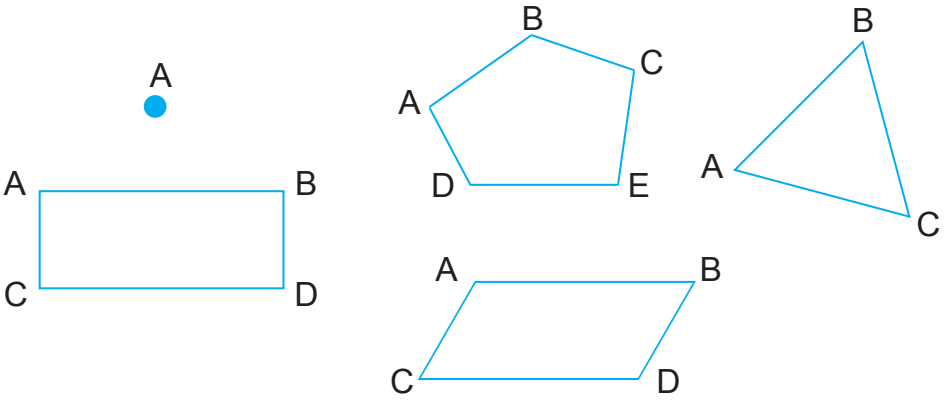

Прочитай назви геометричних фігур.

741. Накресли п’ятикутник. Познач його буквами.

742. Знайди суму довжин сторін п’ятикутника, якщо вони дорівнюють 3 см, 2 см, 5 см, 6 см, 4 см.

743. 16 тарілок розклали на столи, по 8 тарілок на кожен стіл. На скільки столів вистачило тарілок?

744. Побудуй п’ятикутник ABCDE. З’єднай відрізком вершини A і C. Які фігури утворилися?

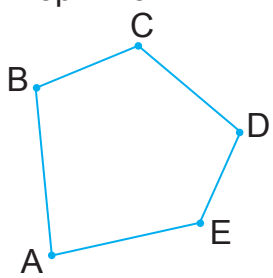

745. Розглянь малюнки. Знайди зайвий предмет.



ШЕСТИКУТНИК

Кути. Сторони. Креслення за даними точками, зразком

746. Побудуй шестикутник ABCDEF. Поділи його двома відрізками. Які фігури утворилися?

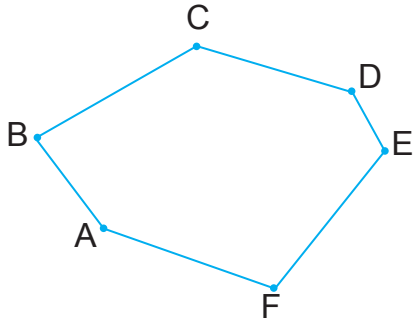

747. Які предмети в школі мають форму прямокутника?

748. Назви кути шестикутника ABCDEF. Якого виду кути цього шестикутника?

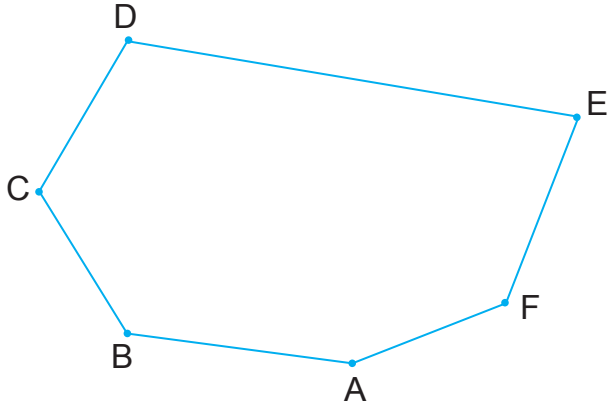

749. Знайди суму, різницю, добуток та частку найбільшого двозначного числа та числа 1.

750. Накресли два відрізки: перший довжиною 10 см, другий — в 5 разів коротший. На скільки сантиметрів перший відрізок довший, ніж другий?

751. Побудуй в зошиті шестикутник, такий, як на малюнку. Познач його буквами. З'єднай його протилежні вершини. Скільки трикутників утворилося?

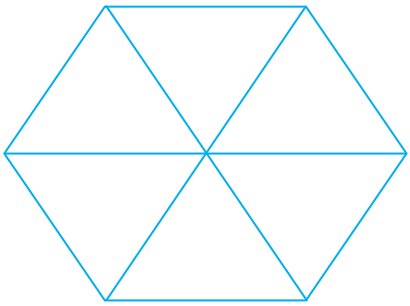

752. Постав запитання та розв'яжи задачу.

Діти на городі збирали огірки. Андрійко зібрав 12 огірків, Даринка — на 8 огірків більше, а Микита — на 5 огірків більше, ніж Даринка.

753. Назви гострі та тупі кути чотирикутника ACDB.

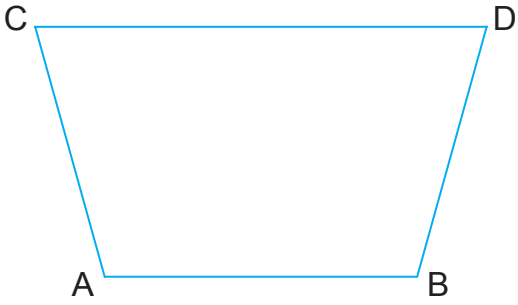

754. Довжина кожної сторони трикутника 6 см. Знайди суму всіх сторін трикутника додаванням та множенням.

755. 1) Якими двома однаковими монетами можна розміняти одну гривню?

2) Якими чотирма однаковими монетами можна розміняти одну гривню?

КОЛО. КРУГ

Центр. Радіус. Дуга. Побудова кола за допомогою циркуля

***Коло* — це сукупність точок, з'єднаних між собою і рівновіддалених від центру.**

***Круг* — це частина площини, яка лежить всередині кола.**

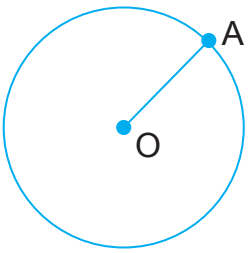

Коло

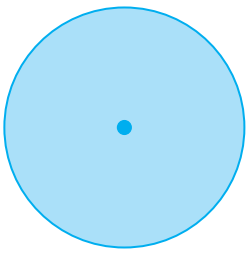

Круг

756. Які точки лежать усередині кола, поза колом, на колі?

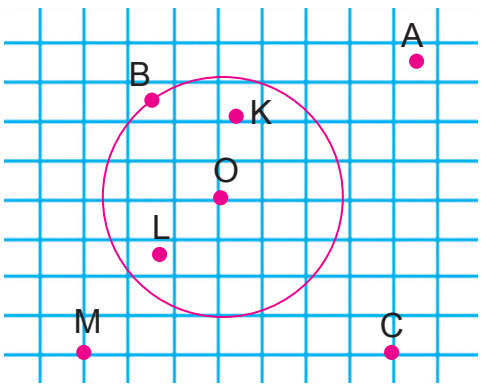

а) Накресли коло. Яка це лінія?

б) Накресли коло, радіус якого 4 см. Чи можна накреслити в зошиті коло, радіус якого 5 дм, 7 дм, 1 м?

757. Ручка коштує 5 грн. Скільки таких ручок можна купити на 20 грн?

758. Побудуй два відрізки: перший завдовжки 10 см, а довжина другого в два рази менша.

759. У чотирикутника ABCD два кути прямі. Чи є цей чотирикутник прямокутником?

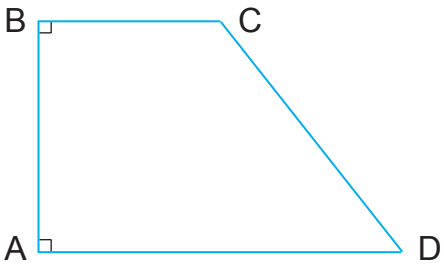

***Коло* — це замкнена крива лінія.**

***Центр кола* — це точка, в якій розміщується голка циркуля.**

***Радіус* — це відрізок, що сполучає будь-яку точку кола з його центром.**

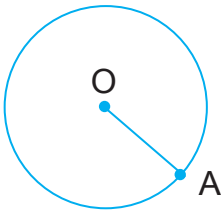

760. Накресли три кола з такими радіусами: 3 см, 5 см, 7 см. Кола обведи синім олівцем, а круги розфарбуй жовтим олівцем.

761. Побудуй трикутник з прямим кутом, довжини сторін якого 3 см і 5 см. Виміряй довжину третьої сторони.

Чим більший радіус — тим більше коло.

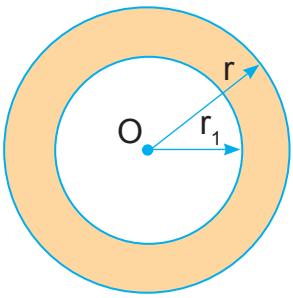

762. Накресли два кола з центром в одній точці. Радіус першого кола 6 см, а радіус другого — 3 см. Яке коло більше?

763. Візьми 12 паличок для лічби, розклади їх на купки, по 3 палички у кожній. Постав запитання та розв'яжи задачу.

764. Розглянь малюнок.

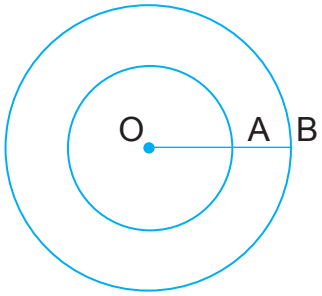

а) Що спільне у цих кіл? Чим відрізняються ці кола?

б) У якого з них радіус більший, у якого менший?

765. Накресли коло з радіусом 6 см.

***Дуга кола* — це частина кола, яка сполучає дві точки на колі.**

766. Назви дуги кола на малюнку.

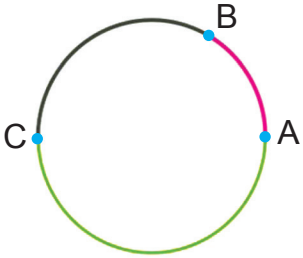

767. Які з відрізків є радіусом кола? Назви дуги цього кола.

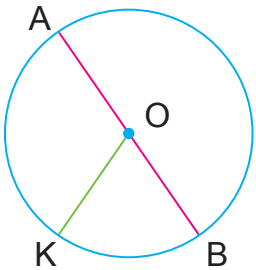

768. Накресли квадрат з довжиною сторони 4 см. Знайди довжину всіх сторін квадрата за допомогою додавання та множення.

769. Запиши, котру годину і хвилину показує кожний годинник.

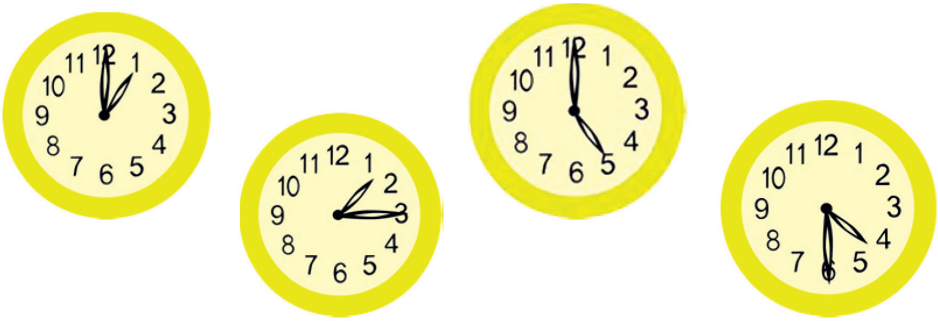

Запиши, котру годину показуватимуть годинники через 30 хв, через 1 год.

ПОВТОРЕННЯ ВИВЧЕНОГО ЗА РІК

Додавання та віднімання в межах 100

770. Капелюх коштує 27 грн, а панчохи — 3 грн. На скільки гривень капелюх дорожчий від панчіх?

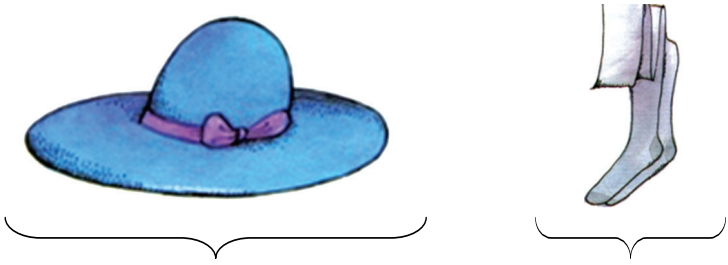

27 грн 3 грн

771. Накресли один відрізок завдовжки 12 см, а другий — на 5 см менший.

772. Обчисли.

23 + 34 76 – 17 38 + 49 92 – 36

773. Який час показує кожний із годинників?

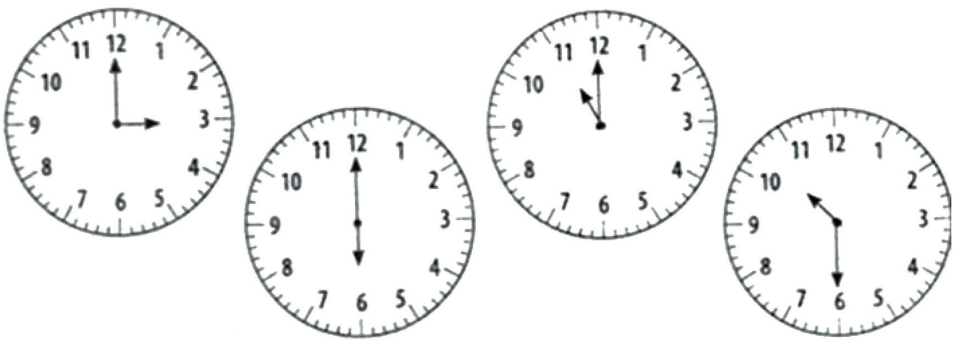

774. Покажи на годиннику:

1) 20 хв; 2) півгодини; 3) 15 хв; 4) годину.

775. Запиши числа цифрами: тридцять один, вісімдесят, сорок п'ять, дев'яносто, двадцять три, сорок вісім, сто.

776. Запиши числа, в яких:

2 дес. 7 од. 8 дес. 4 од.

7 дес. 9 од. 1 дес. 1 од.

777. Назви всі числа від п'ятдесяти чотирьох до шістдесяти восьми; від шістдесяти дев'яти до вісімдесяти; від вісімдесяти до ста.

778. Обчисли.

6 + 7	15 – 6	17 + 2	18 – (10 – 6)
3 + 9	14 – 9	17 + 20	17 – 10 – 5
45 + 1	67 – 1		

779. Розглянь рибок. На які фігури вони схожі?

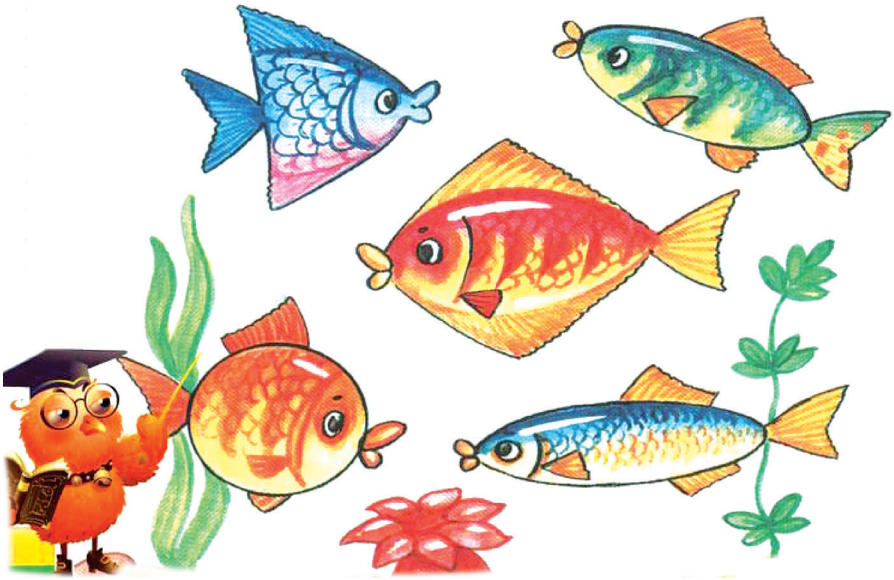

780. Заміни кожне число сумою за зразком.

Зразок: 35 = 30 + 5.

67 = ...	55 = ...	42 = ...
98 = ...	44 = ...	

781. Обчисли.

50 + 1	88 + 1	7 + 30 + 1	70 – (30 – 10)
66 – 1	20 + 4	55 – 5 – 1	70 – 30 – 10

782. Накресли перший відрізок завдовжки 10 см, а другий — на 3 см коротший за перший. Довжини першого і другого відрізка запиши спочатку у сантиметрах, а потім — у дециметрах і сантиметрах.

783. На дитяче свято купили 27 тістечок з полуницею, а з кремом — на 3 менше, ніж з полуницею. Скільки всього тістечок купили на дитяче свято?





27 ? , на 3 менше

?

784. За малюнками назви пору року.



Множення та ділення в межах 100

785. Маса однієї дині 2 кг. Знайди масу 7 таких динь.

786. З кожного прикладу на множення склади і запиши приклади на ділення.

3 • 7 = 21 2 • 8 = ☐ 3 • 6 = ☐ 2 • 9 = ☐

21 : 3 = 7

787. Число 10 більше за невідоме число у 5 разів. Чому дорівнює невідоме число?

788. Обчисли.

2 • 2	2 • 3	3 • 3	3 • 5
12 : 2	15 : 3	21 : 3	18 : 2
4 • 7 – 4		27 : 3 – 5	
6 • 5 + 9		16 : 2 + 11	

789. Назви геометричні фігури. Накресли у зошиті коло.

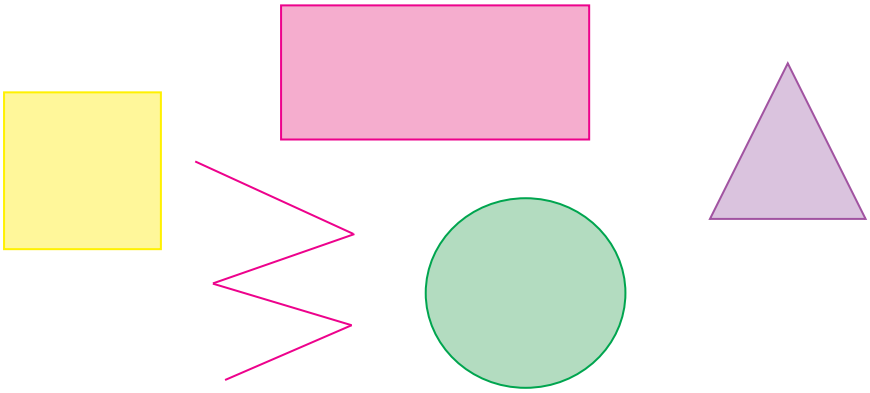

790. Галинка розклала 16 кубиків порівну у 2 ряди. Скільки кубиків було в кожному ряду?

791. Накресли два відрізки. Перший завдовжки 12 см, а другий — на 7 см коротший.

792. Обчисли.

2 • 5	2 • 7 + 5	3 • 6 – 8	12 : 3 + 9
14 : 3	18 : 2	3 • 9 + 3	16 : 2 + 8

793. Накресли п'ятикутник. Сполучи відрізком вершини A і C. Які дві фігури утворилися?

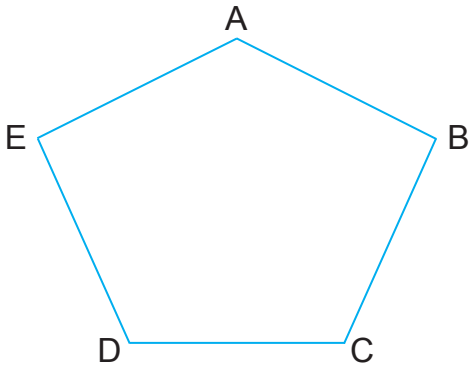

794. Розглянь малюнок. Полічи всіх комах та тварин. Склади про них коротеньку розповідь.



795. Мама посадила на грядці 63 насінини гарбуза. А насінин огірків — у 7 разів менше Скільки насінин огірків посадила мама?

796. Додай довжини чотирьох відрізків. Порівняй довжини відрізків праворуч і ліворуч.

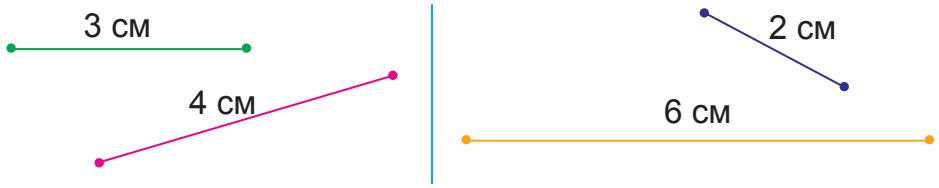

797. За схемою склади і розв'яжи задачу.

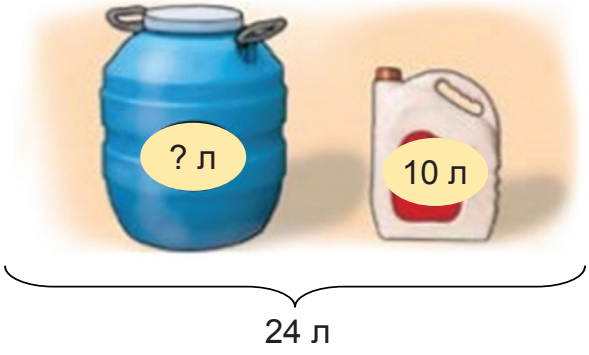

798. Накресли фігуру такої ж форми, як перша, і розфарбуй її таким самим кольором.

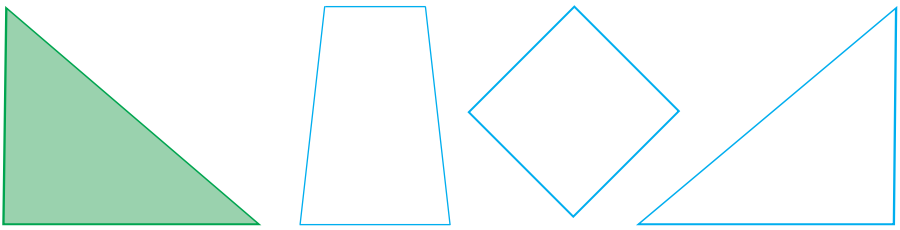

Види ліній. Ламана лінія. Побудова ламаної лінії

Ламана лінія *— це лінія, утворена відрізками прямих, що не лежать на одній прямій і розміщені так, що кінець першого відрізка є початком другого, кінець другого — початком третього і т. д. Відрізки прямих, що утворюють ламану, називаються* ***сторонами (ланками)*** *ламаної. Точки, які поєднують між собою відрізки, є* ***вершинами*** *ламаної.*

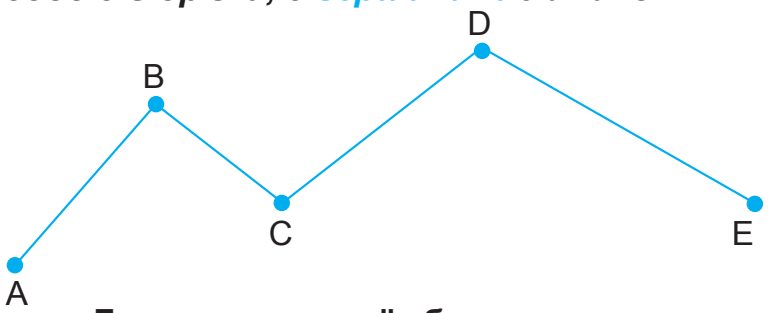

Довжина ламаної обчислюється як сума довжини її ланок.

799. Накресли ламану з трьох ланок. Довжина кожної ланки 4 см. Знайди довжину ламаної.

800. З якої кількості відрізків може утворюватись ламана лінія?

801. Виміряй і запиши довжини відрізків ламаної лінії. Знайди різницю довжин найдовшого і найкоротшого відрізків.

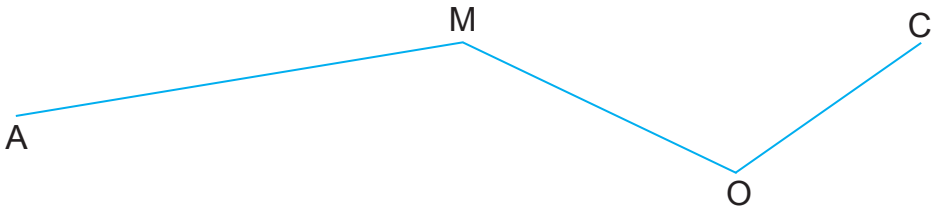

802. Познач точки в центрі кола та на колі. Назви дуги цього кола.

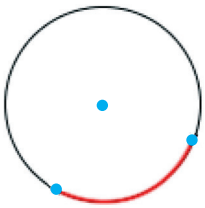

803. Розглянь малюнки.



6 кг



2 кг



3 кг

Знайди:

а) Яка маса кроля та двох таких півнів?

б) У скільки разів маса кроля більша від маси гуски?

в) На скільки кілограмів маса півня і гуски разом менша від маси кроля?

Трикутники. Види трикутників за кутами. Побудова за кутами

804. Накресли прямокутник ABCD. З'єднай точку A з точкою C, точку B з точкою D. Які геометричні фігури утворилися? Полічи їх.

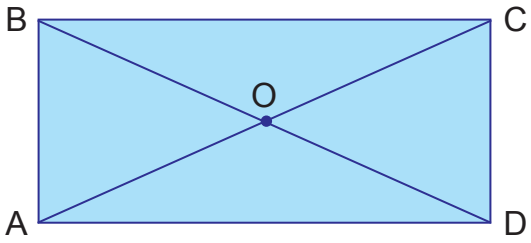

805. Знайди в багатокутниках прямі, гострі та тупі кути. Напиши їх назви.

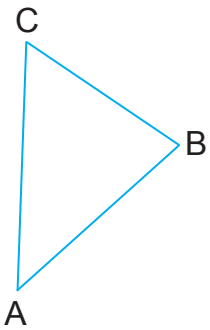

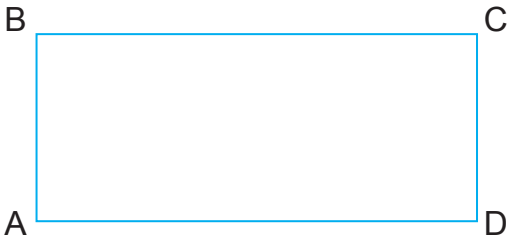

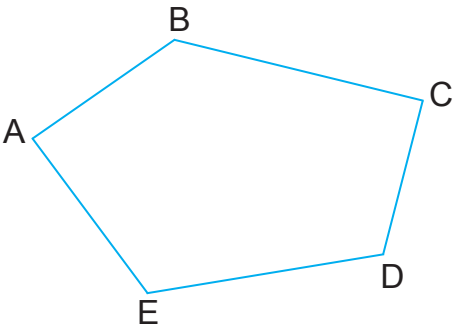

806. Довжина усіх сторін трикутника 100 см. Довжина першої сторони — 30 см, довжина другої сторони — така сама. Знайди довжину третьої сторони.

807. Побудуй коло з радіусом 3 см. Центр кола має знаходитись в точці перетину ліній зошита. Круг, який утворився, поділи на 4 рівні частини. Кожну частину розфарбуй різним кольором.

808. За допомогою косинця накресли прямий кут. Накресли кут, більший від прямого, менший від прямого. Напиши назви цих кутів.

809. Знайди два однакові кущі.







ДОДАТКОВИЙ МАТЕРІАЛ ДО ВИВЧЕНИХ ТЕМ

**Якщо від суми відняти один з доданків,
то одержимо другий доданок.**

810. Перевір додавання відніманням.

Зразок: 62 + 3 = 65 65 – 3 = 62

8 + 9 23 + 17

18 + 12 90 + 10

Щоб перевірити дію додавання, від суми віднімають один з доданків. Якщо одержимо другий доданок, то розв'язання правильне.

Якщо у виразі без дужок є тільки додавання і віднімання або тільки множення і ділення, то їх треба виконувати в тій послідовності, в якій вони записані.

Якщо у виразі є дужки, то спочатку виконуємо дії, записані в дужках, а потім по порядку решту дій.

811. Обчисли.

8 – (3 + 2) 14 + 6

(6 + 6) – 8 60 – 30

(99 – 9) + 10 78 – 40

(14 –10) + 9 30 + 60

Властивості додавання. ***Переставну властивість дії додавання називають переставним законом додавання. Він читається так: від перестановки доданків сума не змінюється.***

812. Валя, Оксана, Люба і Олена мали знайти суму чисел 9, 2, 4. Усі дівчатка знайшли суму правильно.

Валя: 9 + 2 + 4 = 15

Оксана: 4 + 2 + 9 = 15

Люба: 2 + 9 + 4 = 15

Олена: 2 + 4 + 9 = 15

У випадку кількох доданків переставний закон читається так: додавати числа можна в будь-якому порядку.

При діях з натуральними числами зменшуване не може бути менше, ніж від'ємник.

813. З прикладів на віднімання склади приклади на додавання. Перевір віднімання додаванням. Поясни, що одержимо, коли до різниці додати від'ємник.

Зразок: 68 –15 = 53 53 + 15 = 68

99 – 36 57 – 40

83 – 21 100 – 70

Щоб перевірити віднімання додаванням, потрібно до різниці додати від'ємник. Якщо одержимо зменшуване, то приклад розв'язано правильно.

814. Обчисли значення тих виразів, які є різницями.

10 + 6 43 – (40 + 1)

55 – 33 90 + 6 + 4

38 + 48 65 – 5 – 60

75 – 12 0 + 17 + 3

Множення на одноцифрове число

Множення — це додавання однакових доданків.

Знаки множення (•) або (x).

Помножити натуральне число 4 на натуральне число 3 означає знайти суму трьох доданків, кожний з яких 4.

4 • 3 = 4 + 4 + 4

4 — показує, які доданки взято;

3 — показує, скільки доданків взято.

Компоненти множення

6	•	4	=	24
1 множник		*2 множник*		*Добуток*



2 • 3 = 6

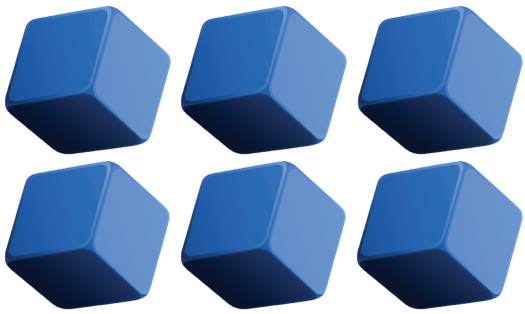

3 • 2 = 6

Добуток не змінюється від перестановки множників.

815. Хлопчик та дівчинка розв'язували вирази і отримали однакові відповіді.

(2 • 3) • 6 = 36

2 • (3 • 6) = 36

Щоб добуток двох чисел помножити на третє число, можна помножити перше число на добуток другого і третього чисел.

В добутку кількох множників їх можна переставляти місцями та брати в дужки будь-яким чином.

Наприклад:

2 • 5 • 40 • 20 = (2 • 40) • (5 • 20)

Добуток суми кількох чисел на будь-яке число дорівнює сумі добутків кожного доданка на це число.

Наприклад:

$(2 + 4 + 6 + 7 + 8) \cdot 5 = 2 \cdot 5 + 4 \cdot 5 + 6 \cdot 5 + 7 \cdot 5 + 8 \cdot 5$

816. Розглянь малюнки. Знайди 4 відмінності.

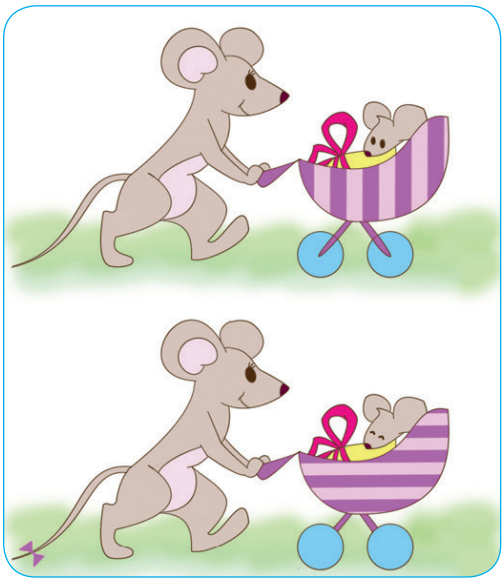

Ділення на одноцифрове число

Якщо *а* і *в* натуральні числа і *а* більше від *в* (або *а* = *в*), то кажуть, що *а* ділиться націло на *в*, коли існує натуральне число *с*, добуток якого на *в* дорівнює *а*.

$$а = с \cdot в$$

***Ділення** є дія, за допомогою якої за добутком двох множників і одним із цих множників знаходять другий множник.*

$$3 \cdot 50 = 150$$
$$150 : 3 = 50$$
$$150 : 50 = 3$$

Компоненти дії ділення

150	:	3	=	50
Ділене		*Дільник*		*Частка*

При діленні одержуємо менше число. У множині натуральних чисел завжди можливе ділення з остачею:

67 : 8 = 8 (ост. 3).

Якщо ділене поділити на частку, одержимо дільник.

28 : 4 = 7 **28 : 7 = 4**

Якщо дільник помножити на частку, одержимо ділене.

72 : 8 = 9 **8 • 9 = 72**

Властивості частки

Щоб поділити число на добуток двох чисел, можна поділити це число на один з множників і знайдений результат поділити на другий множник.

160 : (2 • 8) = 160 : 2 : 8 = 80 : 8 = 10.

Щоб поділити суму чисел на дане число, достатньо:

а) знайти суму і поділити одержаний результат на це число: (36 + 54) : 9 = 90 : 9 = 10;

б) поділити кожний доданок на це число і утворені частки додати: (36 + 54) : 9 = 36 : 9 + 54 : 9 = 4 + 6 = 10.

Якщо кожний доданок ділиться на якесь число, то і сума ділиться на це число.

18 : 6 = 3 24 : 6 =4 3 + 4 = 7.

Отже, сума (18 + 24) : 6 = 42 : 6 = 7.

Щоб поділити різницю чисел на дане число, достатньо поділити на це число зменшуване і від'ємник, а потім від першої здобутої частки відняти другу.

(60 – 27) : 3 = 60 : 3 – 27 : 3 = 20 – 9 = 11.

Всі ці властивості частки застосовують при виконанні обчислень.

Якщо у виразі без дужок є додавання, віднімання, множення і ділення, то спочатку виконуємо по порядку множення і ділення, а потім додавання і віднімання.

817. Обчисли.

2 • 2 + 13	2 • 7 + 28	2 • 4 + 56
2 • 2 • 2	2 • 9 – 10	(100 – 90) : 2

Геометричний матеріал

1. • A — **точка A**. Точку позначають великою буквою латинського алфавіту.

2. ——————— — **пряма**. Вона не має ні початку, ні кінця. Пряма нескінченна, тому виміряти її неможливо. Її позначають однією малою або двома великими буквами латинського алфавіту (a, AC). Через дві точки можна провести тільки одну пряму, через одну точку — безліч.

3. O •——————— M — це **промінь**. Промінь — це частина прямої, обмеженої з однієї сторони.

4. A •——————• B — це **відрізок**, частина прямої, обмежена двома точками. Відрізок позначають двома великими буквами.

5. **Ламана лінія** — це поєднання відрізками кількох точок так, що кінець першого відрізка є початком другого, кінець другого — початком третього і т. д.



6. **Кут.** Якщо провести з однієї точки два промені, отримаємо кут. Точку, з якої проведені промені, називають вершиною

кута, а самі промені — сторонами кута. Позначають кут однією великою або трьома великими буквами.

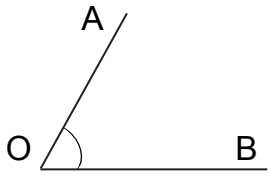

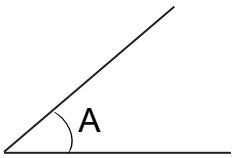

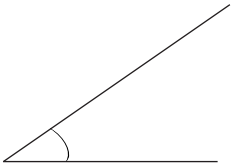

гострий

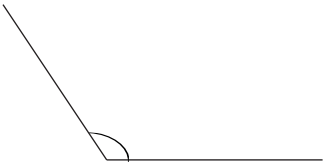

тупий



прямий

7. **Трикутник** — це геометрична фігура, у якої 3 кути, 3 сторони, 3 вершини.

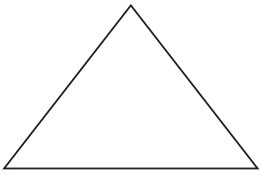

рівнобедрений

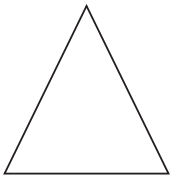

рівносторонній

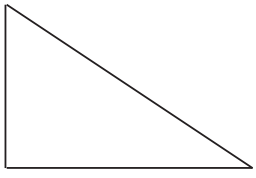

різносторонній

8. Числа, величини, геометричні фігури позначають літерами латинського алфавіту. Пригадай їх назви.

Друкована літера		**Назва літери**	**Прописна літера**	
Велика	***Мала***		***Велика***	***Мала***
A	a	а	*A*	*a*
B	в	бе	*B*	*в*
C	c	це	*C*	*c*
D	d	де	*D*	*d*
E	e	е	*E*	*e*
K	k	ка	*K*	*k*
M	m	ем	*M*	*m*
O	o	о	*O*	*o*
X	x	ікс	*X*	*x*

9. **Прямокутники** — це чотирикутники, у яких всі кути прямі. У прямокутника протилежні сторони рівні. **Квадрат** — це прямокутник, у якого всі сторони рівні.

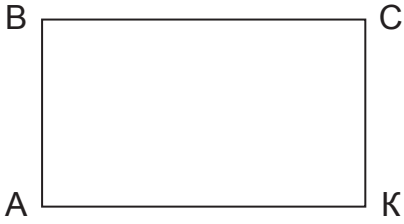

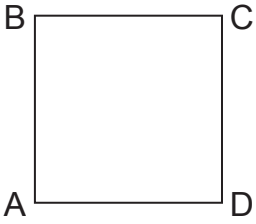

10. **Многокутники**

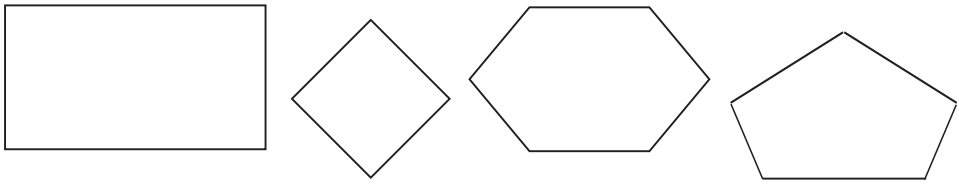

Многокутник — це замкнена ламана лінія. Назва многокутника визначається кількістю його кутів, сторін, вершин. Їх позначають великими буквами.

11. **Круг**

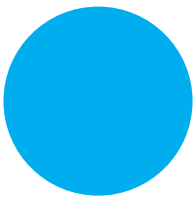

12. **Коло та його елементи**

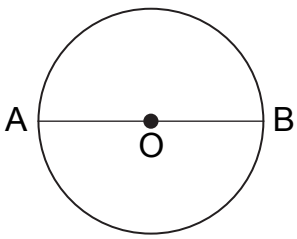

OA, OB — радіуси

BA — діаметр

BA = OB + OA

13. Об’ємні геометричні фігури

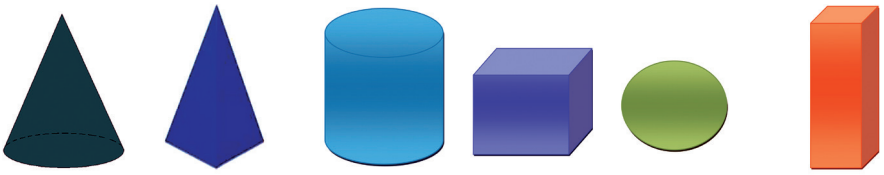

Конус *Піраміда* *Циліндр* *Куб* *Куля* *Паралелепіпед*

Конус — це тіло, що складається з круга, точки, що не лежить на площині круга,та відрізків, які сполучають дану точку з точками круга.

Піраміда — це многогранник, одна грань якого — довільний многокутник, а інші грані – трикутники, що мають спільну вершину.

Циліндр — це тіло, яке складається з двох кругів, що лежать у різних паралельних площинах, та відрізків, що з’єднують відповідні точки даних кругів.

Куб — правильний многогранник, кожна грань якого є квадратом.

Куля — геометричне тіло, обмежене поверхнею, всі точки якої рівновіддалені від центру.

Паралелепіпед — геометрична фігура, у якої основою є прямокутники.

14. Плоскі геометричні фігури

Квадрат — це чотирикутник, у якого всі сторони рівні і всі кути прямі.

Трикутник — це геометрична фігура, що складається з 3 точок, які не лежать на одній прямій, та відрізків, що з’єднують ці точки.

Круг — геометрична фігура, обмежена колом.

Прямокутник — це чотирикутник, у якого протилежні сторони рівні, а всі кути прямі.

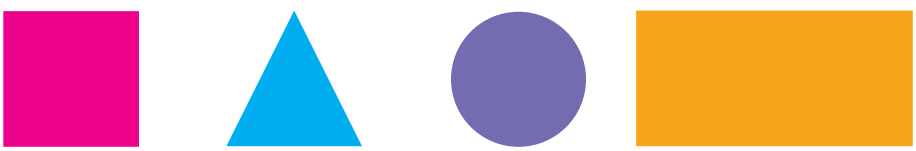

Дециметр



10 см — це дециметр

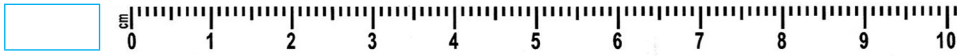

1 см **1 дм = 10 см**

818. Накресли відрізки.



11 см = 1 дм 1 см



12 см = 1 дм 2 см

819. Виміряй довжину відрізка. Отримане число запиши в сантиметрах, а потім у дециметрах і сантиметрах.



820. Накресли 2 відрізки: перший завдовжки 1 дм, другий — 1 дм і 4 см.

821. Накресли два відрізки: перший завдовжки 1 дм 1 см, а другий на 2 см довший від першого.

822. Запиши в сантиметрах:

1 дм 5 см, 1 дм 7 см, 1 дм 4 см, 2 дм.

Міри часу

1 секунда

1 хвилина = 60 секунд

1 година = 60 хвилин

1 доба = 24 години

1 тиждень = 7 діб

1 місяць = 30, 31 доба, 28, 29 діб (у лютому)
1 рік = 365 або 366 днів
1 століття = 100 років



Одиниці вимірювання часу пов'язані з обертанням нашої планети Земля навколо Сонця (рік), рухом Місяця навколо Землі (місяць), обертанням Землі навколо своєї осі (доба). Для вимірювання тривалих інтервалів часу використовуються одиниці виміру — століття, рік, місяць, тиждень, доба.

Рік дорівнює періоду обертання Землі навколо Сонця (приблизно 365 діб 5 годин 48 хв 45 с). Для зручності лічби прийнято, що три роки налічують по 365 днів у кожному, а четвертий — високосний — 366 днів.

За час, коли Земля обходить навколо Сонця 1 раз, Місяць обходить навколо Землі 12 разів, тому 1 рік має 12 місяців.

Період повної зміни 4 фаз Місяця — 29 діб 12 годин 44 хвилини 3 секунди.

Місяць складається з дробового, а не повного числа діб, тому місяці календаря складаються з різної кількості днів (30, 31, 28 або 29).

Тиждень, що складається з 7 діб, спочатку був прив'язаний до цілого числа однієї з чотирьох фаз Місяця і широко використовується як одиниця часу.

Історично основною одиницею для вимірювання коротких інтервалів часу була доба, тобто період обертання Землі навколо своєї осі. У результаті ділення доби на менші інтервали виникли години, хвилини, секунди. Доба поділяється на 24 рівні частини — години. Кожна година поділяється на 60 хвилин, кожна хвилина поділяється на 60 секунд.

823. Попрацюй з календарем.

1) Назви місяці, які мають 30 днів; 31 день.
2) Назви місяць, у якому 28 або 29 днів.
3) Скільки днів продовжуються літні канікули?
4) Скільки тижнів у січні?
5) На який день тижня припадає день твого народження?

824. Скільки це місяців: півроку; півтора року; три роки?

825. Покажи на годиннику:

1) 20 хв;
2) півгодини;
3) 15 хв;
4) годину.

826. Який час показує кожний із годинників?

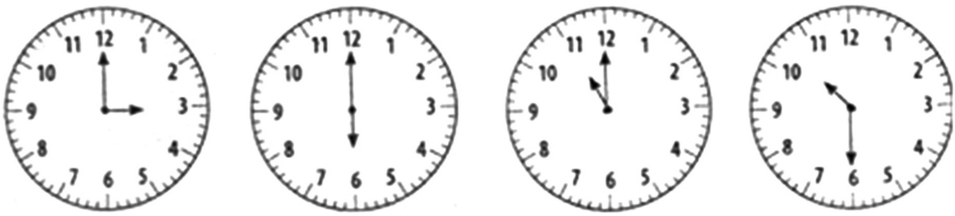

827. Який із годинників показує час до полудня?

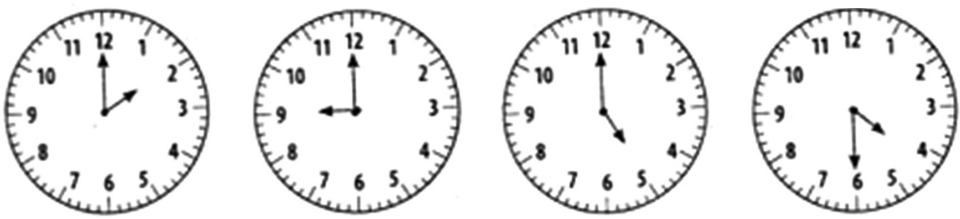

828. Запиши у хвилинах.

1 год = ☐ хв;
півгодини = ☐;
1 год і 10 хв = ☐;
15 хв і 25 хв = ☐.

ЦІКАВІ ЗАДАЧІ Й ЗАПИТАННЯ З МАТЕМАТИКИ

Геометричні фігури

1. Чотирикутник, у якого всі сторони рівні. *(Квадрат)*
2. Рівна лінія, яка не має початку і кінця. *(Пряма)*
3. Сума всіх сторін фігури. *(Периметр)*
4. Кут, градусна міра якого менша за 90 градусів. *(Гострий)*
5. Прилад для вимірювання кутів. *(Транспортир)*
6. Трикутник, у якого всі сторони рівні. *(Рівносторонній)*
7. Трикутник, у якого є прямий кут. *(Прямокутний)*

Різні запитання

1. Результат дії множення. *(Добуток)*
2. Скільки кілограмів має 1 центнер? *(100 кг)*
3. У назві якого птаха сорок однакових букв? *(Сорока)*
4. Найменше трицифрове число. *(100)*
5. Найкоротший місяць року. *(Лютий)*
6. Число, на яке не можна ділити. *(0)*
7. Перше бажання героїні казки О. Пушкіна «Казка про рибака та рибку». *(Корито)*
8. У будинку 5 кімнат. Із однієї зробили дві. Скільки стало кімнат? *(6)*

Сюрприз

1. Над річкою летіли 1 голуб, 1 муха, 2 синиці, 2 стрижі, 5 чайок. Скільки птахів летіло? *(10)*
2. До школи йшли 5 хлопчиків, а назустріч їм — 4. Скільки дітей ішли до школи? *(5)*

3. Скільки крокодилів живе у Дніпрі? *(Жодного)*
4. На даху 7 горобців. Кішка впіймала та з'їла одного. Скільки горобців залишилося? *(Жодного)*
5. Двоє батьків і двоє синів впіймали 3 карасі, кожен по одному. Як це може бути? *(Дід, син, внук)*
6. Які числівники є у пісні про Марусю, чорняву дівчину? *(Раз, два, три)*
7. Яка з кухонних речей літає у космосі? *(Тарілка)*
8. Що позначає у математиці тире? *(«Мінус»)*

Цікаві задачі

1. До шпака під час обіду прилетіло сім сусідів, на гілках зелених сіли і по вісім вишень з"їли. Скільки всього вишень з'їли шпаки? *(64)*
2. Горіло 6 свічок, одна з них погасла. Скільки свічок залишилося? *(Одна)*
3. Двоє грали в шахи 2 год. Скільки часу грав кожен? *(2 год)*
4. Яке ціле число без остачі ділиться на будь-яке ціле число, відмінне від 0? *(0)*
5. Скільки крокодильчиків поміститься у багажнику? *(Повний багажник)*
6. Вчора в школі три дитини
   Малювали три картини.
   Працювали три години.
   Якщо сто таких картин
   Сто дітей сидять малюють,
   Скільки треба їм годин? *(3 години)*
7. Двоє батьків і двоє синів поділили між собою три яблука так, що кожному з них дісталося по одному. Як це трапилося? *(Батько, син, дідусь)*
8. Скільки буде десятків, якщо три десятки помножити на два десятки? *(60)*
9. Маленьке, сіреньке, на слона схоже? *(Слоненя)*

10. Вовк і Лисиця змагалися з бігу. Як розподілилися місця, якщо Вовк був одним із перших, а Лисиця була передостанньою. *(1 місце — Лисиця, 2 місце — Вовк).*
11. Одне яйце вариться 4 хв. Скільки хвилин необхідно варити 6 яєць? *(4 хв)*

Цікаві і веселі задачі

1. У бабусі Даші онука Маша, кіт Пушок і собака Дружок. Скільки всього онуків у бабусі?
2. Білочка принесла шишки та горішки, всього 4 плоди. Горішків було більше, ніж шишок. Скільки шишок і скільки горішків принесла білочка?
3. Надворі гралося 5 дітей. Коли 2 хлопчики пішли додому, то залишилося більше дівчат, ніж хлопців. Скільки спочатку гралося дівчат, а скільки – хлопців?
4. Червона Шапочка несла до бабусі 14 пиріжків з м'ясом, капустою і грибами. З м'ясом було стільки, скільки й з капустою. А з грибами — на 1 менше, ніж з м'ясом. Скільки пиріжків кожного виду несла Червона Шапочка?
5. У лісовій школі Ведмідь дав звірятам завдання: вибрати з чисел 16, 13, 1, 5, 18 такі, щоб можна було скласти приклади на додавання з відповіддю 15. Білочка та Зайчик успішно виконали це завдання. Які приклади вони склали?
6. Лисичка, Ведмедик і Зайчик знайшли у лісі яблучко. Лисичка запропонувала віддати його тому, хто виконає якусь дію з 1 і 0 так, щоб вийшло число, більше за 1.

   Зайчик: 1 + 0 = 1

   Ведмедик: 1 – 0 = 1

   А Лисичка дописала 0 до 1.

   Хто з'їв яблучко?

Знайди предмет

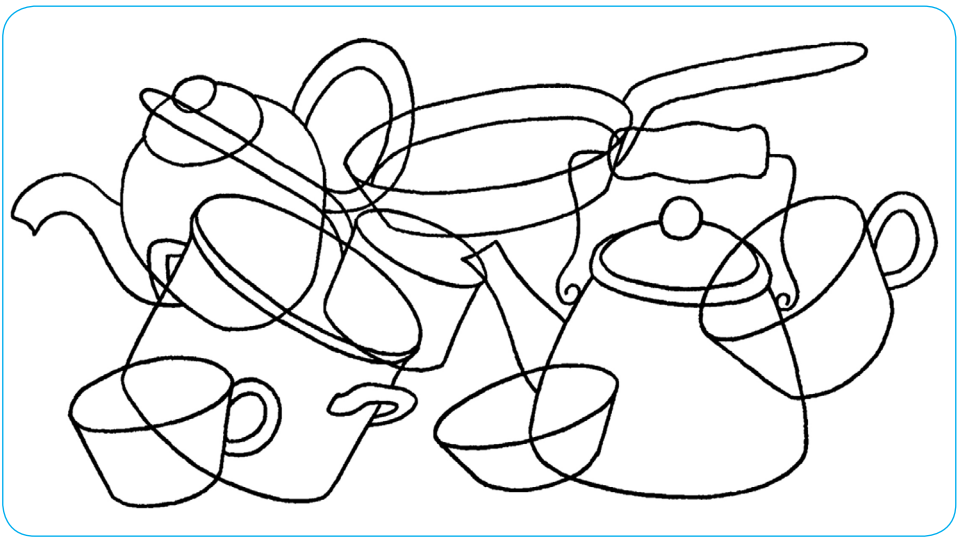



Розплутай

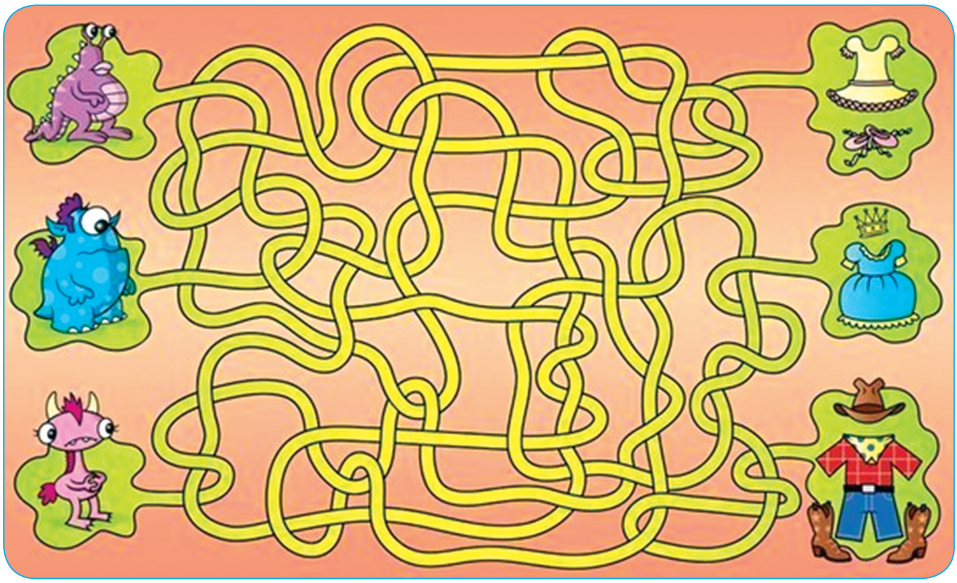



Знайди шлях







ЗМІСТ

МНОЖЕННЯ І ДІЛЕННЯ

Таблиця множення числа 2 3

Ділення 4

Таблиця множення числа 4 8

Таблиця ділення на 4 9

Таблиця множення числа 5 12

ДОДАВАННЯ І ВІДНІМАННЯ В МЕЖАХ 100 (БЕЗ ПЕРЕХОДУ ЧЕРЕЗ РОЗРЯД)

Додавання та віднімання в межах 20 (повторення) 16

Додавання та віднімання круглих десятків 17

Додавання круглих десятків і одноцифрового числа (40 + 8; 8 + 40). Назва компонентів 18

Віднімання від двоцифрового числа всіх десятків, одиниць (85 – 80; 85 – 5). Назва компонентів 19

Додавання двоцифрового і одноцифрового числа, коли сума одиниць менша 10 (62 + 5; 5 + 62) 21

Монети: 50 к., 1 грн. Паперові гроші: 1, 2, 5, 10, 20, 50, 100 грн. Розмін і заміна 22

Додавання та віднімання двоцифрових чисел і круглих десятків (47 + 20; 20 + 47; 65 – 20) 23

Додавання та віднімання двоцифрових чисел, коли сума одиниць першого розряду менша або дорівнює (47 + 32; 47 + 23) 24

Віднімання двоцифрових чисел, коли число одиниць зменшуваного більше, ніж число одиниць від'ємника або дорівнює йому (67 – 24; 65 – 25) 25

Віднімання одноцифрового числа від круглих десятків (60 – 3) 26

Віднімання двоцифрового числа від круглих десятків (60 – 24) 28

Віднімання від 100 одноцифрового числа (100 – 2) 29
Віднімання від 100 двоцифрового числа 30
Додавання та віднімання в межах 100 (вивчені випадки) 31
Знаходження невідомого доданка 32
Знаходження невідомого зменшуваного 33
Знаходження невідомого від'ємника 35
Одиниці часу — доба, місяць, рік. 1 рік — 12 місяців, 1 доба — 24 год. Назва місяців по порядку 36
Поняття про іменовані числа. Просте і складене іменоване число 37
Виконання дій у прикладах з дужками. Порядок дій: 40 + (24 – 4); 40 + (24 – 20); 35 + (11 – 9); 35 – (11 – 9); 76 – (32 – 22); 76 – (70 + 5); 76 – (9 + 3); 76 – (15 – 9) 38
Порядок дій: (3 + 2) • 4; (6 + 2) : 2; (9 + 7) : 4; (15 – 7) : 2; (20 – 5) : 3; (35 – 30) • 3; (25 – 5) : 4; (100 – 96) • 4; 20 : (13 – 8); 16 : (50 – 46) 41

МНОЖЕННЯ ТА ДІЛЕННЯ В МЕЖАХ 20

Збільшення числа на кілька одиниць 43
Зменшення числа на кілька одиниць 44
Диференціація понять «збільшення на…» та «зменшення на…» 45
Збільшення числа в кілька разів 45
Зменшення числа в кілька разів 46
Диференціація понять «збільшення в…» та «зменшення в…» 47
Порядок виконання дій: 3 • 2 + 4; 3 • 3 + 7; 2 • 10 + 3; 2 • 10 + 30; 2 • 10 + 36; 2 • 10 + 0; 4 • 2 − 5; 4 • 5 − 7; 4 • 5 − 17; 4 • 4 − 9; 2 • 10 − 0; 2 • 3 − 6 48
Диференціація понять «збільшення на…» та «збільшення в…» 50
Порядок виконання дій: 3 + 2 • 5; 8 + 3 • 2; 36 + 4 • 5; 32 + 3 • 6; 24 + 3 • 4; 84 + 2 • 8; 11 − 4 • 2; 90 − 3 • 2; 90 − 3 • 4; 79 − 3 • 6 51

Диференціація понять «зменшення на…» та «зменшення в…» 52
Лінії: прямі, ламані, криві 53
Відрізок. Побудова відрізка за даними розмірами 54
Кути. Види кутів 57
Ламана лінія. Замкнена і незамкнена ламана лінія 59
Прямокутник 64
Квадрат 66

ДОДАВАННЯ ТА ВІДНІМАННЯ В МЕЖАХ 100 ІЗ ПЕРЕХОДОМ ЧЕРЕЗ РОЗРЯД

Додавання одноцифрового і двоцифрового числа, коли кількість одиниць у двоцифровому дорівнює 9 70
Додавання одноцифрового і двоцифрового числа, коли кількість одиниць у двоцифровому дорівнює 8 73
Додавання одноцифрового і двоцифрового числа, коли кількість одиниць у двоцифровому дорівнює 7 75
Додавання одноцифрового і двоцифрового числа, коли кількість одиниць у двоцифровому дорівнює 6 77
Додавання одноцифрового і двоцифрового числа, коли кількість одиниць у двоцифровому дорівнює 5 78
Додавання одноцифрового і двоцифрового числа, коли кількість одиниць у двоцифровому дорівнює 4 80
Додавання одноцифрового і двоцифрового числа, коли кількість одиниць у двоцифровому дорівнює 3, 2 82
Одиниця довжини — міліметр. Позначення 1 см = 10 мм 84
Одиниця маси — центнер. Позначення 1 ц = 100 кг 85
Додавання двоцифрових чисел і круглих десятків 87
Додавання двоцифрових чисел. Прилічування по 6 до 60 88
Додавання двоцифрових чисел 90
Додавання двоцифрових чисел. Прилічування по 7 до 70 91
Додавання двоцифрових чисел 92

Додавання двоцифрових чисел. Прилічування по 8 до 80 94
Додавання двоцифрових чисел 95
Додавання двоцифрових чисел. Прилічування по 9 до 90 96
Віднімання числа 9. Відлічування по 9 від 90 98
Віднімання числа 8. Відлічування по 8 від 80 100
Віднімання числа 7. Відлічування по 7 від 70 101
Віднімання числа 6. Відлічування по 6 від 60 102
Віднімання числа 5. Відлічування по 5 від 50 104
Віднімання числа 4, 3, 2. Відлічування по 4, 3, 2 105
Віднімання одноцифрового числа від двоцифрового (всі випадки) 108
Віднімання двоцифрових чисел 109
Дужки. Додавання до числа суми і навпаки 111
Віднімання від числа суми і навпаки 113
Додавання до числа різниці і навпаки 114
Віднімання від числа різниці і навпаки 116
Додавання та віднімання в межах 100 (всі випадки) 117

МНОЖЕННЯ І ДІЛЕННЯ В МЕЖАХ 100

Множення числа 2 і ділення на 2 рівні частини. Лічба двійками 121
Множення числа 3 і ділення на 3 рівні частини. Лічба трійками 124
Ділення на вміщення 126
Множення числа 4 і ділення на 4 рівні частини. Лічба четвірками 127
Множення числа 5 і ділення на 5 рівних частин. Лічба п'ятірками (повторення) 129
Множення числа 6 131
Ділення на 6 рівних частин. Лічба по 6 134
Ділення по 6 137

Множення числа 7 138
Ділення на 7 рівних частин 141
Ділення по 7 144
Множення числа 8 145
Ділення на 8 рівних частин 148
Ділення по 8 150
Множення числа 9 151
Ділення на 9 рівних частин 154
Ділення по 9 156

ІМЕНОВАНІ ЧИСЛА

Додавання та віднімання чисел, виражених однією одиницею міри вартості 157
Іменовані числа. Додавання та віднімання чисел, виражених однією одиницею довжини..... 158

ТРИКУТНИКИ

Сторони. Кути. Основа. Висота. Розпізнавання. Креслення трикутника..... 160
Трикутники. Види трикутників за кутами. Визначення за допомогою косинця 162

П’ЯТИКУТНИК ЯК ОКРЕМИЙ ВИПАДОК ЗАМКНЕНОЇ ЛАМАНОЇ ЛІНІЇ

Кути. Сторони. Креслення за даними точками, зразком 166

ШЕСТИКУТНИК

Кути. Сторони. Креслення за даними точками, зразком..... 168

КОЛО. КРУГ

Центр. Радіус. Дуга. Побудова кола за допомогою циркуля 170

ПОВТОРЕННЯ ВИВЧЕНОГО ЗА РІК

Додавання та віднімання в межах 100 174
Множення та ділення в межах 100 176
Види ліній. Ламана лінія. Побудова ламаної лінії 179
Трикутники. Види трикутників за кутами. Побудова за кутами..... 181

ДОДАТКОВИЙ МАТЕРІАЛ ДО ВИВЧЕНИХ ТЕМ

Множення на одноцифрове число..... 184
Ділення на одноцифрове число..... 186
Геометричний матеріал 188
Дециметр 192
Міри часу 192

ЦІКАВІ ЗАДАЧІ Й ЗАПИТАННЯ З МАТЕМАТИКИ

Геометричні фігури 195
Різні запитання..... 195
Сюрприз..... 195
Цікаві задачі 196
Цікаві і веселі задачі 197
Знайди предмет 198
Розплутай 199
Знайди шлях..... 200

Навчальне видання

ПРОХОРЕНКО Леся Іванівна
СОКОЛОВА Ганна Борисівна
МЕЛЬНІКОВА Лариса Олександрівна

МАТЕМАТИКА

Підручник для 5 класу спеціальних закладів
загальної середньої освіти (F 70)

Рекомендовано Міністерством освіти і науки України

Видано за рахунок державних коштів.
Продаж заборонено

Редактори *І. Жук, І. Криворук*
Коректор *О. Бризицька*
Художник *Д. Прохоренко*
Комп'ютерний дизайн і верстка *С. Максимця*

Формат 70x100/16. Ум. друк. арк. 16,84. Обл.-вид. арк. 15,00. Наклад 4192 прим. Зам. № 1291.

Видавець і виготовлювач видавничий дім «Букрек»,
вул. Радищева, 10, м. Чернівці, 58000.

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру суб'єкта видавничої справи
ЧЦ № 1 від 10. 07. 2000 р.